

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. liepos 8 d. *

Byloje T-48/05

Yves Franchet, buvęs Europos Bendrijų Komisijos pareigūnas, gyvenantis Nijoje (Prancūzija),

Daniel Byk, Europos Bendrijų Komisijos pareigūnas, gyvenantis Liuksemburge (Liuksemburgas),

atstovaujami advokatų G. Vandersanden ir L. Levi,

ieškovai,

prieš

* Proceso kalba: prancūzų.

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujama J.-F. Pasquier,

atsakovę,

dėl prašymo atlyginti materialinę ir moralinę žalą, tariamai patirtą dėl pažeidimų, atseit padarytų Komisijos ir OLAF, atliekant tyrimus Eurostato byloje,

EUROPOS BENDRIJŲ
PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Jaeger, teisėjai V. Tiili (pranešėja) ir T. Tchipev,
posėdžio sekretorė K. Pocheć, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. spalio 3 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinis pagrindas

- 1 1999 m. balandžio 28 d. Komisijos sprendimu 1999/352/EB, EAPB, Euratomas įsteigta Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) (OL L 136, p. 20), be kita ko, atsakinga už tai, kad būtų atliekami vidaus administraciniai tyrimai, skirti tirti svarbius su profesine veikla susijusius faktus, kurie gali būti laikomi Bendrijų pareigūnų ir tarnautojų pareigų nevykdymu, galinčiu užtraukti drausminę ir tam tikrais atvejais baudžiamąją atsakomybę.
- 2 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 dėl OLAF atliekamų tyrimų (OL L 136, p. 1) reglamentuoja inspektavimus, patikrinimus ir kitas priemones, kurių imasi OLAF darbuotojai atlikdami savo pareigas. OLAF atlieka išorės, t. y. atliekamus ne Bendrijos institucijose, ir vidaus, t. y. atliekamus šiose institucijose, tyrimus.
- 3 Reglamento Nr. 1073/1999 10 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„kadangi šie tyrimai turi būti atliekami laikantis Sutarties ir pirmiausia Protokolo dėl Europos Bendrijų privilegijų ir imunitetų, taip pat Pareigūnų tarnybos nuostatų ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygų <...> ir visapusiškai gerbiant žmogaus teises ir pagrindines laisves, ypač sąžiningumo principą, atitinkamų asmenų teisę reikšti

savo nuomonę apie su jais susijusius faktus, ir principą, kad tyrimų išvados gali būti grindžiamos tik įrodomąją vertę turinčiais faktiniais duomenimis; kadangi tuo tikslu institucijos, įstaigos, tarnybos ir organizacijos turi nustatyti sąlygas, kuriomis tokie vidaus tyrimai yra atliekami; kadangi dėl tos priežasties reikėtų iš dalies pakeisti Tarnybos nuostatus siekiant nustatyti pareigūnų ir kitų tarnautojų teises ir pareigas, susijusias su vidaus tyrimais.“

4 Reglamento Nr. 1073/1999 13 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„kadangi kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos arba institucijos, įstaigos, tarnybos ir organizacijos atitinkamai turėtų spręsti, kokių veiksmų turėtų būti imtasi baigus tyrimus ir remiantis (OLAF) parengta ataskaita; kadangi vis dėlto (OLAF) direktoriui turėtų būti pavesta tiesiogiai perduoti atitinkamos valstybės narės teisminėms institucijoms atliekant vidaus tyrimus (OLAF) gautą informaciją apie aplinkybes, galinčias užtraukti baudžiamąją atsakomybę.“

5 Reglamento Nr. 1073/1999 4 straipsnyje nurodyta:

„Vidaus tyrimai

1. 1 straipsnyje nurodytose srityse (OLAF) atlieka administracinius tyrimus institucijose, įstaigose, tarnybose ir organizacijose <...>

Šie vidaus tyrimai atliekami laikantis Sutartyse nustatytų taisyklių, visų pirma remiantis Protokolu dėl Europos Bendrijų privilegijų ir imunitetų, ir deramai atsižvelgiant į Tarnybos nuostatus šiame reglamente ir kiekvienos institucijos, įstaigos, tarnybos ir organizacijos priimtuose sprendimuose nustatytais sąlygomis bei tvarka. Institucijos viena su kita konsultuojasi dėl tokiomis sprendimais nustatomų taisyklių.

<...>

5. Jeigu tyrimais nustatoma, kad narys, vadovas, pareigūnas ar kitas tarnautojas gali būti asmeniškai susijęs su pažeidimu, institucija, įstaiga, tarnyba ir organizacija, kuriai jis priklauso, apie tai informuojama.

Tais atvejais, kai tyrimo tikslais būtina išlaikyti visišką slaptumą arba kai reikia imtis tyrimo būdų, priklausančių nacionalinės teisminės institucijos kompetencijai, tokios informacijos teikimas gali būti atidėtas.

<...>.“

6 Pagal Reglamento Nr. 1073/1999 6 straipsnio 5 dalį:

„Tyrimai atliekami nuolat ir jie apima tokį laikotarpį, kurio trukmė turi atitikti konkretaus atvejo aplinkybes ir sudėtingumą.“

7 Reglamento Nr. 1073/1999 8 straipsnyje „Konfidencialumas ir duomenų apsauga“ nurodoma:

„1. Išorės tyrimų metu gauta bet kurios formos informacija yra saugoma taikant atitinkamas nuostatas.

2. Vidaus tyrimų metu siunčiamai ar gautai bet kurios formos informacijai taikomi profesinės paslapties reikalavimai ir ji saugoma atitinkamomis nuostatomis, kurios taikomos Europos Bendrijų institucijoms.

Tokia informacija gali būti perduota tik tiems asmenims, kurie dirba Europos Bendrijų institucijose arba valstybėse narėse ir kurie pagal savo pareigas turi būti susipažinę su ja, ir ši informacija negali būti naudojama kitais, o ne kovos su sukčiavimu, korupcija ar kita neteisėta veika tikslais.

3. Direktorius užtikrina, kad (OLAF) darbuotojai ir kiti jam pavaldūs asmenys laikytųsi Bendrijos ir nacionalinių nuostatų, reglamentuojančių asmens duomenų apsaugą, pirmiausia tų, kurios išdėstytos 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 95/46/EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281 p. 31).

4. (OLAF) direktorius ir 11 straipsnyje nurodyto priežiūros komiteto nariai užtikrina, kad šis straipsnis bei (EB) 286 ir 287 straipsniai būtų taikomi.“

8 Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnyje „Tyrimo ataskaita ir veiksmai po tyrimų“ nurodoma:

„1. Baigusi tyrimą, (OLAF) direktoriui vadovaujant parengia ataskaitą, nurodydama nustatytus faktus, finansinius nuostolius, jeigu jie buvo padaryti, ir tyrimo išvadas, įskaitant (OLAF) direktoriaus rekomendacijas dėl veiksmų, kurių turėtų būti imtasi.

2. Rengiant tokias ataskaitas, atsižvelgiama į atitinkamos valstybės narės nacionaliniuose teisės aktuose nustatytus procedūrinius reikalavimus. Šiuo pagrindu parengtos ataskaitos laikomos priimtinais įrodymais administracine ir teismine tvarka nagrinėjant bylas valstybėje narėje, kai nustatoma, kad tai yra būtina, pateikiamais tuo pačiu būdu ir tomis pačiomis sąlygomis kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtos administracinės ataskaitos. Joms taikomos tos pačios vertinimo taisyklės kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtoms administracinėms ataskaitoms ir jos yra lygiavertės šioms ataskaitoms.

3. Po išorės tyrimo parengtos ataskaitos ir visi vertingi su šiuo tyrimu susiję dokumentai siunčiami atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms laikantis išorės tyrimus reglamentuojančių taisyklių.

4. Po vidaus tyrimo parengtos ataskaitos ir visi vertingi su šiuo tyrimu susiję dokumentai siunčiami atitinkamai institucijai, įstaigai, tarnybai ir organizacijai. Dėl vidaus tyrimo institucija, įstaiga, tarnyba ir organizacija imasi tokių veiksmų, konkrečiai – drausminių ar teisinių, kokių reikalauja tokių tyrimų rezultatai, ir apie tai praneša (OLAF) direktoriui, laikydamasi jo ataskaitos išvadose nustatyto galutinio termino.“

- 9 Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnyje „Tarnybos siunčiama informacija“ nurodoma:

„1. Nepažeisdama šio reglamento 8, 9 ir 11 straipsnių bei Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 nuostatų, (OLAF) gali bet kada siųsti atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms išorės tyrimų metu gautą informaciją.

2. Nepažeisdamas šio reglamento 8, 9 ir 11 straipsnių, (OLAF) direktorius atitinkamos valstybės narės teisminėms institucijoms siunčia vidaus tyrimų, susijusių su veikomis, galinčiomis užtraukti baudžiamąją atsakomybę, metu (OLAF) gautą informaciją. Laikydamasis tyrimo reikalavimų, jis tuo pačiu metu informuoja atitinkamą valstybę narę.

3. Nepažeisdama šio reglamento 8 ir 9 straipsnių, (OLAF) gali bet kada siųsti atitinkamai institucijai, įstaigai, tarnybai ir organizacijai vidaus tyrimų metu gautą informaciją.“

10 Reglamento Nr. 1073/1999 11 straipsnyje „Priežiūros komitetas“ nurodoma:

„1. Priežiūros komitetas įtvirtina (OLAF) nepriklausomumą nuolat kontroliuodamas, kaip atliekama tyrimo funkcija.

Direktoriaus prašymu arba savo iniciatyva komitetas direktoriui teikia nuomones apie (OLAF) veiklą, tačiau nesikiša į atliekamų tyrimų eigą.

<...>

7. Direktorius priežiūros komitetui kasmet siunčia (OLAF) veiklos, nurodytos šio reglamento 1 straipsnyje, programą. Direktorius nuolat informuoja komitetą apie (OLAF) veiklą, tyrimus, jų rezultatus ir veiksmus, kurių buvo imtasi. Tais atvejais, kai tyrimas tęsiasi ilgiau kaip devynis mėnesius, direktorius priežiūros komitetą informuoja apie priežastis, dėl kurių negalima baigti tyrimo, ir apie numatomą tyrimo pabaigos laiką. Direktorius informuoja komitetą apie atvejus, kai atitinkama institucija, įstaiga, tarnyba ar organizacija nesilaiko jo pateiktų rekomendacijų. Direktorius komitetą informuoja apie atvejus, kai informaciją reikia siųsti valstybės narės teisminėms institucijoms.

<...>.“

- 11 Reglamento Nr. 1073/1999 12 straipsnio 3 dalies antroje ir trečiojoje pastraipose nurodoma:

„Direktorius reguliariai praneša Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams apie (OLAF) atliktų tyrimų išvadas, atsižvelgdamas į tų tyrimų konfidencialumą, atitinkamų asmenų teisėtas teises ir tam tikrais atvejais į teisminiam bylos nagrinėjimui taikomas nacionalines nuostatas.

Pirmiau nurodytos institucijos užtikrina, kad būtų laikomasi (OLAF) atliekamų tyrimų konfidencialumo, taip pat gerbiamos atitinkamų asmenų teisėtos teisės ir tais atvejais, kai jau pradėtas teisminis bylos nagrinėjimas, kad būtų laikomasi visų teisminiam nagrinėjimui taikomų nacionalinių nuostatų.“

- 12 1999 m. birželio 2 d. Komisijos sprendimo 1999/396/EB, EAPB, Euratomas dėl vidaus tyrimų, susijusių su Bendrijos interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ir bet kurios kitos neteisėtos veiklos prevencija, nuostatų ir sąlygų (OL L 149, p. 57) 4 straipsnyje suinteresuotojo asmens informavimo priemonės apibūdinamos taip:

„Tais atvejais, kai iškyla Komisijos nario, pareigūno ar tarnautojo galimas dalyvavimas, suinteresuotasis asmuo nedelsiant informuojamas, jeigu tai nekeltų pavojaus tyrimui. Visais atvejais išvados, kuriose baigus tyrimą įvardijamas kuris nors Komisijos narys, pareigūnas ar tarnautojas, negali būti daromos nesuteikus suinteresuotajam asmeniui galimybės pareikšti savo nuomonę apie su juo susijusias aplinkybes.

Tais atvejais, kai tyrimo tikslais būtina išlaikyti visišką slaptumą ir reikia laikytis nacionalinės teismo institucijos kompetencijai priklausančios tyrimo tvarkos, pareigos kviesti narį, pareigūną ar tarnautoją, kad jis galėtų pareikšti savo nuomonę, atlikimas gali būti atidėtas Komisijos pirmininko arba jos Generalinio Sekretoriaus atitinkamai sutikimu.“

- 13 Pagal OLAF priežiūros komiteto vidaus reglamento (OL L 41, 2000, p. 12) 2 straipsnį „Teisėtumo laikymasis“:

„Komitetas prižiūri, kad OLAF veikla būtų vykdoma visiškai užtikrinant žmogaus teises ir pagrindines laisves bei laikantis sutarčių ir antrinės teisės aktų, ypač Protokolo dėl privilegijų ir imunitetų bei Pareigūnų tarnybos nuostatų.“

- 14 Pagal OLAF priežiūros komiteto vidaus reglamento 14 straipsnio 1–3 dalis:

„1. Priežiūros komiteto posėdžiai nėra vieši. Jo svarstymai ir bet kokie po šių svarstymų priimti dokumentai yra konfidencialūs, išskyrus atvejus, kai priežiūros komitetas nusprendžia kitaip.

2. OLAF direktoriaus pateiktiems dokumentams ir informacijai taikomos (EB) 287 straipsnio nuostatos dėl paslapčių apsaugos.

3. Priežiūros komiteto svarstymai vyksta dokumentų ir nuomonių, ataskaitų arba sprendimų projektų pagrindu.“

15 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (EŽTK) 6 straipsnyje dėl teisės į teisingą bylos nagrinėjimą numatoma:

„<...>

2. Kiekvienas kaltinamas nusikaltimo padarymu asmuo laikomas nekaltu tol, kol jo kaltumas neįrodytas pagal įstatymą.

3. Kiekvienas kaltinamas nusikaltimo padarymu asmuo turi mažiausiai šias teises:

a) būti skubiai ir išsamiai jam suprantama kalba informuotas apie pateikiamo jam kaltinimo pobūdį ir pagrindą;

b) turėti pakankamai laiko ir galimybių pasirengti savo gynybai;

<...>.“

- 16 2000 m. gruodžio 7 d. Nicoje paskelbtoje Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (OL C 364, 2000, p. 1, toliau – Chartija) numatoma:

„41 straipsnis

Teisė į gerą administravimą

1. Kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kiek įmanomai trumpesnę laiką.

2. Ši teisė apima:

- a) kiekvieno asmens teisę būti išklausytam prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę;
- b) kiekvieno asmens teisę susipažinti su savo byla, laikantis teisėto konfidencialumo ir profesinio bei verslo slaptumo;
- c) administracijos pareigą pagrįsti savo sprendimus.

3. Kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjunga pagal valstybėms narėms bendrus teisės principus atlygintų jam žalą, kurią atlikdami savo pareigas padarė Sąjungos institucijos ar jų tarnautojai.

<...>

48 straipsnis

Nekaltumo prezumpcija ir teisė į gynybą

1. Kiekvienas kaltinamas padaręs nusikaltimą asmuo laikomas nekaltu, kol jo kaltė neįrodyta pagal įstatymą.
2. Kiekvienam, kuris kaltinamas padaręs nusikaltimą, užtikrinama teisė į gynybą.“

Faktinės bylos aplinkybės

¹⁷ Ieškovai Yves Franchet ir Daniel Byk atitinkamai yra buvę Eurostato (Europos Bendrijų statistikos biuro) generalinis direktorius ir direktorius.

- 18 Keli Eurostato vidaus auditai atskleidė galimus finansų valdymo pažeidimus. Todėl OLAF pradėjo kelis tyrimus, būtent dėl Eurostato sutarčių, sudarytų su *Eurocost*, *Eurogramme*, *Datashop*, *Planistat* ir *CESD* bendrovėmis, ir joms suteiktų subsidijų.
- 19 2002 m. liepos 4 d. OLAF Liuksemburgo teisminėms institucijoms perdavė bylos medžiagą, susijusią su tyrimu dėl *Eurocost*, bei kitą bylos medžiagą, susijusią su tyrimu dėl *Eurogramme*.
- 20 2002 m. lapkričio 13 d. Y. Franchet nusiuntė laišką OLAF generaliniam direktoriui, kuriame nurodė:

„<...>

Iš Europos Parlamento Biudžeto kontrolės komiteto (*Cocobu*) sužinojau, kad jam suteikėte informaciją dėl bylos medžiagos, kurią perdavėte Liuksemburgo teisminėms institucijoms ir kurios aš neturiu. Žurnale *Stern* perskaičiau, kad Eurostate nustatėte „visą grupę atvejų“, apie kuriuos Jūsų tarnyba man nieko nepranešė.

<...>.“

- 21 2003 m. kovo 13 d. Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl Eurostato bylos.
- 22 2003 m. kovo 19 d. OLAF generalinis direktorius išsiuntė laišką Prancūzijos teisminėms institucijoms „Dėl su faktinėmis aplinkybėmis, kurios gali būti kvalifikuotos kaip baudžiamoji veika, susijusios informacijos perdavimo CMS Nr. IO/2002/510 – *Eurostat/Datashop/Planistat*“ (toliau – 2003 m. kovo 19 d. laiškas), prie kurio buvo pridėta tą pačią dieną OLAF generaliniam direktoriui adresuota dviejų OLAF tyrėjų pažyma „Dėl faktinių aplinkybių, kurios gali būti kvalifikuotos kaip baudžiamoji veika, atskleidimo CMS Nr. IO/2002/0510 – *Eurostat/Datashop/Planistat*“ (toliau – 2003 m. kovo 19 d. pažyma).
- 23 2003 m. balandžio 3 d. OLAF generalinis direktorius Komisijos generaliniam sekretoriui pateikė suvestinę pažymą apie Eurostato atliekamus tyrimus.
- 24 2003 m. gegužės 19 d. ieškovai paprašė Komisijos „pagalbos pagal Nuostatų 24 straipsnį užtikrinant jų reputacijos ir teisių į gynybą apsaugą prieš melagingą informaciją skleidžiančius asmenis“ ir atleisti iš pareigų, kad galėtų pasirūpinti gynyba.
- 25 2003 m. gegužės 21 d. ieškovai jų pačių prašymu buvo perkelti į kitas pareigas.
- 26 2003 m. gegužės 26 d. ieškovai nusiuntė du laiškus OLAF generaliniam direktoriui ir paprašė, be kita ko, „kuo greičiau suteikti informaciją apie OLAF pateiktus kaltinimus ir skundus“ jų atžvilgiu, siekiant užtikrinti teisių į gynybą laikymąsi per 2003 m. birželio mėn. numatytas apklausas. Jie taip pat paprašė leisti susipažinti su visa bylos medžiaga. Jie pabrėžė nebuvę nei informuoti, nei išklausti prieš pateikiant jų bylos medžiagą

nacionalinėms teisinėms institucijoms. Be to, jie nurodė, kad „taip pat atrodo akivaizdu, jog OLAF nutekino spaudai konfidencialius faktinius duomenis ir šis nutekėjimas, atsiradus galimybei, buvo tyčia suorganizuotas vykdant Eurostato ir kitų aukštų Komisijos pareigūnų šmeižto ir kaltinimo kampaniją“.

27 Tą pačią dieną ieškovai taip pat nusiuntė du laiškus OLAF priežiūros komitetui jį informuodami, kad iš spaudos sužinojo apie OLAF nacionalinėms teisinėms institucijoms perduotą bylos medžiagą, kurioje pateikiami kaltinimai dėl „piktnaudžiavimo pasitikėjimu, piktnaudžiavimo pasitikėjimu slėpimo ir nusikalstamo susivienijimo sudarymo pažeidimų“, kad jie niekada nebuvo išklaustyti OLAF ir kad buvo informacijos nutekėjimo atveju. Jie paprašė Priežiūros komiteto, pirma, „priimti sprendimą dėl nepriimtinių OLAF veiksmų, kuri arba suorganizavo šiuos informacijos nutekėjimus, arba nesiėmė visų reikiamų priemonių jo išvengti, taip prisiimdama visą atsakomybę jų atžvilgiu ir, antra, nurodyti OLAF garantuoti, kad nuo šiol būtų visiškai užtikrintos jų pagrindinės teisės“.

28 2003 m. gegužės 26 d. ieškovai nusiuntė dar du laiškus atitinkamai Komisijos generaliniam sekretoriui ir jos generaliniam direktoriui, prašydami Komisijos patikslinti, kokią pagalbą ji sutiko suteikti. Jie taip pat paprašė leisti susipažinti su OLAF bylos medžiaga susijusiais faktiniais duomenimis, kuriuos Komisija galėjo turėti.

29 2003 m. birželio 5 d. ieškovai kreipėsi į OLAF generalinį direktorių prašydami leisti susipažinti su bylos medžiaga prieš 2003 m. birželio pabaigoje numatytas apklausas.

- 30 2003 m. birželio 11 d. Komisija įgalioto Vidaus audito tarnybą (SAI) atliekant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros priežiūrą iširti Eurostato sudarytas sutartis ir suteiktas subsidijas. SAI parengė tris ataskaitas: pirmąją – 2003 m. liepos 7 d., antrąją – rugsėjo 24 d. ir trečiąją – spalio 22 dieną.
- 31 2003 m. birželio ir liepos mėn. posėdžiaęs Europos Parlamento Biudžeto kontrolės komitetas (*Cocobu*) pasikeitė nuomonėmis dėl Eurostato bylos su, be kita ko, kai kuriais Komisijos nariais.
- 32 2003 m. birželio 18 d. ieškovai dar kartą kreipėsi į OLAF generalinį direktorių pabrėždami, kad „teisė būti išklaustam apima suinteresuotojo asmens informavimą apie jam pateiktus kaltinimus ir galimybę susipažinti su bylos medžiaga“, ir nurodydami, kad dėl to birželio pabaigoje numatytos apklausos negalės vykti įprasta tvarka. Jie konstatavo, kad „apklausos galėtų tęstis tuomet, jei būtų užtikrinta galimybė susipažinti su bylos medžiaga ir jei teisiniams patarėjams ir jų klientams būtų suteiktas reikiamas laikas išnagrinėti įrodymus“.
- 33 Per 2003 m. birželio 23 d. vykusią pirmąją OLAF apklausą Y. Franchet pateikė atitinkamą pareiškimą ir teisinę pažymą dėl teisių į gynybą. 2003 m. birželio 25 ir 26 d. jis buvo apklaustas OLAF dėl *Eurocost* bylos. 2003 m. birželio 26 ir 27 d. jis buvo apklaustas dėl *Datashop* ir *Planistat* bylų ir 2003 m. liepos 2 d. dėl *CESD Communautaire* bylos.
- 34 2003 m. liepos 1 d. Komisijos generalinio sekretoriato skyriaus vedėjas P. nusiuntė pažymą Komisijos nariams dėl 2003 m. birželio 30 d. *Cocobu* posėdžio ir pasikeitimo nuomonėmis su Komisijos generaliniu sekretoriumi ir OLAF generaliniu direktoriumi.

- 35 2003 m. liepos 3 ir 4 d. D. Byk buvo apklaustas OLAF dėl *Datashop* ir *Planistat* bylų. Jis taip pat pateikė preliminarų pareiškimą ir teisinę pažymą dėl teisių į gynybą.
- 36 2003 m. liepos 9 d. Komisija nusprendė ieškovams pradėti drausminę procedūrą. Kadangi vis dar vyko OLAF tyrimas, ši procedūra buvo tuoj pat sustabdyta. Komisija taip pat įsteigė specialios paskirties tarpšakinę grupę, vadinamą darbo grupe (toliau – darbo grupė).
- 37 Tą pačią dieną Komisija paskelbė pranešimą spaudai „Komisija imasi priemonių dėl finansinių išieškojimų (blogos finansinės praktikos) Eurostate“ (IP/03/979).
- 38 2003 m. liepos 17 d. ieškovai nusiuntė laiškus Komisijos pirmininkui, informuodami jį apie savo padėtį.
- 39 2003 m. liepos 22 d. ieškovai nusiuntė laišką Komisijai, išdėstydami jos tariamai padarytus pažeidimus ir už tai jai priskirdami atsakomybę. Jie taip pat paprašė Komisijos pateikti sprendimuose dėl drausminės procedūros pradžios nurodytus dokumentus.
- 40 Birželio pabaigoje ir liepos pradžioje vykusių ieškovų apklausų protokolai buvo parengti 2003 m. rugpjūčio 11 dieną.

41 2003 m. rugsėjo 24 d. OLAF generalinis direktorius pateikė Komisijos pirmininkui „šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų santrauką“. Pagal lydraštį „ši suvestinė pažyma jokių būdu negali būti laikoma galutine tyrimo ataskaita Reglamento Nr. 1073/1999 prasme“ ir jos „vienintelė paskirtis yra pristatyti pagrindines iš atliktų tyrimų išplaukiančias išvadas“.

42 Ši santrauka ir prie jos pridėta ataskaita „Eurostato darbo grupės (TFES) ataskaita – santrauka ir išvados“ bei pagal SAI pateiktą antrąją tarpinę ataskaitą parengta informacinė pažyma dėl Eurostato tą pačią dieną buvo perduotos Parlamentui.

43 2003 m. rugsėjo 25 d. OLAF paskelbė galutines tyrimo ataskaitas Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnio prasme *Eurocost*, *Datashop*, *Planistat* ir *CESD Communautaire* bylose.

44 Tą pačią dieną Komisijos pirmininkas buvo išklaustytas *Cocobu* ir pasakė kalbą Parlamento grupių pirmininkų konferencijoje.

45 2003 m. rugsėjo 25 d. ieškovai nusiuntė laišką Komisijai, remdamiesi 2003 m. rugsėjo 24 d. Parlamentui pateiktais dokumentais. Šiame laiške jie teigė, kad „yra nepriimtina, jog jie viešai kaltinami neleidžiant susipažinti su juos apkaltinančiais dokumentais“, ir pateikė klausimą, ar „yra normalu, kad (jie) ir vėl iš spaudos sužino, jog

yra kaltinami įvairiais pažeidimais“. Šiame laiške jie taip pat prašė Komisijos pateikti 2003 m. liepos 22 d. laišku prašytas ataskaitas ir dokumentus:

„— OLAF parengtas 2003 m. balandžio 3 d. pažymą (Nr. 004201) ir 2003 m. kovo 19 d. pažymas (Nr. 003441 ir Nr. 003440),

— 2003 m. liepos 4 d. Biudžeto GD ataskaitą („DGBUDG Report – Analysis of audit reports on Eurostat systems for grants and procurement“),

— 2003 m. liepos 7 d. Komisijos (SAI) ataskaitą („First Interim Report – IAS examination of Eurostat contracts and grants: reportable events“),

— 2003 m. rugsėjo 25 d. (Komisijos pirmininko) apklausai (SAI) darbo grupės ir OLAF parengtas tris ataskaitas.“

⁴⁶ 2003 m. spalio 1 d. Komisija priėmė sprendimą dėl Eurostato reorganizavimo, įsigaliojusį 2003 m. lapkričio 1 dieną. Ji nusprendė panaikinti vieną direktoratą ir vieną direktoriaus pareigybę.

⁴⁷ 2003 m. spalio 10 d. ieškovai gavo 2003 m. rugsėjo 25 d. *Eurocost*, *Datashop* ir *CESD Communautaire* bylų galutines ataskaitas, taip pat 42 punkte minėtų 2003 m. rugsėjo 24 d. Parlamentui perduotų trijų dokumentų kopijas. Tą pačią dieną jie gavo sprendimuose pradėti drausmines procedūras nurodytus dokumentus, kurių prašė

2003 m. liepos 22 d. ir rugsėjo 25 d. laiškuose, išskyrus 2003 m. kovo 19 d. laišką ir pažymą, motyvuojant tuo, kad „tai buvo Prancūzijos teisminėms institucijoms Paryžiuje OLAF adresuotas laiškas ir todėl pastarasis buvo sudėtinė nacionalinės tyrimo procedūros dalis“.

48 2003 m. spalio 23 d. ieškovai pateikė prašymą pagal šioje byloje taikomos Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Tarnybos nuostatai) redakcijos 90 straipsnio 1 dalį, siekdami gauti dėl Komisijos padarytų pažeidimų, įskaitant priskiriamus OLAF, patirtos žalos atlyginimą.

49 2004 m. gegužės 10 d. Sprendimu, kurį ieškovai gavo 2004 m. gegužės 17 d., Paskyrimų tarnyba (toliau – PT) atmetė šį prašymą.

50 2004 m. gegužės 19 d. ieškovai pagal Nuostatų 90 straipsnio 2 dalį pateikė skundą dėl 2004 m. gegužės 10 d. Sprendimo. 2004 m. rugpjūčio 5 d. ieškovai pateikė savo skundo papildymą.

51 2004 m. spalio 27 d. Sprendimu, apie kurį ieškovams buvo pranešta 2004 m. lapkričio 3 d. laišku, PT aiškiai atmetė šį skundą.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 52 Ieškovai pareiškė šį ieškinį, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2005 m. sausio 28 dieną.
- 53 Atsižvelgdamas į teisėjo pranešėjo pranešimą, Pirmosios instancijos teismas (trečioji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones paragino šalis pateikti tam tikrus dokumentus ir atsakyti į raštu pateiktus klausimus. Šalys iš dalies patenkino šiuos prašymus per nustatytus terminus.
- 54 2007 m. birželio 6 d. Nutartimi pagal Procedūros reglamento 65 straipsnio b punktą, 66 straipsnio 1 dalį ir 67 straipsnio 3 dalies antrąją pastraipą Pirmosios instancijos teismas pareikalavo Komisijos pateikti visus Eurostato byloje Prancūzijos teisminėms institucijoms perduotus dokumentus, nurodydamas, kad šie dokumentai šioje proceso stadijoje nebus perduoti ieškovams. Šis prašymas buvo patenkintas.
- 55 2007 m. birželio 11 d. Komisija pateikė savo pastabas dėl ieškovų atsakymų į Pirmosios instancijos teismo klausimus ir prašymus pateikti dokumentus. Tą pačią dieną ieškovai pateikė savo pastabas dėl Komisijos atsakymų į minėtus klausimus ir prašymus.
- 56 2007 m. spalio 3 d. posėdyje buvo išklaustytos šalių nuomonės žodžiu ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

57 Posėdyje šalys patvirtino, kad iš vykdant Pirmosios instancijos teismo nustatytą tyrimo priemonę Komisijos pateiktų dokumentų ieškovai neturėjo tik 2003 m. kovo 19 d. pažymos priedų, 2003 m. liepos 10 d. skundo ir galutinės *Planistad* ataskaitos. Ieškovai sutiko, kad, jei prireiktų, Pirmosios instancijos teismas galėtų naudotis šiuose dokumentuose, kurie jiems nebuvo perduoti, esančia informacija, ir tai buvo užfiksuota protokole. Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad reikia naudotis tik ieškovų turėtais dokumentais.

58 Pirmosios instancijos teismo prašymu posėdyje Komisija pateikė 2003 m. gegužės 16 d. OLAF pažymą. Ieškovai tokiam pateikimui neprieštaravo ir tai buvo užfiksuota protokole.

59 Ieškovai Pirmosios instancijos teismo prašo:

— priteisti iš Komisijos atlyginti jų patirtą materialinę ir moralinę žalą, kuri negalutiniu vertinimu lygi vienam milijonui eurų,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

60 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

- 61 Pagrįsdami savo ieškinį dėl žalos atlyginimo ieškovai nurodo OLAF ir Komisijos padarytus pažeidimus, didelę materialinę ir moralinę žalą ir tariamai padarytų pažeidimų ir dėl jų atsiradusios žalos tiesioginį priežastinį ryšį.
- 62 Preliminariai Komisija ginčija tai, kad ieškovai pateikė kai kuriuos į ieškinio priedą įtrauktus OLAF priežiūros komiteto dokumentus.
- 63 Komisija taip pat teigia, kad ieškinys dėl žalos atlyginimo yra iš dalies per ankstyvas.

I — *Dėl prašymo atsiimti kai kuriuos ieškinio priedus*

A — *Šalių argumentai*

- 64 Komisija prašo, kad iš bylos medžiagos būtų išimti kai kurie ieškovų pateikti OLAF priežiūros komiteto dokumentai. Tai susiję su šešiais ieškinio priedais.

- 65 Viena vertus, Komisija teigia, kad šie dokumentai yra numatyti naudoti viduje ir neskirti skelbti viešai. Kita vertus, ieškovai juos gavo neteisėtai būdais ir dėl to juos reikia išimti iš bylos medžiagos, įskaitant ieškinyje esančias nuorodas ir citatas (1981 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ludwigshafener Walzmühle Erling ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, 197/80–200/80, 243/80, 245/80 ir 247/80, Rink. p. 3211, 13–16 punktai).
- 66 Komisija pabrėžia, kad ieškovai galėtų pateikti konfidencialius vidaus dokumentus savo ieškiniui paremti, tik jei galėtų įrodyti juos gavę teisėtai būdais.
- 67 Tačiau šioje byloje nagrinėjami dokumentai yra OLAF priežiūros komiteto vidaus dokumentai, kurie pagal Vidaus reglamento 14 straipsnį laikomi konfidencialiais. Priežiūros komitetas niekada neturėjo teisės panaikinti šių dokumentų konfidencialų statusą arba perduoti juos ieškovams šių gynybos tikslais. Atsižvelgiant į tai, kad šie dokumentai buvo skirti tik naudoti viduje, faktinė aplinkybė, kad šie dokumentai nebuvo pažymėti žyma „konfidencialiai“, nereiškia, jog jie neteko savo konfidencialaus pobūdžio.
- 68 Bet kuriuo atveju, Komisijos teigimu, ieškovai turi nurodyti, kokiomis teisėtomis priemonėmis jie galėjo gauti šiuos dokumentus, pavyzdžiui, pateikę prašymą susipažinti, kuriam pritarė OLAF priežiūros komitetas. Ieškovų patvirtinimas, kad jie nepagrobė, nepavogė ir neperėmė jokio OLAF priežiūros komiteto sekretoriato parengto vidaus dokumento, nėra teisėto minėtų dokumentų įgijimo įrodymas, nes tuo Komisija ieškovų niekada nekaltino.

- 69 Galiausiai, Komisijos teigimu, nė vienas iš šių dokumentų neįrodo buvus kokių nors OLAF ar Komisijos pažeidimų.
- 70 Ieškovai ginčija šių dokumentų konfidencialų pobūdį ir tai, kad jie buvo įgyti neteisėtais būdais.
- 71 Ieškovai pažymi, kad jei tokioje byloje kaip ši, kai siekiama žalos atlyginimo, nebūtų galima įvertinti ar susipažinti su dokumentais, aiškiai patvirtinančiais pagrindiniais atsakomybės atsiradimo įrodymais esančius OLAF ir Komisijos padarytus pažeidimus, tai akivaizdžiai būtų sunkus ir reikšmingas pasikėsinimas į bendrą teisių į gynybą pagarbą ir efektyvią teisminę apsaugą.
- 72 Ieškovai teigia, kad nagrinėjami dokumentai patvirtina jų poziciją dėl OLAF veiklos kritikos ir tai yra tikroji priežastis, dėl kurios Komisija ginčija jų pateikimą.

B — *Pirmosios instancijos teismo vertinimas*

- 73 Komisija nurodo, kad kai kurie ieškinio priedai yra OLAF priežiūros komiteto konfidencialūs vidaus dokumentai, kuriuos ieškovai gavo ne nustatyta tvarka. Tai taikoma šiems dokumentams:

— 2003 m. rugsėjo 3 d. Komisijos generalinio sekretoriaus kalbos OLAF priežiūros komitete stenograma; pastarasis nebuvo įspėtas, kad kalba bus įrašyta, ir vėliau gavo

Priežiūros komiteto pirmininko patikinimą, kad šis dokumentas bus skirtas tik naudoti komiteto ir jo sekretoriato viduje,

- 2003 m. kovo 5 d. Priežiūros komiteto sekretoriato pažyma pastarojo pirmininkui ir vienam komiteto nariui,

- 2003 m. gegužės 27 d. Priežiūros komiteto sekretoriato pažyma pastarojo pirmininkui,

- 2003 m. rugsėjo 2 ir 3 d. Priežiūros komiteto posėdžio protokolas,

- 2004 m. sausio 15 d. Parlamento prašymu pateikta Priežiūros komiteto ataskaita dėl Eurostato byloje atliekamuose tyrimuose kilusių procedūros klausimų,

- 2003 m. spalio 10 d. Priežiūros komiteto sekretoriato pažyma dėl OLAF tyrimų Eurostato byloje eigos ir jų įtakos OLAF būklei.

⁷⁴ Reikia pažymėti, kad nei galimas konfidencialus nagrinėjamų dokumentų pobūdis, nei faktinė aplinkybė, kad šie dokumentai galėjo būti įgyti ne nustatytu būdu, netrukdo juos palikti bylos medžiagoje.

- 75 Iš tikrųjų nėra teisės nuostatos, tiesiogiai draudžiančios atsižvelgti į neteisėtai, pavyzdžiui, pažeidžiant pagrindines teises, gautus įrodymus.
- 76 Žinoma, 65 punkte minėtame sprendime *Ludwigshafener Walzmühle Erling ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, kuriuo remiasi Komisija, Teisingumo Teismas konstatavo, kad esant abejonių ir dėl ginčijamo dokumento pobūdžio, ir dėl to, ar dalyvaujančios šalys jį gavo teisėtai būdais, dokumentas turėtų būti išimtas iš bylos medžiagos.
- 77 Be to, pagal bendrą taisyklę institucija turi teisę prašyti gražinti Bendrijos teismui pateiktą vidaus dokumentą, jei juo besiremiantis asmuo dokumentą gavo neteisėtai būdais. Vidaus dokumentas yra konfidencialaus pobūdžio, nebent jį parengusi institucija sutiko jį išplatinti.
- 78 Vis dėlto vėlesnėje teismų praktikoje Teisingumo Teismas neatmetė galimybes, kad kai kuriais atvejais net vidaus dokumentai gali būti teisėtai įtraukti į bylos medžiagą (1985 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo nutarties *Tordeur ir kt.*, 232/84, nepaskelbta Rinkinyje, 8 punktas ir 1986 m. spalio 15 d. Nutarties *LAISA prieš Tarybą*, 31/86, nepaskelbta Rinkinyje, 5 punktas). Be to, Pirmosios instancijos teismas kartais leido atsižvelgti į dokumentus, kurių gavimas teisėtai būdais nebuvo nustatytas.
- 79 Tačiau kai kuriais atvejais ieškovas neprivalėjo įrodyti teisėtai gavęs jo teiginiams patvirtinti naudojamą konfidencialų dokumentą. Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad siekiant suderinti saugomus interesus reikia įvertinti, ar konkrečios aplinkybės, kaip antai lemiamas dokumento pateikimo reikšmė siekiant užtikrinti skundžiamo teisės akto priėmimo procedūros teisėtumo kontrolę (šiuo klausimu žr. 2001 m. kovo 6 d.

Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Dunnett ir kt. prieš EIB*, T-192/99, Rink. p. II-813, 33 ir 34 punktus) arba nustatyti piktnaudžiavimą įgaliojimais (šiuo klausimu žr. 1996 m. vasario 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Lopes prieš Teisingumo Teismą*, T-280/94, Rink. VT p. I-A-77 ir II-239, 59 punktą), pateisina dokumento negrąžinimą.

80 Reikia pažymėti, jog šioje byloje ypatingas nagrinėjamo ieškinio pobūdis leidžia teigti, kad atitinkami dokumentai turi būti palikti bylos medžiagoje. Iš tikrųjų šie dokumentai būtini siekiant įvertinti OLAF veiksmus su Eurostatu susijusiose bylose. Taigi ypatingas šio ieškinio pobūdis, kai ieškovai siekia įrodyti OLAF veiksmų neteisėtumą, pateisina sprendimą atsisakyti išimti šiuos dokumentus iš bylos medžiagos (šiuo klausimu žr. 79 punkte minėto sprendimo *Dunnett ir kt. prieš EIB* 33 ir 34 punktus).

81 Šiuo klausimu reikia priminti, kad kalbama apie OLAF priežiūros komiteto, kurio užduotis pagal jo vidaus reglamento 2 straipsnį yra garantuoti, kad „OLAF veikla būtų vykdoma visiškai užtikrinant žmogaus teises ir pagrindines laisves bei laikantis Sutarčių ir antrinės teisės aktų, ypač Protokolo dėl privilegijų ir imunitetų bei Pareigūnų tarnybos nuostatų“, parengiamuosius dokumentus ir Komisijos generalinio sekretoriaus kalbos šiame komitete stenogramą. Be to, reikia konstatuoti, kad ieškovams yra sunku įrodyti galimą neteisėtą OLAF veiksmų pobūdį. Galiausiai reikia pastebėti, kad šie dokumentai gali įrodyti faktines aplinkybes, kuriomis ieškovai kaltina OLAF ir todėl gali būti svarbūs šiam ginčui spręsti.

82 Dėl šių priežasčių, atsižvelgiant į nagrinėjamų dokumentų pobūdį ir konkrečias ginčo aplinkybes, reikia atmesti prašymą išimti šios dokumentus iš bylos medžiagos.

II — *Dėl per ankstyvo ieškinio pobūdžio*A — *Šalių argumentai*

- 83 Komisija nurodė, kad daugelis ieškovų teiginių dėl per tyrimo procedūrą tariamai padarytų pažeidimų yra per ankstyvi.
- 84 Komisija patikslina, kad ji nesiekia ieškinio pripažinimo nepriimtinu, tačiau teigia, kad ieškinys buvo per ankstyvas, nes mano, pirma, kad kai kurie ieškovų pagrindai dėl jos ar OLAF padarytų procedūros pažeidimų galėtų būti įvertinti tik atsižvelgus į pasekmes, kurias šie pažeidimai galėtų turėti galimam galutiniam sprendimui baudžiamosiose ar drausminėse procedūrose (1992 m. gruodžio 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cimenteries CBR ir kt. prieš Komisija*, T-10/92–T-12/92 ir T-15/92, Rink. p. II-2667, 48 punktas), ir, antra, darant prielaidą, kad galėtų būti nustatyti jos arba OLAF padaryti pažeidimai, patirtos žalos įvertinimas skirtųsi, nelygu, kokie būtų priimti su jomis susijusių baudžiamųjų ir (arba) drausminių procedūrų sprendimai. Taigi tariamos moralinės žalos įvertinimas būtų susijęs su jų „kaltės“ laipsniu, o OLAF arba Komisijos padarytų pažeidimų, jei tokie būtų nustatyti, pasekmės negalėtų būti įvertintos neatsižvelgus į galimus ieškovų padarytus pažeidimus.
- 85 Komisija remiasi 1979 m. kovo 28 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Granaria prieš Tarybą ir Komisiją* (90/78, Rink. p. 1081, 6 punktas) ir nurodo, kad pirmojoje proceso stadijoje Pirmosios instancijos teismas gali priimti sprendimą dėl klausimo, ar OLAF arba Komisijos veiksmai galėtų tapti pagrindu atsirasti Bendrijos atsakomybei, tačiau atidėti klausimo dėl moralinės žalos dydžio nagrinėjimą vėlesnei stadijai, atsižvelgiant į pripažintų pažeidimų pobūdį.

- 86 Ieškovai ginčija, kad ieškinys tariamai per ankstyvas, ir konstatuoja, kad Komisijos išvados šiuo klausimu neaiškios.
- 87 Ieškovai nurodo, kad ieškinys atitinka visas priimtinumą ir turinio sąlygas, reikalingas atsirasti Bendrijos atsakomybei ir leisti Pirmosios instancijos teismui vykdyti teisminę kontrolę.
- 88 Jokios aplinkybės neleidžia teigti, kad ieškinys dėl žalos atlyginimo yra subsidarius drausminės procedūros pradžia ir (arba) valstybės narės teisminių institucijų atliekamiems tyrimams. Tai, kad vien ateityje įvyksiantis ir nekonkretus įvykis galėtų tapti ieškinio dėl žalos atlyginimo sąlyga arba jį paralyžiuoti ir dėl to žala toliau didėtų, o suinteresuotieji asmenys netektų teisės į jos atlyginimą, prieštarautų pagrindiniam teisės į veiksmingą teisminę apsaugą principui ir tinkamam teisingumo vykdymui.
- 89 Ieškovai teigia, kad žala jiems atsirado dėl Komisijos padarytų pažeidimų ir einant laikui tik auga.

B — *Pirmosios instancijos teismo vertinimas*

- 90 Akivaizdu, kad nacionalinės teisminės procedūros vis dar vyksta. Vis dėlto galimi šių procedūrų rezultatai negali paveikti šio proceso. Iš tikrųjų šiame procese nėra siekiama nustatyti, ar faktinės aplinkybės, kuriomis kaltinami ieškovai, yra įrodytos, ar ne, nes šis klausimas nepriklauso Pirmosios instancijos teismo jurisdikcijai. Taigi šioje byloje

svarbu ne nustatyti, ar ieškovai padarė pažeidimų vykdydami savo profesinę veiklą, o išnagrinėti, kaip OLAF atliko ir užbaigė tyrimą, kuriame jie buvo viešai įvardyti bei pripažinti atsakingais už nustatytus pažeidimus gerokai anksčiau, nei buvo priimtas galutinis sprendimas, taip pat, kaip šio tyrimo metu elgėsi Komisija. Jei nacionalinės teisminės institucijos pripažintų ieškovus nekaltais, ši aplinkybė taip pat nebūtinai atlygintų galimą jų patirtą žalą.

91 Todėl, atsižvelgiant į tai, kad šiame ieškinyje nurodoma tariama žala skiriasi nuo tos, kurią galėtų patvirtinti nacionalinių teisminių institucijų priimtas sprendimas dėl ieškovų nekaltumo, reikalavimai dėl žalos atlyginimo negali būti atmesti kaip per ankstyvi remiantis tuo, kad ieškovai tokį prašymą galėtų pateikti tik po galimų galutinių nacionalinių teisminių institucijų sprendimų.

92 Dėl šių priežasčių ieškinys nėra per ankstyvas ir nėra pagrindo atidėti su žalos pobūdžiu ir apimtimi susijusių klausimų nagrinėjimo galimai vėlesnei proceso stadijai.

III — *Dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės atsiradimo*

93 Iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad Bendrijos deliktinė atsakomybė už jos organų neteisėtus veiksmus EB 288 straipsnio antrosios pastraipos prasme kyla tuo atveju, kai tenkinamos visos sąlygos: institucijų veiksmai, kuriais jos kaltinamos, yra

neteisėti, padaryta reali žala bei egzistuoja priežastinis ryšys tarp tariamų veiksmų ir nurodytos žalos (1982 m. rugsėjo 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Oleifici Mediterranei prieš EEB*, 26/81, Rink. p. 3057, 16 punktas; 1996 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *International Procurement Services prieš Komisiją*, T-175/94, Rink. p. II-729, 44 punktas; 1996 m. spalio 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Efisol prieš Komisiją*, T-336/94, Rink. p. II-1343, 30 punktas ir 1997 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Oleifici Italiani prieš Komisiją*, T-267/94, Rink. p. II-1239, 20 punktas).

94 Jei nėra tenkinama nors viena iš šių sąlygų, visą ieškinį reikia atmesti, nesant reikalo nagrinėti kitų sąlygų (2002 m. vasario 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Förde-Reederei prieš Tarybą ir Komisiją*, T-170/00, Rink. p. II-515, 37 punktas; šiuo klausimu žr. 1994 m. rugsėjo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *KYDEP prieš Tarybą ir Komisiją*, C-146/91, Rink. p. I-4199, 19 ir 81 punktus).

95 Dėl pirmosios sąlygos teismo praktika reikalauja, kad būtų nustatytas pakankamai akivaizdus teisės normos, suteikiančios asmenims teises, pažeidimas (2000 m. liepos 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P, Rink. p. I-5291, 42 punktas). Kalbant apie reikalavimą, kad pažeidimas būtų pakankamai akivaizdus, kriterijus, leidžiantis nuspręsti, jog jis tenkinamas, yra atitinkamos Bendrijos institucijos akivaizdus ir sunkus jos turimos diskrecijos ribų pažeidimas. Kai ši institucija turi tik labai mažas diskrecijos ribas arba jos neturi, pakanka paprasto Bendrijos teisės pažeidimo, kad būtų konstatuotas pakankamai akivaizdus pažeidimas (2002 m. gruodžio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Camar ir Tico*, C-312/00 P, Rink. p. I-11355, 54 punktas ir 2001 m. liepos 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Comafrika ir Dole Fresh Fruit Europe prieš Komisiją*, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ir T-225/99, Rink. p. II-1975, 134 punktas).

96 Ieškovai nurodo, kad OLAF ir Komisija padarė pažeidimų ir kad už visus šiuos pažeidimus turi atsakyti tik pastaroji. OLAF padarė pažeidimų ir ieškovų, ir Komisijos atžvilgiu.

97 Pirmosios instancijos teismas taip pat mano, kad reikia išnagrinėti klausimą, ar OLAF ir (arba) Komisija padarė pakankamai akivaizdžių teisės normos, suteikiančios asmenims teises, pažeidimų.

A — *Dėl OLAF veiksmų neteisėtumo*

1. Dėl OLAF padarytų pažeidimų perduodant su Eurostato byla susijusias bylos medžiagas Prancūzijos ir Liuksemburgo teisminėms institucijoms

a) Šalių argumentai

98 Pirma, ieškovai atkreipia dėmesį, kad OLAF informacijos perdavimas išorės ir vidaus tyrimuose aiškiai skiriasi. Jie nurodo, kad buvo supainiotas tyrimo ir 2003 m. kovo 19 d. perdavimo Prancūzijos teisminėms institucijoms pobūdis. Iš tikrųjų, remiantis 2003 m. birželio 30 d. OLAF generalinio direktoriaus pareiškimais *Cocobu*, ieškovų vardai buvo minimi „išorės tyrime“. Tačiau tyrimas buvo tik vidaus ir tai įpareigojo prieš bet kokią perdavimą išorėn apie jį informuoti atitinkamą instituciją.

99 Ieškovai teigia, jog OLAF šiuos vidaus tyrimus priskyrė išorės tyrimams, norėdama nuslėpti procedūros pažeidimus, kad nei Komisija, nei OLAF priežiūros komitetas nebuvo iš anksto informuoti apie OLAF atliktą Eurostato bylos medžiagos perdavimą Prancūzijos ir Liuksemburgo teisminėms institucijoms.

100 Be to, ieškovai teigia, kad jų iš anksto neįformavo apie OLAF atliktą *Datashop* ir *Planistat* bylų medžiagų perdavimą Prancūzijos teisminėms institucijoms ir kad Y. Franchet nebuvo informuotas apie *Eurocost* bylos medžiagos, į kurią D. Byk nebuvo įtrauktas, perdavimą Liuksemburgo teisminėms institucijoms.

101 Nuo tada OLAF sąmoningai pažeidė EŽTK ir Chartijoje įtvirtintus gero administravimo principą, rungimosi principą, teises į gynybą ir pareigą ieškoti kaltės ir nekaltumo įrodymų.

102 Ieškovai taip pat remiasi Sprendimo 1999/396 4 straipsniu ir šiuo klausimu nurodo 2002 m. balandžio 26 d. ombudsmeno sprendimą dėl skundo, įregistruoto Nr. 781/2001/IJH, kiek jis susijęs su OLAF, pagal kurį „ši teisės nuostata įpareigoja OLAF nepalankias išvadas asmens, dėl kurio jis atlieka tyrimą, atžvilgiu priimti tik prieš tai pranešus suinteresuotajam asmeniui apie kaltinimus bei juos pagrindžiančias faktines aplinkybes ir suteikus jam galimybę išreikšti savo nuomonę“. Ombudsmenas taip pat nurodė, kad „tai yra įprasta bet kokios efektyvios ir teisingos tyrimo procedūros dalis“ ir kad „be to, liudijimas, kuris negalėjo būti šitaip užginčytas, paprastai netenka savo įrodomosios vertės“.

- 103 Ieškovų teigimu, Komisija per siaurai aiškina Reglamento Nr. 1073/1999 4 ir 10 straipsnius ir Sprendimo 1999/396 4 straipsnį ir taip pažeidžia pagrindines teises. Taikant tokį aiškinimą, OLAF sprendimas atidėti informacijos suteikimą institucijai iš esmės nebuvo kontroliuojamas ir todėl OLAF galėjo priimti tokį sprendimą, kad neribotam laikui išvengtų bet kokios pareigos suteikti informaciją.
- 104 Iš tikrųjų nei OLAF, nei Komisija niekada nepaaiškino, kodėl buvo reikalingas visiškas slaptumas arba kaip buvo pateisinta tariama būtinybė atidėti informacijos pateikimą Komisijai, išskyrus 2003 m. balandžio 3 d. OLAF generalinio direktoriaus Komisijos generaliniam sekretoriui nusiųstą suvestinę pažymą dėl Eurostato atliekamų tyrimų (žr. 23 punktą). Dėl būtinybės pateikti informaciją susijusiam pareigūnui, ieškovų žiniomis, generalinis sekretorius niekada nedavė Sprendimo 1999/396 4 straipsnio antrojeje pastraipoje nustatyto sutikimo.
- 105 Ieškovai taip pat remiasi 2004 m. vasario 10 d. Parlamento ir Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą Nr. 1073/1999, pasiūlymu (COM(2004) 103 galutinis) ir 2003 m. rugpjūčio 14 d. tarpinstituciniu susitarimu, numatančiu elgesio kodekso dėl greito pasikeitimo informacija tarp OLAF ir Komisijos atliekant vidaus tyrimus priėmimą (SEC(2003) 871 konsoliduotas), kuris, be kita ko, numato OLAF pareigą teikti išsamią informaciją. Be to, pagal reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą Nr. 1073/1999, pasiūlymą atitinkamas pareigūnas turi būti išklaustas perduodant informaciją nacionalinėms teisminėms institucijoms ir tai nėra galiojančio reglamento pakeitimas, nes, kaip priminė Komisija, jis tik įgyvendina Chartijoje įtvirtintus pagrindinius principus. Ieškovai pažymi, kad jie buvo išklausti OLAF, nes patys prašė tokios apklausos, o ne dėl to, kad buvo OLAF pakviesti.
- 106 Galiausiai ieškovai teigia, kad OLAF „nukreipė“ Prancūzijos teismines institucijas iš anksto suteikdama baudžiamojo pobūdžio kvalifikaciją faktinėms aplinkybėms, kurias ji manė galinti nustatyti Eurostato byloje, o tai prieštarauja jos paskirčiai atlikti administracinius tyrimus. 2003 m. kovo 19 d. Prancūzijos teisminėms institucijoms

išsiųstoje pažymoje buvo pateikta tikra nurodytų faktinių aplinkybių teisinė analizė pagal Prancūzijos teisę ir jų baudžiamoji kvalifikacija Prancūzijos teisėje, o tai yra daugiau nei pagal Reglamentą Nr. 1073/1999 numatytas informacijos suteikimas.

¹⁰⁷ Pirma, Komisija nurodo, kad ieškovai negali remtis OLAF pareiga juos informuoti, išklausyti ar informuoti prieš siunčiant informaciją nacionalinėms teisminėms institucijoms, nepaisant to, kokia yra tyrimo rūšis (vidaus ar išorės).

¹⁰⁸ Komisija teigia, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnį OLAF privalo siųsti atitinkamos valstybės narės teisminėms institucijoms vidaus tyrimų, susijusių su veikomis, galinčiomis užtraukti baudžiamąją atsakomybę, metu gautą informaciją, o išorės tyrimų atveju yra numatyta tik tokio siuntimo galimybė. Jokia šio straipsnio nuostata nenumato, kad prieš siuntimą ar kartu su juo turi būti pateikiama informacija atitinkamai institucijai arba į tyrimą įtrauktiems pareigūnams.

¹⁰⁹ Komisija nurodo Reglamento Nr. 1073/1999 4 straipsnio 5 dalį ir konstatuoja, kad nepranešimas institucijai, kurioje dirba asmeniškai dalyvaujantys pareigūnai, gali būti pateisintas būtinybe atidėti šios informacijos pateikimą. Net pripažinus, kad toks atidėjimas šioje byloje nebūtų pateisinamas, galimas informacijos nepateikimas Komisijai neturėtų įtakos su ieškovais susijusios procedūros teisėtumui, nes pastarieji niekaip nenukentėtų dėl šio informacijos nepateikimo.

- 110 Dėl ieškovo teisės būti išklausytiems ir informuotiems Komisija teigia, kad pagal Sprendimo 1999/396 4 straipsnį informacija apie asmeniškai įtrauktą pareigūną yra pateikiama tik su sąlyga, kad tai nekelia pavojaus tyrimui, ir aiškinti šią sąlygą yra palikta OLAF. Pareiga leisti suinteresuotajam asmeniui pareikšti nuomonę apie su juo susijusias aplinkybes yra reikšminga, kai baigusi tyrimą OLAF priima išvadas, ir šios pareigos atlikimas gali būti atidėtas tik tam tikrais ypatingais atvejais Komisijos pirmininko arba jos generalinio sekretoriaus sutikimu, o ne kai OLAF atlikdama tyrimą perduoda informaciją valstybės narės teisminėms institucijoms pagal Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnį.
- 111 Be to, pagal Sprendimo 1999/396 4 straipsnį ieškovai turėjo galimybę pareikšti nuomonę apie visas su jais susijusias aplinkybes prieš OLAF priimant išvadas su jais susijusiuose tyrimuose.
- 112 Priešingai nei teigia ieškovai, būtų klaidinga tvirtinti, kad OLAF sprendimas atidėti informacijos suteikimą institucijai iš esmės negalėjo būti kontroliuojamas, tačiau ši kontrolė galėjo būti vykdoma tik pasibaigus tyrimui, jei po jo nebūtų imtasi jokių priemonių, arba pasibaigus baudžiamajai ir (arba) drausminei procedūrai. Dėl to, Komisijos teigimu, informacijos nepateikimas yra pateisinamas būtinybe tyrimo tikslais išlaikyti visišką slaptumą arba imtis nacionalinės teisminės institucijos kompetencijai priklausančių tyrimo priemonių ir pageidavimas vykdyti šio pateisinimo pagrįstumo kontrolę ankstesnėje stadijoje turėtų „naikinantį poveikį“.
- 113 Be to, Komisija pažymi, kad pažeidimas galėjo atsirasti tik dėl faktinių aplinkybių metu galiojusių teisės nuostatų nesilaikymo, o ne dėl jau įvykus šioms aplinkybėms pristatytame pasiūlyme dėl naujų teisės nuostatų esančios nuostatos nesilaikymo.

- 114 Antra, Komisija teigia, kad OLAF nacionalinei teisminei institucijai perduotų neteisėtų aplinkybių baudžiamasis kvalifikavimas yra tik paprasti pastarosios institucijos visiškai neįpareigojantys pastebėjimai. Tai yra tik už atitinkamą bylą atsakingų OLAF tarnautojų įvertinimo išraiška, nes perdavimas nacionalinei teisminei institucijai būtų pagrįstas, tik jei OLAF manytų, kad atitinkamos faktinės aplinkybės gali būti kvalifikuojamos kaip baudžiamoji veika. Komisija pažymi, kad nacionalinės teisminės institucijos, į kurias kreipiasi OLAF, yra visiškai laisvos pritarti šio kreipimosi apimčiai ir (arba) jį apriboti ir kad OLAF šioms institucijoms negali duoti jokių nurodymų.
- 115 Be to, ieškovai klaidingai aiškina 2003 m. balandžio 2 d. Komisijos ataskaitos dėl OLAF veiklos įvertinimo 3.4.3 punktą (COM(2003) 154 galutinė). Komisija niekuomet neketino teigti, kad kreipimasis į nacionalinę teisminę instituciją galėtų susaistyti šią instituciją dėl OLAF atlikto tyrimo rezultatų, greičiau atvirkščiai.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

Dėl tyrimų pobūdžio nustatymo

- 116 Reikia priminti, kad pagal Reglamentą Nr. 1073/1999 OLAF atlieka išorės, t. y. atliekamus ne Bendrijos institucijose, ir vidaus, t. y. atliekamus šiose institucijose, tyrimus. Procedūros taisyklės, kurių turi laikytis OLAF, skiriasi, nelygu tyrimo pobūdis.
- 117 Ieškovai nurodo, jog OLAF savo vidaus tyrimus kvalifikavo kaip išorės tyrimus, kad paslėptų procedūros pažeidimus. Tyrimas buvo tik vidaus ir tai įpareigojo informuoti

atitinkamą instituciją, OLAF priežiūros komitetą ir susijusius pareigūnus prieš bet kokią perdavimą išorėn.

119 Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad iš tiesų yra neaiškumų dėl įvairių nagrinėjamų tyrimų pobūdžio juos atliekant.

119 Šiuo klausimu iš 2003 m. balandžio 3 d. suvestinės pažymos (žr. 23 punktą) paaiškėja, kad su *Eurocost* (perduota Liuksemburgo teisminėms institucijoms) ir *Datashop* (perduota Prancūzijos teisminėms institucijoms) bylomis susijusius tyrimus OLAF kvalifikavo kaip vidaus tyrimus. „Šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų santraukoje“ *Eurocost* byloje atliekamas tyrimas buvo kvalifikuotas kaip vidaus tyrimas, susijęs su *Eurogramme* byla – kaip išorės tyrimas, susijęs su *CESD Communautaire* byla – kaip vidaus tyrimas ir susijęs su *Datashop* byla – kaip vidaus tyrimas. Joje taip pat konstatuota, kad su *Datashop* tinklu susijęs vidaus tyrimas leido atskleisti pagrindinį bendrovės *Planistat* vaidmenį ir dėl to OLAF 2003 m. kovo 18 d. dėl pastarosios bendrovės pradėjo išorės tyrimą.

120 Tačiau iš 2003 m. liepos 1 d. pažymos (žr. 34 punktą) dėl 2003 m. birželio 30 d. *Cocobu* posėdžio ir pasikeitimo nuomonėmis su Komisijos generaliniu sekretoriumi ir OLAF generaliniu direktoriumi paaiškėja, kad ši kvalifikacija nebuvo aiški. Iš tikrųjų pagal šią pažymą OLAF generalinis direktorius pažymėjo, kad Eurostato byloje vidaus ir išorės elementai persipina, o tiksliau – kad *Eurocost* ir *Eurogramme* bylose išorės elementas buvo beveik užbaigtas, kad jis buvo perduotas Liuksemburgo teisminėms institucijoms ir kad *Datashop* ir *Planistat* byloms buvo būdingas toks pats vidaus ir išorės elementų persipynimas.

- 121 Be to, 2004 m. sausio 15 d. Parlamento prašymu pateiktoje OLAF priežiūros komiteto ataskaitoje dėl Eurostato bylos tyrimų keliamų procedūros klausimų minėtas komitetas konstatavo, kad:

„OLAF taip pat patyrė sunkumų įgyvendindama reglamento nuostatas, pirma, dėl vidaus tyrimų ir, antra, dėl išorės tyrimų. Iš pradžių OLAF pradėjo išorės tyrimus, o vidaus tyrimai buvo pradėti tik paaiškėjus, kad gali būti įtraukti pareigūnai. Šis vien administracinis tų pačių bylų skirstymas ir sukėlė neaiškumų.“

- 122 Iš bylos medžiagos matyti, kad bent jau tyrimų pabaigoje *Eurocost*, *Datashop* ir *CESD Communautaire* buvo vidaus bylos. Vis dėlto taip pat aišku, kad *Datashop* ir *Planistat* bylos buvo glaudžiai susijusios.

- 123 Svarbu nustatyti 2003 m. kovo 19 d. perdavimo Prancūzijos teisminėms institucijoms pobūdį. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad aplinkybė, jog 2003 m. kovo 19 d. laiške ir pažymoje minima išorinė *Planistat* byla (tuo metu dar nebaigta), o ne vidaus *Datashop* byla, nėra reikšminga. Ši aplinkybė negali atleisti nuo su vidaus tyrimais susijusių procedūrinių pareigų, nes į bylą yra įtraukti tarnautojai. Be to, nepaisant nuorodos į išorės tyrimą, 2003 m. kovo 19 d. pažymoje tyrėjai nurodo atitinkamą Reglamento Nr. 1073/1999 nuostatą dėl OLAF gautos informacijos perdavimo atliekant vidaus tyrimus. 2003 m. kovo 19 d. laiške nėra tiesiogiai nurodyta, ar tai yra vidaus, ar išorės tyrimas. Vis dėlto pagal savo objektą tai yra „informacijos, susijusios su faktinėmis aplinkybėmis, kurios gali būti kvalifikuojamos kaip baudžiamoji veika, perdavimas“, o tai atitinka Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnio 2 dalies nuostatą, susijusią su vidaus tyrimų dėl faktinių aplinkybių, galinčių užtraukti baudžiamąją atsakomybę, metu gautos informacijos perdavimu. Be to, nuorodos į vidaus tyrimą nebuvimas nesuteikia galimybės ignoruoti joje paminėtų asmenų teisių į gynybą. Bet kuriuo atveju po bylos nuoroda yra įrašas „Eurostat/Datashop/Planistat“. Be to, 2003 m. balandžio 3 d.

pažymoje OLAF generalinis direktorius pats konstatavo, kad vidaus byla *Datashop*, į kurią įtraukti tarnautojai, buvo perduota Respublikos prokurorui Paryžiuje (Prancūzija).

- 124 Dėl to reikia pripažinti, kad šio proceso tikslais 2002 m. liepos 4 d. *Eurocost* bylos perdavimas Liuksemburgo teisminėms institucijoms buvo susijęs su vidaus tyrimu, kaip ir 2003 m. kovo 19 d. *Datashop – Planistat* bylos perdavimas Prancūzijos teisminėms institucijoms.
- 125 Taigi reikia išnagrinėti, ar OLAF pažeidė teisės normą, suteikiančią asmenims teisių, perduodama vidaus tyrimo bylos medžiagą nacionalinėms teisminėms institucijoms.

Ieškovų, Komisijos ir OLAF priežiūros komiteto informavimas

— Ieškovų informavimas

- 126 Ieškovai nurodo, kad jie nebuvo iš anksto informuoti apie *Datashop – Planistat* bylos medžiagos perdavimą Prancūzijos teisminėms institucijoms ir kad Y. Franchet taip pat nebuvo informuotas apie *Eurocost* bylos medžiagos, į kurią D. Byk nebuvo įtrauktas, perdavimą Liuksemburgo teisminėms institucijoms. Taip OLAF sąmoningai pažeidė

EŽTK ir Chartijoje įtvirtintus gero administravimo principą, rungimosi principą, teises į gynybą ir pareigą ieškoti kaltės ir nekaltumo įrodymų. Jie taip pat remiasi Sprendimo 1999/396 4 straipsniu.

- 127 Pirmosios instancijos teismas primena, kad Sprendimo 1999/396 4 straipsnyje, kuriame Komisija nustatė vidaus tyrimų atlikimo sąlygas ir procedūras, atitinkamų pareigūnų informavimas yra numatytas tik vidaus tyrimuose.
- 128 Iš Sprendimo 1999/396 4 straipsnio pirmosios pastraipos nuostatų išplaukia, kad suinteresuotasis pareigūnas turi būti nedelsiant informuojamas apie jo asmeninio dalyvavimo galimybę, jeigu tai nekelia pavojaus tyrimui, ir bet kuriuo atveju išvados, kuriose baigus tyrimą įvardijamas kuris nors Komisijos narys, pareigūnas ar tarnautojas, negali būti daromos nesuteikus suinteresuotajam asmeniui galimybės pareikšti savo nuomonę apie su juo susijusias aplinkybes (2003 m. balandžio 8 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Gómez-Reino prieš Komisiją*, C-471/02 P(R), Rink. p. I-3207, 63 punktas).
- 129 Šių nuostatų, numatančių sąlygas, kai atitinkamo pareigūno teisių į gynybą gerbimas gali būti suderintas su kiekvienam tokio pobūdžio tyrimui būdingais konfidencialumo reikalavimais, nesilaikymas prilygsta esminių tyrimo procedūrai taikomų taisyklių pažeidimui (128 punkte minėtos nutarties *Gómez-Reino prieš Komisiją* 64 punktas).
- 130 Vis dėlto Sprendimo 1999/396 4 straipsnis nėra tiesiogiai susijęs su informacijos perdavimu nacionalinėms teisinėms institucijoms ir todėl nenumato pareigos informuoti atitinkamą pareigūną prieš tokį perdavimą. Iš tikrųjų pagal Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnį OLAF gali (išorės tyrimuose) arba privalo (vidaus tyrimuose) perduoti informaciją nacionalinėms teisinėms institucijoms. Taigi šis

informacijos perdavimas gali įvykti anksčiau nei baigus tyrimą priimamos išvados, kurios paprastai įtraukiamos į tyrimo ataskaitą.

¹³¹ Be to, pagal 128 punkte minėtą nutartį *Gómez-Reino prieš Komisiją* (68 punktas) baigus tyrimą OLAF priimtos išvados, kuriose įvardijamas pareigūnas Sprendimo 1999/396 4 straipsnio prasme, būtinai yra įtraukiamos į šios tarnybos direktoriaus vardu parengtą ataskaitą, kaip tai numatyta Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnyje, ir atitinkama institucija dėl vidaus tyrimo gali imtis drausminių ar teisinių veiksmų.

¹³² Taigi neabejotinai galima teigti, kad, perduodant informaciją nacionalinėms teisminėms institucijoms, nebuvo jokios ataskaitos Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnio prasme, kurią OLAF būtų perdavusi Komisijai ir kuri asmeniškai apkaltintų ieškovus.

¹³³ Vis dėlto taip pat reikia išnagrinėti, ar Prancūzijos ir Liuksemburgo teisminėms institucijoms persiūsta „informacija“ galiausiai turėtų būti suprantama kaip turinti ieškovus „įvardijančias išvadas“.

¹³⁴ Pirma, dėl *Eurocost* bylos medžiagos perdavimo Liuksemburgo teisminėms institucijoms 2002 m. liepos 4 d. lydraštyje nurodyta, kad Y. Franchet ir *Eurocost* atstovai tyčia

nebuvo išklaustyti OLAF, siekiant nepakenkti teismo tyrimo rezultatams. Taigi nėra jokių abejonių, kad Y. Franchet nebuvo išklaustytas dėl šios bylos prieš ją perduodant Liuksemburgo teisminėms institucijoms.

135 Minėtame lydraštyje pažymima, kad Y. Franchet yra vienas iš *Eurocost* steigėjų ir buvo jos prezidentas, viceprezidentas ir narys, nuolat dalyvavęs *Eurocost* visuotiniuose susirinkimuose, ir kad būdamas jos prezidentu Y. Franchet pasirašė *Eurocost* direktoriaus darbo sutartį. OLAF generalinis direktorius pažymi, kad yra galimas interesų konfliktas ir kad vidaus audito rezultatai atskleidžia daugelį Eurostatui žalingų *Eurocost* vadovų padarytų pažeidimų ir sukčiavimo atvejų. Dėl „manipuliacinio apskaita, siekiant paslėpti Eurostatui žalingus sukčiavimo atvejus“, pažymima, kad buvo nurodyti numanomi susitarimai su Eurostatu šiuo klausimu. Taip pat paminėtas „dvigubas ar net trigubas kai kurių išlaidų finansavimas“.

136 Reikia pažymėti, kad šis lydraštis, kuriame dėl galimo interesų konflikto tiesiogiai minimas Y. Franchet, turėtų būti aiškinamas kaip turintis Y. Franchet „įvardijančias išvadas“. Šiuo klausimu taip pat reikia pažymėti, kad 2003 m. balandžio 3 d. pažymoje (žr. 23 punktą) OLAF generalinis direktorius nurodė, jog „2002 m. liepos 10 d. laiške Liuksemburgo valstybės prokuroras neprieštaravo, kad kaltinamuosius pareigūnus apklaustų OLAF tyrėjai“ ir kad „gali būti ištrauktas (Eurostato) generalinis direktorius“.

137 Antra, dėl *Datashop – Planistat* bylos medžiagos perdavimo Prancūzijos teisminėms institucijoms 2003 m. kovo 19 d. yra akivaizdu, kad ieškovai nebuvo nei informuoti, nei turėjo galimybę pareikšti nuomonę apie bylos medžiagą prieš ją išsiunčiant. Be to, reikia priminti, kad 2003 m. kovo 19 d. laiško pavadinimas buvo „su faktinėmis aplinkybėmis, kurios gali būti kvalifikuotos kaip baudžiamoji veika, susijusios informacijos perdavimas“, o prie jo pridėtos pažymos – „faktinių aplinkybių, kurios gali būti kvalifikuotos kaip baudžiamoji veika, atskleidimas“.

138 2003 m. kovo 19 d. laiške OLAF generalinis direktorius nurodė, kad nors tai įvertinti turi Prancūzijos teisminės institucijos, „atrodo, kad OLAF atskleidė sukčiavimo atvejus, kurie padarė žalos Bendrijos biudžetui ir galėtų būti kvalifikuoti kaip baudžiamoji veika“, patikslindamas, kad „tyrimas parodė, jog šios veikos buvo įvykdytos Paryžiuje buveinę turinčios bendrovės *Planistat Europe SA* steigėjų, aktyviai bendrininkaujant Europos pareigūnams“.

139 2003 m. kovo 19 d. pažymoje aprašant „tyrimo objektu esančių faktinių aplinkybių vystymąsi“, 2.3 punkte „Tyrimo metu padarytos išvados“ nurodoma, kad 1999 m. rugsėjo mėn. Eurostato vidaus audito ataskaita dėl Briuselyje (Belgija), Liuksemburge (Liuksemburgas) ir Madride (Ispanija) veikiančių *Datashops*, kurios pagrindu OLAF pradėjo tyrimą, „atskleidė daugelį nuo 1996 iki 1999 m. pabaigos šiuos tris *Datashops* valdant padarytų pažeidimų“ ir kad „šiuo atveju didelė dalis „deklaruotos“ šių trijų *Datashops* apyvartos – nuo 50 iki 55 % – papildė juodąją kasą, kurios panaudojimas priklausė nuo (Eurostato) pareigūno pritarimo“.

140 Joje taip pat pažymėta, kad „bendras viso šio proceso vaizdas buvo žinomas tik *Groupe Planistat* vadovams ir turbūt Eurostato skyriaus vedėjui Prancūzijos piliečiui D. Byk“, kad suklastotos sąskaitos faktūros „buvo apmokamos iš juodosios kasos <...> po Eurostato direktoriaus Prancūzijos piliečio Daniel Byk pritarimo“, kad „taip buvo išrašytos sąskaitos ir išmokėta apie 922 500 (eurų)“ ir kad „naudodamas juodųjų kasų modelį Eurostatas galėjo padengti didelį *Planistat Europe SA* deficitą, už kurį paprastai turėjo atsakyti Komisijos kontrahentas“, patikslinant, kad „juodoji kasa taip pat buvo naudojama apmokėti restoranų, viešbučių, kelionių <...> išlaidas kai kuriems Eurostato pareigūnams, įskaitant D. Byk“.

- 141 Apibūdinant nagrinėjamas baudžiamąsias veikas, 3.1 punkte „Piktnaudžiavimas pasitikėjimu“ yra konstatuojama, kad:

„Kai kurių Bendrijos pareigūnų sukurtas ūkio subjektų tinklas, kurio vienas uždavinių buvo nuslėpti nuo Komisijos dalį pajamų už prekių ar Bendrijos statistikos paslaugų pirkimą, gali būti prilyginti subjekto lėšų, vertybių ar turto išėikvojimui, kaip tai nustatyta Baudžiamojo kodekso 314-1 straipsnyje, apibrėžiančiame piktnaudžiavimą pasitikėjimu. Pažeidimo sudėtį sudarančių elementų visuma buvo įvykdyta bendrininkaujant Bendrijos pareigūnams, *Planistat* grupės vadovams ir susijusių *Datashops* vadovams. Bendrijos pareigūnai negalėjo nepaisyti galiojančio finansinio reglamento, kuris juos įpareigojo atskleisti visas pajamas.

Be to, tie patys Bendrijos pareigūnai disponavo nagrinėjamomis pinigų sumomis su Bendrijos interesais nesuderinamais tikslais, nes šiais pinigais akivaizdžiai buvo siekiama apmokėti bendrovės *Planistat Europe SA* sutartyje su Komisija nenumatytas išlaidas ir netgi asmenines pareigūnų išlaidas. Nusikalstamas ketinimas kyla iš šio panaudojimo ne Bendrijos tikslams.“

- 142 Aptarus piktnaudžiavimo pasitikėjimu slėpimo klausimą, dėl bendrovės *Planistat* 3.3 punkte „Nusikalstamas susivienijimas“ yra nurodoma:

„Pagal Baudžiamojo kodekso 450-1 straipsnį „nusikalstamas susivienijimas yra bet kokia sudaryta grupė arba organizacija, kuri dėl vienos ar daugiau reikšmingų faktinių aplinkybių apibūdinama kaip pasirengusi daryti nusikaltimus, daranti nusikaltimus arba nusizengimus, už kuriuos numatyta mažiausiai penkerių metų laisvės atėmimo bausmė <...>.“

Lieka ištirti, ar ši sudėtis taip pat galėtų būti taikoma šioje byloje, jei siekiant iššvaistyti Bendrijos lėšas buvo reikalingas piktnaudžiavimo pasitikėjimu veikas įvykdžiusių pareigūnų, *Planistat* ir *Datashops* vadovų susivienijimas.

<...>“

¹⁴³ Galiausiai 3.5 punkte „Prancūzijos įstatymų taikymas dėl Prancūzijos piliečių užsienyje padarytų pažeidimų“ nurodoma:

„<...>

Šioje byloje Eurostato direktorius Yves Franchet ir Eurostato skyriaus vedėjas Daniel Byk, abu Liuksemburge įsikūrę Europos Komisijos pareigūnai, galėję sukurti visą sistemą arba jos dalį, yra Prancūzijos piliečiai.

Anksčiau aptartų faktinių duomenų visuma leidžia patvirtinti, kad OLAF susidūrė su didelės apimties Bendrijos lėšų švaistymo schema, pagrįsta įvairiomis faktinėmis aplinkybėmis, kurios, nors tai turi įvertinti kompetentinga teisminė institucija, galėtų būti kvalifikuotos kaip baudžiamoji veika.

Dėl to reikia perduoti šią pažymą ir jos priedus Respublikos prokurorui Paryžiuje.“

144 Iš 2003 m. kovo 19 d. pažymos akivaizdu, kad joje yra ieškovus „įvardijančios išvados“.

145 Dėl to, prieš perduodant *Eurocost* bylos medžiagą Liuksemburgo teisminėms institucijoms dėl Y. Franchet ir *Datashop – Planistat* bylos medžiagą Prancūzijos teisminėms institucijoms dėl Y. Franchet ir D. Byk, pastaruosius iš esmės reikėjo informuoti ir išklausti dėl su jais susijusių aplinkybių pagal Sprendimo 1999/396 4 straipsnį.

146 Vis dėlto šiame straipsnyje numatyta viena išimtis, kai tyrimo tikslais būtina išlaikyti visišką slaptumą, reikalaujanti laikytis nacionalinės teismo institucijos kompetencijai priklausančios tyrimo tvarkos. Tokiu atveju pareigos kviesti pareigūną, kad jis galėtų pareikšti savo nuomonę, atlikimas gali būti atidėtas Komisijos generalinio sekretoriaus sutikimu. Taigi siekiant atidėti informavimą turi būti įvykdytos dvi sąlygos – būtinybė išlaikyti visišką slaptumą ir laikytis nacionalinės teismo institucijos kompetencijai priklausančios tyrimo tvarkos. Be to, reikia gauti išankstinį Komisijos generalinio sekretoriaus sutikimą.

147 Šiuo klausimu dėl *Eurocost* bylos medžiagos perdavimo Liuksemburgo teisminėms institucijoms iš 2002 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos generalinio sekretoriaus laiško OLAF generaliniam direktoriui paaiškėja, kad pirmasis davė sutikimą neinformuoti suinteresuotųjų asmenų. Pateikdamas motyvus jis nurodė, kad „laukdamas diskusijų tarp tarnybų dėl galiojančių procedūrų patobulinimo būdų rezultatų, galiu sutikti su OLAF generalinio direktoriaus siūlymu neinformuoti suinteresuotųjų šalių pavadinime

minėtoje byloje“. Taigi Komisijos generalinis sekretorius nesirėmė nė viena iš minėtų sąlygų. Bet kuriuo atveju šis sutikimas buvo duotas jau perdavus nagrinėjamos bylos medžiagą.

148 Dėl *Datashop – Planistat* bylos medžiagos perdavimo Prancūzijos teisminėms institucijoms iš 2003 m. balandžio 3 d. pažymos, kuri yra vėlesnė nei 2003 m. kovo 19 d. atliktas perdavimas, matyti, jog OLAF generalinis direktorius joje konstatavo, kad buvo įtraukti Eurostato ir Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuro pareigūnai, kad ši medžiaga buvo perduota Prancūzijos teisminėms institucijoms ir kad reikia atidėti pareigūnų informavimą pagal Sprendimo 1999/396 4 straipsnį, nes tyrimo tikslais būtina išlaikyti visišką slaptumą. Vis dėlto jis niekur nenurodė minėtos antrosios sąlygos.

149 Be to, atsakydama į Pirmosios instancijos teismo klausimą raštu, Komisija patvirtino, kad jos generalinis sekretorius „neturėjo galimybės duoti sutikimo atidėti pareigos pakviesti ieškovus pareikšti savo nuomonę vykdymą“.

150 Dėl to šioje byloje nebuvo įvykdytos Sprendimo 1999/396 4 straipsnyje numatytos išimties, leidžiančios atidėti informacijos pateikimą, sąlygos.

151 Reikia pažymėti, kad pareiga prašyti ir gauti Komisijos generalinio sekretoriaus sutikimą nėra paprastas formalumas, kurį prireikus galima įvykdyti esant vėlesnei stadijai. Iš tikrųjų reikalavimas gauti sutikimą prarastų savo prasmę, t. y. užtikrinti, kad būtų gerbiamos atitinkamų pareigūnų gynybos teisės, kad informacijos apie juos

pateikimas būtų atidedamas tik iš tiesų išimtiniais atvejais ir kad išimtinį pobūdį įvertintų ne vien OLAF, bet ir Komisijos generalinis sekretorius.

152 Šiomis aplinkybėmis OLAF pažeidė Sprendimo 1999/396 4 straipsnį ir ieškovų teises į gynybą, perduodama *Datashop – Planistat* bylos medžiagą Prancūzijos teisminėms institucijoms, bei tą patį straipsnį ir Y. Franchet gynybos teises, perduodama *Eurocost* bylos medžiagą Liuksemburgo teisminėms institucijoms.

153 Negali būti ginčijama, kad šioje byloje pažeista teisės nuostata, pagal kurią asmenys, dėl kurių atliekamas tyrimas, turi būti apie jį informuoti ir turėti galimybę pareikšti savo nuomonę apie su jais susijusius faktus, suteikia asmenims teisių (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2007 m. rugsėjo 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Nikolaou prieš Komisiją*, T-259/03, nepaskelbta Rinkinyje, 263 punktą).

154 Žinoma, Sprendimo 1999/396 4 straipsnis suteikia OLAF diskreciją, kai tyrimo tikslais būtina išlaikyti visišką slaptumą arba imtis tyrimo priemonių, priklausančių nacionalinės teisminės institucijos kompetencijai (pagal analogiją žr. 153 punkte minėto sprendimo *Nikolaou prieš Komisiją* 264 punktą). Vis dėlto OLAF neturi jokios diskrecijos dėl sprendimo atidėti informacijos pateikimą atitinkamiems pareigūnams priėmimo tvarkos ir Sprendimo 1999/396 4 straipsnio taikymo sąlygų patikrinimo tvarkos.

155 Kaip buvo konstatuota, šioje byloje nebuvo laikytasi šios išimties taikymo sąlygų ir procedūros. OLAF nenurodė taikanti tokius tyrimo metodus ir reikiamu laiku neprašė,

o juo labiau negavo Komisijos generalinio sekretoriaus sutikimo atidėti privalomą kvietimą su tyrimu susijusiam pareigūnui pareikšti savo nuomonę.

156 Šiomis aplinkybėmis, nesilaikydama jai tenkančios pareigos pateikti informaciją, OLAF padarė pakankamai akivaizdų teisės normos, suteikiančios asmenims teises, pažeidimą.

— Komisijos informavimas

157 Ieškovai nurodo, kad Komisija buvo iš anksto informuota, jog OLAF perduoda Eurostato bylų medžiagą Liuksemburgo ir Prancūzijos teisminėms institucijoms. Pirmosios instancijos teismo manymu, šį argumentą reikia suprasti taip, jog būtina nustatyti, ar Komisija turėjo būti informuota kitaip nei taikant Sprendimo 1999/396 4 straipsnį, kad jos generalinis sekretorius galėtų duoti anksčiau aptartą sutikimą.

158 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnio 2 dalį OLAF atitinkamos valstybės narės teisminėms institucijoms siunčia vidaus tyrimų, susijusių su veikomis, galinčiomis užtraukti baudžiamąją atsakomybę, metu (OLAF) gautą informaciją, o išorės tyrimų atveju numatyta tik tokio siuntimo galimybė. Šioje byloje reikia pastebėti, kad tyrimo ataskaitos dar nebuvo parengtos, taigi bylų medžiagos siuntimas *a priori* buvo informacijos siuntimas, net jei bylų medžiagoje buvo ieškovus įvardijančios išvados, o ne tyrimų ataskaitų siuntimas, numatytas Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnyje. Pagal 10 straipsnio 3 dalį atliekant vidaus tyrimus gautos informacijos siuntimas atitinkamai institucijai taip pat nėra privalomas.

Jokia šio straipsnio nuostata nenumato, kad prieš informacijos siuntimą nacionalinėms teisminėms institucijoms arba kartu su juo turi būti informuojama atitinkama institucija.

159 Atitinkamos institucijos informavimas atliekant vidaus tyrimus yra numatytas Reglamento Nr. 1073/1999 4 straipsnio 5 dalyje. Vis dėlto šį nuostata nenumato jokio šios informacijos pateikimo termino. Pavyzdžiui, ji nenumato, kad atitinkama institucija turi būti informuota prieš informacijos siuntimą nacionalinėms teisminėms institucijoms. Be to, joje yra išimtis dėl būtinybės tyrimo tikslais išlaikyti visišką slaptumą. Todėl OLAF gali atidėti informacijos pateikimą. Iš bylos medžiagos matyti, kad OLAF nusprendė – bent dėl *Datashop – Planistat* bylos – jog šiuo atveju tyrimo tikslais buvo būtina išlaikyti visišką slaptumą (žr. 23 punkte minėtą 2003 m. balandžio 3 d. pažymą). Reikia pažymėti, kad OLAF turi diskreciją nuspręsti, ar ši išimtis turėtų būti taikoma.

160 Šioje byloje reikia pažymėti, kad OLAF neprivalėjo informuoti Komisijos prieš siųsdama informaciją nacionalinėms teisminėms institucijoms pagal Reglamento Nr. 1073/1999 4 straipsnio 5 dalį.

161 Taigi OLAF nepažeidė Reglamento Nr. 1073/1999 4 ir 10 straipsnių, neinformuodama Komisijos prieš informacijos siuntimą nacionalinėms teisminėms institucijoms.

162 Bet kuriuo atveju ieškovai neįrodė, kaip faktinė aplinkybė, kad Komisija nebuvo informuota prieš siunčiant informaciją nacionalinėms teisminėms institucijoms, pažeidė jų teises, išskyrus teiginius dėl Sprendimo 1999/396 4 straipsnio taikymo. Iš

tikrųjų reikia pažymėti, kad ankstesniame punkte nurodytose nuostatose nėra teisės normų, suteikiančių asmenims teises, kurių laikymąsi užtikrina Bendrijos teismai.

— OLAF priežiūros komiteto informavimas

¹⁶³ Ieškovai nurodo, kad OLAF priežiūros komitetas taip pat nebuvo informuotas prieš siunčiant informaciją Liuksemburgo ir Prancūzijos teisminėms institucijoms.

¹⁶⁴ Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas primena, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 11 straipsnio 7 dalį, Priežiūros komitetui nuolat kontroliuojant, kaip atliekama tyrimo funkcija, „(OLAF) direktorius komitetą informuoja apie atvejus, kai informaciją reikia siųsti valstybės narės teisminėms institucijoms“. Reikia pažymėti, jog šios nuostatos tekste nurodyta, kad informuoti reikia prieš siunčiant. Antraip joje nebūtų su įvykiu ateityje susijusios nuorodos į atvejus, „kai informaciją reikia siųsti“. Šį aiškinimą taip pat patvirtina 2004 m. gegužės 19 d. OLAF priežiūros komiteto pirmininko pranešimas Jungtinės Karalystės Lordų Rūmų specialiajame komitete Europos Sąjungai, kuriame jis patvirtino, kad „OLAF yra įpareigota informuoti (Priežiūros) komitetą prieš bet ką siųsdama teisminei institucijai“.

¹⁶⁵ Iš Komisijos atsakymo į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktą klausimą išplaukia, kad OLAF generalinis direktorius informavo Priežiūros komitetą apie *Eurocost* ir *Eurogramme* bylų medžiagos perdavimą Liuksemburgo teisminėms institucijoms 2002 m. spalio 25 d., t. y. vėliau nei 2002 m. liepos 4 d. atliktas siuntimas. Be to,

Priežiūros komitetas apie *Datashop* – *Planistat* bylos medžiagos perdavimą Prancūzijos teisminėms institucijoms buvo informuotas 2003 m. kovo 24 d., t. y. taip pat vėliau nei 2003 m. kovo 19 d. atliktas siuntimas.

¹⁶⁶ Taigi OLAF pažeidė Reglamento Nr. 1073/1999 11 straipsnio 7 dalį. Vis dėlto dar reikia išnagrinėti, ar tai yra teisės norma, suteikianti asmenims teises, kurios laikymąsi užtikrina Bendrijos teismai.

¹⁶⁷ Šiuo klausimu reikia priminti, kad nors pagal Reglamento Nr. 1073/1999 11 straipsnio 1 dalį OLAF priežiūros komitetas nesikiša į atliekamų tyrimų eigą, pagal savo vidaus reglamento 2 straipsnį jis „prižiūri, kad OLAF veikla būtų vykdoma visiškai užtikrinant žmogaus teises ir pagrindines laisves bei laikantis Sutarčių ir antrinės teisės aktų, ypač Protokolo dėl privilegijų ir imunitetų bei Pareigūnų tarnybos nuostatų“.

¹⁶⁸ Taigi šis komitetas yra įpareigotas ginti asmenų, kurių atžvilgiu OLAF atlieka tyrimus, teises. Tad negali būti ginčijama, kad reikalavimo informuoti komitetą prieš siunčiant informaciją nacionalinėms teisminėms institucijoms tikslas yra suteikti teises atitinkamiems asmenims.

¹⁶⁹ Todėl reikia pripažinti, kad pažeisdama Reglamento Nr. 1073/1999 11 straipsnio 7 dalį OLAF pažeidė teisės normą, suteikiančią asmenims teises.

- 170 Be to, atsižvelgiant į tai, jog Reglamento Nr. 1073/1999 11 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad Priežiūros komiteto informavimas yra besąlygiška pareiga ir nesuteikia jokios diskrecijos, tai yra pakankamai akivaizdus pažeidimas.

Poveikis nacionalinėms teisminėms institucijoms

- 171 Ieškovai nurodo, kad OLAF „nukreipė“ Prancūzijos teismines institucijas, iš anksto suteikdama baudžiamojo pobūdžio kvalifikaciją faktinėms aplinkybėms, kurias ji manė galinti nustatyti Eurostato byloje, o tai prieštarauja OLAF paskirčiai atlikti administracinius tyrimus.

- 172 Pirmosios instancijos teismas primena, kad tik nacionalinės institucijos yra visiškai atsakingos už tolesnius veiksmus, kurių jos gali imtis dėl OLAF persiūtos informacijos. Taigi šios institucijos turi pačios patikrinti, ar tokia informacija pateisina arba reikalauja, kad būtų imtasi baudžiamojo persekiojimo. Todėl nacionaliniu lygmeniu turi būti užtikrinta teisminė gynyba nuo tokio persekiojimo kartu su visomis vidaus teisėje numatytomis garantijomis, įskaitant tas, kurios išplaukia iš pagrindinių teisių, kurių, kaip sudėtinės pagrindinių Bendrijos teisės principų dalies, valstybės narės turi taip pat nepažeisti įgyvendindamos Bendrijos teisės aktus (1989 m. liepos 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Wachauf*, 5/88, Rink. p. 2609, 19 punktas; 2003 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Booker Aquaculture ir Hydro Seafood*, C-20/00 ir C-64/00, Rink. p. I-7411, 88 punktas ir 2005 m. balandžio 19 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Tillack prieš Komisiją*, C-521/04 P(R), Rink. p. I-3103, 38 punktas).

- 173 Taigi ieškovų argumentas dėl įtakos nacionalinėms teisminėms institucijoms yra nepagrįstas.

2. Dėl OLAF atskleistos informacijos

a) Šalių argumentai

¹⁷⁴ Ieškovai kaltina OLAF pažeidus konfidencialumo pareigą, įtvirtintą ypač Reglamento Nr. 1073/1999 8 ir 12 straipsniuose, gero administravimo principą ir nekaltumo prezumpcijos principą. Iš tikrųjų, pirma, informacija apie *Datashop – Planistat* bylos medžiagos siuntimą Prancūzijos teisminėms institucijoms nutekėjo. 2003 m. gegužės mėn. ieškovai iš spaudos sužinojo apie jiems pareikštus kaltinimus ir tai, kad buvo kreiptasi į Prancūzijos teismines institucijas.

¹⁷⁵ Antra, šie nutekėjimai kartojosi. Ieškovai teigia, kad jie rėmėsi faktiniais duomenimis arba iš nacionalinėms teisminėms institucijoms perduotų ataskaitų ir informacijos, arba tiesiogiai iš 2003 m. birželio 23 d. ir liepos 4 d. ieškovų susitikimų su OLAF tyrėjais. Taigi jų kilmė aiškiai nustatyta. OLAF tyrėjams pateikti paaiškinimai kitą dieną ar keliomis dienomis vėliau beveik pažodžiui būdavo pakartojami spaudoje.

¹⁷⁶ 2003 m. rugsėjo 24 d. Komisijos pirmininko pranešimas „Šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų santrauka“ taip pat buvo konfidencialumo pareigos pažeidimas. Šis dokumentas nebuvo perduotas ieškovams, nors OLAF generalinis direktorius turėjo žinoti, kad Komisijos pirmininkas jį kitą dieną panaudos viešai, o išvakarėse jis bus viešai išplatintas Parlamente.

177 Be to, OLAF viešai – įskaitant informacijos nutekimą į spaudą – apibūdino ieškovus esant kaltais dėl kelių baudžiamųjų veikų, o tai galėjo paskatinti jų kaltės įspūdį ir paveikti Prancūzijos teismo atliekamą faktinių aplinkybių vertinimą, taip pažeidžiant nekaltumo prezumpcijos principą. OLAF generalinis direktorius savo kalbose spaudoje ir *Cocobu* pavadino bylos medžiagą sunkia bei rimta, taip išreišdamas savo požiūrį į bylą, nors tyrimai dar nebuvo pasibaigę. Taigi OLAF taip pat nesilaikė konfidencialumo pareigos.

178 Komisija ginčija ieškovo argumentus ir konstatuoja, kad jie turi įrodyti savo pareikštų didelę žalą OLAF garbei darančių kaltinimų pagrįstumą.

179 Dėl 2003 m. rugsėjo 24 d. pranešimo „Šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų santrauka“ Komisija remiasi Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsniu ir konstatuoja, kad net jei tai susiję su išorės tyrimu, OLAF galėjo siųsti informaciją ir Komisijai, nes pastaroji buvo suinteresuota ginti Bendrijos finansinius interesus.

180 Galiausiai Komisija teigia, kad kaltinimas nekaltumo prezumpcijos pažeidimu yra visiškai nepagrįstas. Iš tikrųjų OLAF negalėjo priimti jokio teismo ar drausminio sprendimo ieškovo atžvilgiu, nes ji nėra teisminė ar drausmės institucija. Net jei nekaltumo prezumpciją taip pat galėtų pažeisti ir kitos viešosios institucijos, ieškovi neišrodė, kokiomis aplinkybėmis OLAF juos viešai apibūdino buvus kaltais dėl kelių baudžiamųjų veikų.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

Dėl informacijos nutekėjimų

- ¹⁸¹ Ieškovai teigia, pirma, kad nutekėjo informacija dėl *Datashop – Planistat* bylos medžiagos perdavimo Prancūzijos teisminėms institucijoms. Antra, informacijos nutekėjimai tęsėsi.
- ¹⁸² Pirmosios instancijos teismas primena, kad pagal teismų praktiką nagrinėjant ieškinį dėl žalos atlyginimo ieškovas turi įrodyti, kad buvo įvykdytos visos Bendrijos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlygos EB 288 straipsnio antrosios pastraipos prasme (2003 m. kovo 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Innova Privat-Akademie prieš Komisiją*, T-273/01, Rink. p. II-1093, 23 punktas ir 2003 m. gruodžio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *DLD Trading prieš Tarybą*, T-146/01, Rink. p. II-6005, 71 punktas). Be to, kadangi ieškovai šioje byloje neįrodė, kad informacijos apie su jais susijusį tyrimą paskelbimo priežastis buvo OLAF priskiriamas informacijos paskleidimas, iš esmės ji negali būti kaltinama dėl tokio paskelbimo (šiuo klausimu žr. 153 punkte minėto sprendimo *Nikolaou prieš Komisiją* 141 punktą).
- ¹⁸³ Vis dėlto ši taisyklė gali būti sušvelninta, jei aplinkybė, dėl kurios atsirado žala, galėjo būti išprovokuota daugelio įvairių priežasčių ir jei Bendrijos institucija nepateikė jokių įrodymų, leidžiančių nustatyti, dėl kurių iš šių priežasčių ta aplinkybė galėjo atsirasti, nors ji buvo palankesnėje padėtyje pateikti įrodymus šiuo klausimu, pripažįstant šiai institucijai atsakomybę dėl kilusio neaiškumo (šiuo klausimu žr. 1986 m. spalio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Leussink-Brummelhuis prieš Komisiją*, 169/83 ir 136/84, Rink. p. 2801, 16 ir 17 punktus). Tokį požiūrį reikia taikyti nustatant, ar ieškovai įrodė, kad OLAF ar jos tarnautojai paskleidė tam tikrą informaciją, šioje Pirmosios instancijos teismo vertinimo stadijoje nenagrinėjant klausimo, ar toks galimas

informacijos paskleidimas gali būti laikomas OLAF padarytu pažeidimu (šiuo klausimu žr. 153 punkte minėto sprendimo *Nikolaou prieš Komisiją* 142 punktą).

— Dėl informacijos nutekėjimo buvimo ir turinio

¹⁸⁴ Reikia pažymėti, kad šioje byloje informacijos nutekėjimus reikia laikyti akivaizdžia faktine aplinkybe. Iš tikrųjų Komisija posėdyje pati pripažino, kad „siunčiant informaciją nacionalinėms teisminėms institucijoms, vienu ar kitu metu ji neabejotinai nutekėjo ir todėl po kelių savaičių atsidūrė spaudoje“. Nepaisant šio bendro pripažinimo dėl informacijos nutekėjimo, Komisija pabrėžia, kad ieškovai privalo įrodyti, jog informacija nutekėjo iš OLAF. Ieškovai patys pripažįsta neturintys rašytinių įrodymų, kad vienas ar kitas asmuo nutekino informaciją, tačiau nuorodų ir prielaidų visuma leidžia teigti, kad ji nutekėjo iš OLAF.

¹⁸⁵ Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad 2003 m. rugsėjo 3 d. Komisijos generalinio sekretoriaus kalbos OLAF priežiūros komitete stenogramoje pripažįstama buvus informacijos nutekėjimą. Reikia pacituoti šios stenogramos, kurią Komisija prašė išimti iš bylos medžiagos, pastraipą, įrodančią buvus sunkumą:

„Visiškai pritariu, kad asmenų apklausų problema tikrai egzistuoja. Viskas gali pavykti, jei išlaikysime konfidencialumą. Jei konfidencialumą pavyksta užtikrinti, OLAF parengta bylos medžiaga yra perduodama prokuratūrai ir pastaroji turi spręsti, ar reikia apklausti asmenis. Visa tai yra labai gerai, jei informacija nuteka. Deja, kol kas iš

OLAF viskas nuteka. Taigi vadinamasis konfidencialumas – aš (Y. Franchet arba D. Byk) skaitau *Financial Times*, kad esu kaltinamas Bendrijos lėšų iššvaistymu. Atsiprašau, bet jūsų reputacija yra sunaikinta. Nėra jokių galimybių, net po visiško išteisinimo – šie žmonės yra profesionaliai ir net asmeniškai sunaikinti. Taigi visa tai yra rimta. Žaidžiama asmenų karjera, asmeniniu gyvenimu, integralumu. Taigi, mano manymu, net jei negalime išvengti informacijos nutekėjimo, reikia būti labai atidiems dėl to, ką rašome arba kalbame. Turėtume būti gana atsargūs.“

186 Be to, pagal 2003 m. gegužės 27 d. Priežiūros komiteto sekretoriato pažymą priežiūros komiteto pirmininkui:

„Įvairiuose straipsniuose, ypač Vokietijos, o vėliau Prancūzijos spaudoje, buvo atspindėtas OLAF informacijos siuntimas Respublikos prokurorui Paryžiuje.

Informacijos nutekėjimas į Vokietijos spaudą atrodė gerai suderintas su, pirma, kai kurių atsakingų OLAF asmenų kelionėmis Vokietijoje ir, antra, Eurostato 50-ojo jubiliejaus renginiais.

Priedamas 2003 m. gegužės 22 d. laikraštyje *Libération* išspausdintas straipsnis, atrodo, buvo parengtas remiantis vien OLAF Respublikos prokurorui Paryžiuje persiūsta medžiaga. Straipsnis pasirašytas dviejų Briuselyje dirbančių žurnalistų ir tai leidžia teigti, kad nutekėjimo šaltinis yra Briuselyje, o ne Paryžiuje.“

187 Be to, pagal 2004 m. sausio 15 d. Parlamento prašymu pateiktą OLAF priežiūros komiteto ataskaitą dėl su Eurostatu susijusių tyrimų keliamų procedūros klausimų:

„Šios bylos nagrinėjimui buvo būdinga, kad OLAF sąmoningai ar nesąmoningai perduodavo spaudai ar institucijoms informaciją ir pranešimus, kurie, atsižvelgiant į tyrimą įtrauktų asmenų teises ir sklandžią tyrimo eigą, turėjo būti laikomi konfidencialiais.“

188 Iš 2003 m. liepos 1 d. pažymos (žr. 34 punktą) taip pat išplaukia, kad apie informacijos nutekėjimą buvo žinoma OLAF generaliniam direktoriui, atsižvelgiant į jo teiginį, kad „Komisijos saugumo tarnyba atlieka tyrimą dėl informacijos nutekėjimo“.

189 Tokiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad informacijos nutekėjimas jau yra pakankamai įrodytas minėtais dokumentais.

190 Atsakyme į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktą klausimą ieškovai patikslina, kad 2003 m. kovo 19 d. OLAF laiške ir pažymoje pateikta informacija ir vartojamos sąvokos buvo pirmosios straipsnių grupės ir viešai išreikštų žiniasklaidos arba Europos Parlamento narių, akivaizdžiai galėjusių susipažinti su šiais dokumentais, pozicijų pagrindas. Jie nurodo daugelį spaudos straipsnių šiuo klausimu.

191 Savo pastabose ieškovų atsakymui Komisija ginčija faktinę aplinkybę, kad pateikti straipsniai spaudoje įrodo buvus informacijos nutekėjimą – ypač iš OLAF – ir konstatuoja, kai tai yra nepagrįstas tvirtinimas. Ji nurodo, kad niekas šiuose straipsniuose neleidžia patvirtinti, jog informacija dėl 2003 m. kovo 19 d. atlikto siuntimo Prancūzijos teisminėms institucijoms ar bet kokio kito įvykio nutekėjo iš OLAF.

192 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad ieškovų pateikti straipsniai patvirtina buvus informacijos nutekėjimą. Juose yra nuorodų, be kita ko, į „gerai informuotą šaltinį“ ir kitų tiesioginių 2003 m. kovo 19 d. Prancūzijos teisminėms institucijoms išsiųsto laiško ir pažymos citatų.

193 Siekiant detaliau išanalizuoti informacijos nutekėjimo turinį, dar reikėtų pacituoti kai kuriuos minėtus straipsnius.

194 Pagal 2003 m. balandžio 26 d. *Süddeutsche Zeitung* išspausdintą straipsnį:

„Ši diena turėjo būti šventė. Gegužės 16 d. Europos Bendrijų statistikos tarnybai sukaks 50 metų <...>

Vis dėlto gali būti, kad šventė bus mažiau iškilminga, nei buvo numatyta. Prieš pat didžiąją sukaktį Eurostato vadovybė patiria kritikos ugnį. Remiantis *Süddeutsche*

Zeitung gauta informacija, vidaus audito rezultatuose pateikiami sunkūs kaltinimai. Tai susiję su „juodosiomis kasomis“, kuriose buvo kaupiamos iš Europos Sąjungos finansuojamų organizacijų gautos lėšos. Jau mėnesį OLAF <...> aktyviai tiria šį atvejį.

<...> Vėliausiai nuo 1999 m. mažiausiai 900 000 eurų, atitinkančių jos *Datashops* gautas pajamas, nebuvo pervesti į oficialias sąskaitas. Įtariama, kad aukšti pareigūnai, naudodamiesi „juodosiomis kasomis“, išėikvojo šias lėšas savo reikmėms.

Vis dar per mažai žinoma apie įvykio detales. Turime pripažinti, kad visi dalyviai yra nekalti, kol neįrodyta priešingai. Jei kaltinimai pasitvirtintų, tai būtų ypač įžūlus sukčiavimo atvejis. <...>

Įtarimai taip pat susiję su aukščiausiais pareigūnais, įskaitant vadovą François Yves Franchet. Franchet yra vienas iš bendrovės *Eurocost*, ilgą laiką gavusios Statistikos tarnybos finansinę paramą, steigėjų. Kaip kovo mėn. pranešė Europos Parlamentas, *Eurocost*, be kita ko, yra kaltinama klastojusi savo finansų apskaitą. <...>

Šie nauji kaltinimai dėl „juodųjų kasų“ gali atnaujinti Eurostato bylą. Kaip nurodė Europos Parlamento narė S., „jei šis sunkus kaltinimas pasitvirtintų, byla įgytų naują pobūdį.“ <....>

195 2003 m. gegužės 16 d. *Financial Times* buvo išspausdintas kitas straipsnis, pagal kurį:

„Prancūzijos prokuratūra pradėjo baudžiamąjį tyrimą dėl kaltinimų Europos Sąjungai priklausančių lėšų „iššvaistymo stambiu mastu“, pareikštų dviem pagrindiniams Eurostato pareigūnams <...>

<...>

Pranešimas apie baudžiamąjį tyrimą nuskambėjo penkias dienas vykstančio Eurostato 50 metų sukakties minėjimo viduryje <...>

Kol kas vyksta Paryžiaus *Tribunal de grande instance* (Regioninis teismas) preliminarus tyrimas prieš X. Jis buvo pradėtas dėl OLAF tyrimo <...> dėl dviejų aukštų pareigūnų Prancūzijos piliečių – ilgamečio Eurostato generalinio direktoriaus Yves Franchet ir vieno iš šešių Eurostato direktoratų direktoriaus Daniel Byk.

Pagal kovo 19 d. OLAF Prancūzijos institucijoms persiūtą bylos medžiagą šie asmenys yra įtariami atidarę sąskaitą Liuksemburgo taupomajame banke, kuri buvo panaudota surinkti iki 900 000 eurų, kurie turėjo būti pervesti Eurostatui.

<...>“

II - 1660

- 196 Kitame to paties Briuselyje dirbančio žurnalisto parengtame straipsnyje nurodomas „Prancūzijos prokuratūros atliekamas tyrimas dėl kaltinimų institucijos generaliniam direktoriui Yves Franchet ir vienam direktorių Daniel Byk“, kurie „įtariami prisidėję prie banko sąskaitos, kuriai netaikoma finansų kontrolierių priežiūra, atidarymo Liuksemburgo taupomajame banke“. Šiame straipsnyje taip pat nurodomos *Eurocost*, *Eurogramme* ir *CESD Communautaire* bylos.
- 197 Be to, pagal 2003 m. gegužės 16 d. *La Voix du Luxembourg* išspausdintą straipsnį „po išsamaus tyrimo ir remiantis gerai informuotu šaltiniu atrodo, kad ši byla yra pažengusi gerokai toliau“ ir kad „įrodyta, jog kovo 19 d. Paryžiaus *Tribunal de grande instance* Respublikos prokurorui nusiųstame laiške (OLAF) generalinis direktorius atskleidžia sukčiavimo veiksmus, padariusius žalą Bendrijos biudžetui, kurie gali būti kvalifikuojami kaip baudžiamoji veika“. Reikia pažymėti, kad šiame straipsnyje yra tiesioginių 2003 m. kovo 19 d. Prancūzijos teisminėms institucijoms išsiūsto laiško ir pažymos citatų.
- 198 Taigi iš šių straipsnių išplaukia, kad yra didelė tikimybė, jog spauda turėjo tam tikros informacijos apie informacijos persiuntimą Prancūzijos teisminėms institucijoms. Šiuose straipsniuose pateikiamos nuorodos į „juodąsias kasas“ ir ieškovai įvardijami kaip galėję sukurti šią sistemą ar jos dalį.
- 199 Be to, 2003 m. gegužės 14 d. Y Franchet nusiuntė Komisijos generaliniam sekretoriui anoniminių laišką, kurį šis gavo ir, ieškovo teigimu, išsiuntė Liuksemburgo laikraščiu. Reikia pažymėti, kad šiame anoniminiame laiške, pavadintame „Eurostato 50 metų sukaktis“, buvo 2003 m. kovo 19 d. Prancūzijos teisminėms institucijoms išsiūsto laiško ir pažymos ištraukos ir tiesiogiai nurodyti ieškovų vardai. Taip pat reikia pažymėti, kad šios ištraukos sutampa su pateiktomis 197 punkte minėtame *La Voix du Luxembourg* išspausdintame straipsnyje.

200 Be to, iš 2003 m. gegužės 16 d. pranešimo dėl Eurostato, kuris buvo išplatintas 2003 m. gegužės 19 d. pranešimu spaudai (IP/03/709) ir kurių ieškovai pateikė atsakydami į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktą klausimą, paaiškėja, kad Komisija „apgailėstavo dėl šio OLAF tyrimo konfidencialumo pažeidimo, sukūrusio sudėtingą padėtį pirmiausia žiniasklaidoje paminėtiems pareigūnams ir Komisijai, kuri negalėjo priimti sprendimo dėl galimų tolesnių veiksmų, nes neturėjo tinkamos informacijos apie OLAF atliekamą tyrimą“. Pranešime ji konstatavo, kad „žiniasklaidoje pasirodė informacija dėl tariamų su Eurostato *Datashops* susijusių neteisėtų veiksmų ir galimo (kai kurių) jos pareigūnų dalyvavimo“ ir kad „dėl šių teiginių OLAF atliko tyrimą ir dėl kai kurių jo aspektų OLAF perdavė bylos medžiagą Prancūzijos prokuratūrai“.

201 Taigi remiantis visais šiais dokumentais apibendrinant reikia pažymėti, kad informacija nutekėjo ir ieškovai iš spaudos sužinojo apie *Datashop* – *Planistat* bylos medžiagos persiuntimą Prancūzijos teisminėms institucijoms, ir to Komisija neginčija.

202 Dėl šio informacijos nutekėjimo priskyrimo OLAF, atsakydama į Pirmosios instancijos teismo klausimą posėdyje, Komisija nurodė, kad, atsižvelgiant į tai, jog prieš atsiradama spaudoje Prancūzijos teisminėms institucijoms persiūsta informacija buvo perduota OLAF priežiūros komitetui ir Komisijos teisinei tarnybai, negalima tiksliai nustatyti, kad informacija galėjo nutekėti tik iš OLAF. Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas mano, kad užtenka konstatuoti, jog galimas nutekėjimas iš OLAF priežiūros komiteto būtų priskirtinas OLAF ir kad bet kuriuo atveju, net jei informacija būtų nutekėjusi iš Komisijos teisinės tarnybos, Bendrija vis tiek būtų už tai atsakinga.

203 Tokiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į tai, kad Komisija net nenurodė galimybės, jog informacijos nutekėjimo šaltinis galėtų būti ne Bendrija, o pavyzdžiui, Prancūzijos

teisminės institucijos, tai, kad informacija galėjo būti žinoma šiai ne Bendrijos institucijai, netrukdo spėti, kad šios informacijos šaltinis buvo OLAF arba kitas šaltinis, už kurį turi atsakyti Bendrija.

204 Taigi reikia pripažinti, kad informacijos nutekėjimas dėl *Datashop – Planistat* bylos medžiagos perdavimo Prancūzijos teisminėms institucijoms yra įrodytas. Be to, visos bylos medžiagoje esančios nuorodos, kaip ir jos kontekstas (žr. atliktą įvairių dokumentų analizę), leidžia teigti, kad informacijos nutekėjimo šaltinis yra OLAF ir, nesant nuorodų, kad šaltinis greičiau buvo Komisijos teisinė tarnyba, galima daryti prielaidą, kad informacijos nutekėjimo šaltinis yra būtent OLAF.

205 Dėl su ieškovų susitikimais su OLAF tyrėjais 2003 m. birželio 23 d. ir liepos 4 d. arba su ataskaitomis susijusių tariamų informacijos nutekėjimų reikia pažymėti, kad anksčiau išnagrinėti dokumentai aiškiai neįrodo, jog informacija nutekėjo, kiek tai susiję su minėtais susitikimais ar ataskaitomis. Ieškovams taip pat nepavyko to įrodyti remiantis jų pateiktais spaudos straipsniais. Todėl galimi informacijos nutekėjimai nėra pakankamai įrodyti.

206 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad nesant jokių Komisijos pateiktų įrodymų, siekiančių parodyti, kad informacija nutekėjo iš kito šaltinio, OLAF yra atsakinga už informacijos nutekėjimą, susijusį su 2003 m. kovo 19 d. laiške ir pažymoje esančia informacija dėl *Datashop – Planistat* bylos medžiagos persiuntimo Prancūzijos teisminėms institucijoms, ir už tai, kad dėl šio nutekėjimo informacija pateko į spaudą.

207 Taigi reikia išnagrinėti, ar OLAF pažeidė teisės normą, suteikiančią asmenims teises.

— Teisės normų, suteikiančių asmenims teises, tariamų pažeidimų, galėjusių atsirasti dėl informacijos nutekėjimo iš OLAF, analizė

208 Ieškovai ypač remiasi pareigos išlaikyti OLAF tyrimų konfidencialumą pažeidimu, gero administravimo principo pažeidimu ir nekaltumo prezumpcijos principo pažeidimu.

209 Dėl nekaltumo prezumpcijos principo Pirmosios instancijos teismas primena, kad šis principas, kuris yra EŽTK 6 straipsnio 2 dalyje ir Chartijos 48 straipsnio 1 dalyje, suteikia teises asmenims, kurių laikymąsi užtikrina Bendrijos teismas (2006 m. spalio 4 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tillack prieš Komisiją*, T-193/04, Rink. p. II-3995, 121 punktą).

210 Pagal Europos žmogaus teisių teismo (toliau – EŽTT) praktiką EŽTK 6 straipsnio 2 dalis reguliuoja visą baudžiamąjį procesą, nepaisant baudžiamojo persekiojimo rezultatų, o ne vien kaltinimo pagrįstumo nagrinėjimą. Ši nuostata garantuoja kiekvienam asmeniui, kad jis nebus įvardytas ar laikomas kaltu tol, kol jo kaltės neįrodė teismas. Todėl ji ypač reikalauja, kad vykdydami savo funkcijas teisėjai neturėtų išankstinio nusistatymo, jog kaltinamasis padarė veiksmus, dėl kurių kaltinamas. Į nekaltumo prezumpciją kėsিনamasi pareiškimais arba sprendimais, kurie atspindi nuostatą, kad asmuo yra kaltas, skatina visuomenę tikėti jo kalte arba iš anksto sprendžia dėl faktinių aplinkybių, kurias turi įvertinti kompetentingas teismas (žr. 2006 m. rugsėjo 21 d. EŽTT sprendimo *Pandy prieš Belgiją* 41 ir 42 punktus).

211 Be to, EŽTT yra nusprendęs, kad jei EŽTK 6 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas nekaltumo prezumpcijos principas yra vienas EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų teisingo baudžiamojo proceso požymių, jis nėra tik baudžiamojo proceso garantija – jo apimtis yra platesnė ir reikalauja, kad nė vienas valstybės atstovas nepaskelbtų asmens kaltu už pažeidimą tol, kol jo kaltės neįrodė teismas (žr. 2004 m. spalio 28 d. EŽTT sprendimo *Y. B. ir kt. prieš Turkiją* 43 punktą). Iš tikrųjų ieškovų minimame 1995 m. vasario 10 d. Sprendime *Allenet de Ribemont prieš Prancūziją* (serija A Nr. 308, 35 ir 36 punktai) EŽTT, primindamas kad EŽTK reikia aiškinti taip, kad teisių užtikrinimas būtų konkretus ir efektyvus, o ne teorinis ir iliuzinis, yra nusprendęs, jog pasikėsinimas į nekaltumo prezumpciją gali kilti ne vien iš teisėjo ar teismo, bet ir iš kitų viešųjų institucijų. Šiuo klausimu EŽTT pažymėjo valstybės atstovų pareiškimuose, pateikiamuose, kol asmuo dar nebuvo teisiamas ir pripažintas kaltu už pažeidimą, vartojamų žodžių parinkimo svarbą. EŽTK 6 straipsnio 2 dalies taikymo tikslais svarbi tikroji atitinkamų pareiškimų prasmė, o ne jų žodinė išraiška. Vis dėlto tai, ar viešosios institucijos atstovo pareiškimas pažeidė nekaltumo prezumpcijos principą, turi būti sprendžiama atsižvelgus į konkrečias aplinkybes, kuriomis buvo padarytas ginčijamas pareiškimas (minėto sprendimo *Y. B. ir kt. prieš Turkiją* 44 punktas).

212 Be to, Europos žmogaus teisių teismas pripažino, kad atsižvelgiant į saviraiškos laisvę garantuojantį EŽTK 10 straipsnį, EŽTK 6 straipsnio 2 dalis negali kliudyti valstybės institucijoms informuoti visuomenę apie tiriamas baudžiamąsias bylas, tačiau reikalauja, kad jos tai darytų su visomis išlygomis ir atsargumu, kurie yra būtini nekaltumo prezumpcijos laikymuisi (211 punkte minėto sprendimo *Allenet de Ribemont prieš Prancūziją* 38 punktas ir ten pat minėto sprendimo *Y. B. ir kt. prieš Turkiją* 47 punktas).

213 Iš šio principo kyla pagal Reglamento Nr. 1073/1999 8 straipsnio 2 dalį OLAF nustatyta konfidencialumo pareiga.

- 214 Taip pat buvo nuspręsta, kad remdamasi rūpinimosi pareiga ir gero administravimo principu atitinkama institucija privalo, pirma, vengti spaudai teikti informaciją, galinčią padaryti žalą atitinkamam pareigūnui, ir, antra, imtis visų priemonių, kurių reikia, kad institucijos viduje nebūtų paskleista informacija, kuri jo atžvilgiu turėtų šmeižto pobūdį (žr. 1995 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutarties *Connolly prieš Komisiją*, T-203/95 R, Rink. p. II-2919, 35 punktą).
- 215 Šioje byloje ieškovai nurodo, kad OLAF juos viešai – įskaitant informacijos nutekėjimą į spaudą – įvardijo kaltais dėl visos baudžiamųjų veikų grupės padarymo, o tai paskatino jų kaltės įspūdį ir paveikė Prancūzijos teismo atliekamą faktinių aplinkybių vertinimą, taip pažeidžiant nekaltumo prezumpcijos principą.
- 216 Reikia priminti, kad, pavyzdžiui, 195 punkte minėtame 2003 m. gegužės 16 d. *Financial Times* išspausdintame straipsnyje, remiantis tikriausiai iš OLAF nutekėjusia informacija, aiškiai nurodyta, kad ieškovai galėjo įvykdyti „Bendrijos lėšų iššvaistymą stambiu mastu“. Akivaizdu, kad šis pareiškimas pažeidžia nekaltumo prezumpcijos principą, nes atspindi nuostatą, kad ieškovai yra kalti ir skatina visuomenę tikėti jų kalte.
- 217 Taigi leisdama nutekėti informacijai, kurioje buvo toks pareiškimas, OLAF pažeidė nekaltumo prezumpcijos principą. Šiais informacijos nutekėjimais ji taip pat pažeidė tyrimų konfidencialumo pareigą ir, sukeldama jautrių faktinių duomenų išplatimą spaudoje, nusižengė gero administravimo interesams, nes vykstant tyrimo procedūrai leido plačiai visuomenei susipažinti su konfidencialia administracine informacija.

- 218 Kaip jau buvo konstatuota, nekaltumo prezumpcijos principas suteikia asmenims teises. Reikia pažymėti, kad konfidencialumo pareiga taip pat suteikia teises asmenims, kurie yra paveikti OLAF tyrimo, nes jie turi teisę tikėtis, kad su jais susiję tyrimai bus atliekami gerbiant jų pagrindines teises. Taip pat ieškovai pagrindinėje byloje turi teisę remtis gero administravimo principu, nes šis apima teisę žinoti, kad jų klausimai būtų sprendžiami laikantis konfidencialumo.
- 219 Reikia pažymėti, jog tai yra pakankamai akivaizdūs šių teisės normų pažeidimai, nes OLAF privalo užtikrinti, kad nebūtų tokias atitinkamų asmenų pagrindines teises kaip nekaltumo prezumpcija pažeidžiančių informacijos nutekėjimų, nes administracija neturi jokios diskrecijos dėl šios pareigos laikymosi.

Dėl 2003 m. rugsėjo 24 d. perdavimo

- 220 Ieškovai nurodo, kad OLAF pažeidė konfidencialumo pareigą, 2003 m. rugsėjo 24 d. perduodama Komisijos pirmininkui „Šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų santrauką“.
- 221 Šią santrauką Komisijos pirmininkui nusiuntė OLAF generalinis direktorius. Pagal lydraštį pastarasis jam perdavė „trumpą šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų, kurios prireikus galėtų būti išplatintos, santrauką“. Be to, generalinis direktorius patikslina, kad „ši suvestinė pažyma jokiū būdu negali būti laikoma galutine tyrimo ataskaita Reglamento Nr. 1073/1999 prasme“. Galiausiai jis pažymėjo, kad „šio bendro pobūdžio

darbinio dokumento vienintelis tikslas buvo paskelbti iš atliktų tyrimų išplaukiančias pagrindines išvadas“. Pačioje santraukoje nurodomas kiekvienos bylos (*Eurocost, Eurogramme, Datashop, Planistat* ir *CESD Communautaire*) objektas, rezultatai ir išvados.

222 Šiuo klausimu užtenka priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnio 3 dalį OLAF gali bet kada siųsti atitinkamai institucijai išorės tyrimų metu gautą informaciją. Be to, pateikdami savo argumentus ieškovai šiek tiek sau prieštarauja, nes, viena vertus, kaltina OLAF neperdavus kai kurios informacijos Komisijai, bet, antra vertus, kaltina ją tai padarius su kita informacija. Be to, reikia priminti, kad jų apklausų metu 2003 m. birželio ir liepos mėn. ieškovai jau buvo išklaustyti dėl šių bylų medžiagos ir todėl negali tvirtinti nebuvę išklaustyti prieš šį perdavimą.

223 Bet kuriuo atveju, atsižvelgiant į tai, kad OLAF turėjo teisę perduoti Komisijai šį dokumentą, reikia pažymėti, kad ji negali būti laikoma atsakinga už tai, kad Komisijos pirmininkas viešai pasinaudojo šiuo dokumentu ir kad jis buvo viešai išplatintas Parlamente. Šis klausimas dar bus išnagrinėtas vėliau, vertinant galimus neteisėtus Komisijos veiksmus.

Dėl OLAF generalinio direktoriaus išreikštos pozicijos

224 Ieškovai nurodo, kad OLAF generalinis direktorius išreiškė savo poziciją dėl bylos medžiagos, ją pavadindamas sunkia ir rimta spaudoje bei savo pareiškimuose *Cocobu*.

- 225 Dėl tariamų OLAF generalinio direktoriaus pareiškimų spaudoje Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad ieškovai nepateikė jokių tai patvirtinančių įrodymų. Be to, jie neįrodė, kaip 2003 m. birželio 30 d. OLAF generalinio direktoriaus pareiškimas pokalbyje per televiziją, kad Eurostato byla yra „sunki byla“, galėjo pažeisti bylos konfidencialumą. Bet kuriuo atveju ieškovai nepateikė nė vieno įrodymo, leidžiančio patikrinti minėtų pareiškimų per televiziją turinį.
- 226 Dėl 2003 m. birželio 30 d. ir liepos 16 d. OLAF generalinio direktoriaus pareiškimų *Cocobu* ieškovai taip pat neįrodė, kaip aplinkybė, kad pastarasis pavadino Eurostato bylą „nejprasta“ ir „neklasikinė“, galėjo pažeisti bylos konfidencialumą.
- 227 Vis dėlto šiuo klausimu ieškovai taip pat remiasi nekaltumo prezumpcijos principo pažeidimu.
- 228 Šiuo klausimu reikia išnagrinėti tai, ką OLAF generalinis direktorius pasakė savo pareiškimuose *Cocobu*. Pagal 2003 m. liepos 1 d. pažymą savo 2003 m. birželio 30 d. kalboje *Cocobu* OLAF generalinis direktorius konstatavo, kad „OLAF tęsia vidaus tyrimą ir, išklausius Y. Franchet ir D. Byk, byla vis tiek nebus baigta iki birželio pabaigos“. Be to, jis patvirtino, kad „dėl klausimo, kodėl nebuvo imtasi tokių drausminių priemonių kaip nušalinimas, OLAF svarstė tokią galimybę, tačiau svarbiausia pažymėti, kad OLAF nenorėjo pakenkti vidaus tyrimui nedelsiant pradėdama skambinti pavojaus varpais“. Jis taip pat nurodė, kad „Y. Franchet ir D. Byk niekada nebandė paveikti tyrimo“. Savo 2003 m. liepos 16 d. kalboje *Cocobu* OLAF generalinis direktorius pažymėjo, kad „generalinio direktoriaus dalyvavimas buvo visiškai išskirtinis“ ir kad „iš pradžių ši aplinkybė nebuvo žinoma“. Jis taip pat pažymėjo, kad „audito ataskaitos

išvados nebūtinai atitiko tai, kas joje buvo įrodyta“. Be to, jis konstatavo, kad Y. Franchet buvo informuotas apie pradėtą tyrimą ir rezultatų perdavimą Liuksemburgo teisminėms institucijoms.

229 Reikia pažymėti, kad, nepaisant faktinės aplinkybės, jog OLAF generalinis direktorius tiesiogiai paminėjo ieškovus savo kalboje *Cocobu*, negalima teigti, kad jis pažeidė nekaltumo prezumpcijos principą. Iš tikrųjų jo kalba buvo greičiau informacinio pobūdžio, ypač atsakant į *Cocobu* narių klausimus, o ne skatinanti įsitikinti ieškovo kaltumu.

230 Tokiomis aplinkybėmis šiuo klausimu OLAF nepažeidė nekaltumo prezumpcijos principo.

3. Dėl tariamų pažeidimų parengiant ir perduodant pažymys ir galutines ataskaitas

a) Šalių argumentai

231 Ieškovai nurodo 2003 m. liepos 3 d. ombudsmeno sprendimą dėl skundo prieš OLAF, įregistruoto Nr. 1625/2002/IJH, pagal kurį gero administravimo principas įpareigoja, kad OLAF administraciniai tyrimai būtų atliekami „apdairiai, nešališkai ir objektyviai“. Jie pažymi, kad šioje byloje nagrinėjamu atveju taip nebuvo.

232 Iš tikrųjų OLAF jau buvo padarė išvadas 2002 m. liepos 1 d. pažymoje dėl Eurostato bylos medžiagos, nors tada dar buvo likę daug laiko iki bylos užbaigimo ir Y. Franchet apklausos, tačiau jis vis tiek buvo įvardytas 2002 m. liepos 4 d. Liuksemburgo teisminėms institucijoms persiūstuose dokumentuose.

233 Be to, nei 2003 m. rugsėjo 24 d. „Šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų santraukoje“, nei OLAF galutinėse ataskaitose neatsižvelgiama į 2003 m. birželio ir liepos mėn. vykusią apklausą metu dėl *Eurocost*, *Datashop – Planistat* ir *CESD Communautaire* bylų ieškovo perduotus faktinius duomenis. Be to, OLAF nepateikė priežasčių, kodėl į juos nebuvo atsižvelgta. Vien nuoroda, kad atitinkami asmenys ginčija savo atsakomybę, nereiškia, kad šie asmenys buvo tinkamai išklausti OLAF tyrėjų.

234 Be to, OLAF nepateikė ieškovams išvadų prieš priimdama galutines ataskaitas, taip dar kartą pažeisdama jų teisę būti išklaustiems.

235 Ieškovi pažymi, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 10 konstatuojamąją dalį tyrimo išvados gali būti grindžiamos tik įrodomąją vertę turinčiais faktiniais duomenimis. Taigi priimdama išvadas OLAF turėjo atsižvelgti į visus surinktus faktinius duomenis, o ne juos aiškinti taip, kaip naudinga iš anksto nusibrėžtam tikslui ar uždaviniui.

236 OLAF taip pat darė didelį spaudimą nacionalinėms teisminėms institucijoms imtis ieškovo persekiojimo. Iš tikrųjų Prancūzijos teisminėms institucijoms OLAF perduotos *CESD Communautaire* ir *Datashop – Planistat* bylų galutinės ataskaitos neatitiko

Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnio 4 dalies, nes tolesnių veiksmų – drausminių ir teisinių – dėl galutinių ataskaitų turi imtis atitinkama institucija, o ne OLAF.

237 Dėl pareigos atlikti tyrimus apdairiai ir nešališkai Komisija pažymi, kad OLAF gali pati nuspręsti, kada perduoti per tyrimą surinktą informaciją. Komisija ginčija tai, kad tyrėjai nurodė persiuntę informaciją tiksliai ir iki galo nežinodami su ja susijusių faktinių aplinkybių. Ieškovai patys pripažino buvę išklausti OLAF tyrėjų. Vis dėlto tyrėjai galėjo juos išklausti tik tinkamoje tyrimo atlikimo stadijoje ir tai leidžia aiškiau įvertinti ieškovų tvirtinimą, kad jie buvo išklausti tik jų pačių prašymu.

238 Dėl to, kad nebuvo atsižvelgta į 2003 m. birželio ir liepos mėn. vykusią apklausų metu ieškovų OLAF perduotus faktinius duomenis, Komisija konstatuoja, kad atitinkamų bylų medžiaga šiuo metu yra persiūsta Prancūzijos ir Liuksemburgo teisminėms institucijoms ir todėl ji mano šioje byloje neprivalanta pareikšti nuomonės dėl šių bylų esmės. Bet kuriuo atveju OLAF neturėjo pritarti ieškovų nuomonei. Be to, „Šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų santrauka“ patikslina, kad atitinkami pareigūnai buvo išklausti ir kad jie ginčijo savo atsakomybę.

239 Dėl tariamo OLAF spaudimo Prancūzijos teisminėms institucijoms Komisija, atsižvelgdama į faktinę aplinkybę, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnio 4 dalį tyrimo ataskaitas turėjo perduoti Komisija, o ne OLAF, pažymi, kad ši teisės nuostata neužkerta kelio OLAF kaip informaciją nacionalinei teisminei institucijai persiūsti vidaus tyrimo galutinę ataskaitą, ypač jei pastarajai institucijai jau buvo teikiama informacija vykstant tyrimui. Ši nuostata atsakomybę imtis, jos manymu, tinkamų veiksmų – drausminių ar teisinių – dėl vidaus tyrimo rezultatų palieka atitinkamai institucijai.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 240 Pirma, dėl 2002 m. liepos 1 d. pažymos užtenka pažymėti, kad joje nebuvo jokios, net netiesioginės, nuorodos į Y. Franchet. Bet kuriuo atveju, atsižvelgiant į tai, kad Pirmosios instancijos teismas anksčiau jau konstatavo, jog Y. Franchet turėjo būti išklaustas dėl *Eurocost* bylos persiuntimo Liuksemburgo teisminėms institucijoms, nėra reikalo nagrinėti klausimą, ar jis turėjo būti išklaustas dėl šios pažymos, kuri buvo minėtoms institucijoms išsiųstos bylos medžiagos dalis.
- 241 Antra, dėl tariamo neatsižvelgimo į ieškovų pateiktus faktinius duomenis priimant galutines ataskaitas užtenka konstatuoti, kad ieškovai tik išdėsto ilgus faktinių įvykių apibūdinimus, tačiau nepateikia jokių juos patvirtinančių įrodymų. Be to, Pirmosios instancijos teismas negali iš naujo nagrinėti bylų medžiagos. Taip pat, kaip konstatuoja Komisija, OLAF ir jos tyrėjai visiškai neprivalo sutikti su ieškovų nuomone. Be to, 2003 m. rugsėjo 24 d. „Šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų santraukoje“ buvo pabrėžta, kad OLAF tarnybų išklausti atitinkami pareigūnai ginčijo savo atsakomybę dėl faktinių aplinkybių, kuriomis jie buvo kaltinami, be kita ko, nurodydami, jog visuomet veikė paisydami Komisijos interesus.
- 242 Dėl ieškovų argumento, kad tyrimo išvados gali būti grindžiamos tik įrodomąją vertę turinčiais faktiniais duomenimis ir kad dėl to OLAF turėjo atsižvelgti į visus surinktus faktinius duomenis, o ne juos aiškinti taip, kaip naudinga iš anksto nusibrėžtam uždaviniui, taip pat užtenka konstatuoti, kad ieškovai niekuo neparėmė faktinės aplinkybės, jog OLAF pagrindė savo išvadas įrodomosios vertės neturinčiais įrodymais arba iš anksto nusibrėžė tam tikrą uždavinį.

243 Be to, dėl tariamo pareigos motyvuoti pažeidimo, nes OLAF nepaaiškino, dėl ko ji neatsižvelgė į ieškovų pastabas, užtenka pažymėti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką vien EB 253 straipsnyje įtvirtintos pareigos motyvuoti pažeidimas nėra pakankamas pagrindas atsirasti Bendrijos atsakomybei (1982 m. rugsėjo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Kind prieš EEB*, 106/81, Rink. p. 2885, 14 punktas; 1990 m. birželio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *AERPO ir kt. prieš Komisiją*, C-119/88, Rink. p. I-2189, 20 punktas; 2003 m. rugsėjo 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Eurocoton ir kt. prieš Tarybą*, C-76/01 P, Rink. p. I-10091, 98 punktas; 1995 m. rugsėjo 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Nölle prieš Tarybą ir Komisiją*, T-167/94, Rink. p. II-2589, 57 punktas; 1995 m. gruodžio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Exporteurs in Levende Varkens ir kt. prieš Komisiją*, T-481/93 ir T-484/93, Rink. p. II-2941, 104 punktas; 2001 m. kovo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cordis prieš Komisiją*, T-18/99, Rink. p. II-913, 79 punktas ir 2001 m. gruodžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Emesa Sugar prieš Tarybą*, T-43/98, Rink. p. II-3519, 63 punktas). Taigi šį argumentą reikia atmesti.

244 Bet kuriuo atveju pareiga motyvuoti nereiškia, kad reikalaujama aptarti visas faktines ir teisineis aplinkybes, kurias suinteresuotieji asmenys buvo nurodę proceso metu (šiuo klausimu žr. 1984 m. sausio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *VBVB ir VBBB prieš Komisiją*, 43/82 ir 63/82, Rink. p. 19, 22 punktą; 2002 m. gruodžio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Stevens prieš Komisiją*, T-277/01, Rink. VT p. I-A-253 ir II-1273, 71 punktą ir 2004 m. balandžio 1 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *N prieš Komisiją*, T-198/02, Rink. VT p. I-A-115 ir II-507, 109 punktą).

245 Taigi ieškovai negali remtis tuo, kad OLAF neatsižvelgė į visus jų perduotus faktinius duomenis ir pastabas.

246 Trečia, dėl ieškovų argumento, kad OLAF nepateikė išvadų ieškovams prieš pateikdama galutines ataskaitas, taip pažeisdama jų teisę būti išklausytiems, užtenka konstatuoti, kad dėl nagrinėjamų bylų medžiagos ieškovai buvo išklausyti 2003 m.

birželio pabaigoje–liepos pradžioje, t. y. gerokai anksčiau nei 2003 m. rugsėjo mėn., kai OLAF pateikė savo ataskaitas. Teisė būti išklaustytam neįpareigoja OLAF pateikti savo išvadas ieškovams.

- 247 Ketvirta, dėl galutinių ataskaitų perdavimo nacionalinėms teisminėms institucijoms ir galimo joms daryto spaudimo reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnio 4 dalį po vidaus tyrimo parengta ataskaita ir visi reikšmingi su šiuo tyrimu susiję dokumentai siunčiami atitinkamai institucijai, įstaigai, tarnybai ir organizacijai, kuri imasi tokių veiksmų, konkrečiai kalbant, – drausminių ar teisinių, kokių reikalauja tokių tyrimų rezultatai, ir apie tai praneša OLAF direktoriui.
- 248 Taip pat reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnio 2 dalį OLAF direktorius atitinkamos valstybės narės teisminėms institucijoms siunčia vidaus tyrimų, susijusių su veikomis, galinčiomis užtraukti baudžiamąją atsakomybę, metu OLAF gautą informaciją.
- 249 Pagrindinėje byloje OLAF jau perdavė Prancūzijos teisminėms institucijoms informaciją pagal Reglamento Nr. 1073/1999 10 straipsnio 2 dalį. Reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnio 4 dalis neįpareigoja OLAF nacionalinei teisminei institucijai kaip informaciją nusiųsti vidaus tyrimo galutinę ataskaitą, ypač jei pastarajai institucijai jau buvo teikiama informacija vykstant tyrimui. Minėto reglamento 9 straipsnio 4 dalis atsakomybę imtis, jos manymu, tinkamų veiksmų – drausminių ar teisinių – dėl vidaus tyrimo rezultatų ir apie tai pranešti OLAF direktoriui palieka atitinkamai institucijai.
- 250 Bet kuriuo atveju ieškovai nesugebėjo įrodyti, kad OLAF iš tikrųjų darė didelį spaudimą Prancūzijos teisminėms institucijoms.

251 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad ieškovams nepavyko įrodyti, jog OLAF veiksmai parengiant ir perduodant pažymą ir galutines ataskaitas buvo neteisėti, išskyrus neteisėtus veiksmus, jau konstatuotus nagrinėjant informacijos persiuntimą Liuksemburgo ir Prancūzijos teisminėms institucijoms.

4. Dėl atsisakymo leisti susipažinti su kai kuriais dokumentais

a) Šalių argumentai

252 Ieškovai teigia, kad OLAF atsisakymas perduoti jiems visą bylos medžiagą yra netinkamo administravimo atvejis ir pasikėsinimas į jų pagrindines teises. Iš tikrųjų jokie susiję teisės aktai nepateisina atsisakymo OLAF apkaltintam asmeniui perduoti tyrimo medžiagą ir *a fortiori* tyrimo (išorės ar vidaus) ataskaitą, nepaisant to, ar tyrimas yra visiškai, ar iš dalies pasibaigęs.

253 Negalima pripažinti OLAF teisės atsisakyti leisti susipažinti su dokumentais remiantis bendru pagrindu, kad būtina užtikrinti jai patikėtos misijos vykdymo efektyvumą ir konfidencialumą bei jos nepriklausomumą. Teisė susipažinti su dokumentais yra pagrindinė teisė, todėl kiekvienas galimas jos apribojimas turi būti aiškinamas siaurai.

254 Komisija pastebi, kad OLAF prieštaravimas tokiam susipažinimui visiškai nebuvo neteisėtas, nes šiuo klausimu ji neturi jokių įsipareigojimų išankstinėje procedūros stadijoje, kurios dalis yra tyrimas. Susipažinimas su bylos medžiaga būtų galimas tik vėlesnėje stadijoje, jei dėl OLAF ataskaitų būtų pradėta drausminė ir (arba) teisinė

procedūra. Be to, per apklausas ieškovams buvo pateikti atitinkami dokumentai, paremiant jiems pateikiamus klausimus.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

²⁵⁵ Reikia priminti, kad OLAF neprivalo tariamai su vidaus tyrimu susijusiam Bendrijos pareigūnui leisti susipažinti su dokumentais, dėl kurių vyko toks tyrimas ar kuriuos šiuo tikslu parengė pati OLAF, iki Paskyrimų tarnybos galutinio sprendimo, kuriuo jam pateikiami kaltinimai, priėmimo; kitaip būtų kliudoma OLAF patikėtos misijos efektyvumui ir konfidencialumui bei tarnybos nepriklausomumui. Vien tai, kad dalis konfidencialios bylos medžiagos, atrodo, buvo neteisėtai perduota spaudai, savaime nereiškia, kad tariamai susijusio pareigūno naudai reikėtų daryti išimtį dėl šios bylos medžiagos ir OLAF atliekamo tyrimo konfidencialumo. Atitinkamo pareigūno teisių į gynybą užtikrinimas yra pakankamai garantuotas Sprendimo 1999/396 4 straipsniu (2003 m. gruodžio 18 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Gómez-Reino prieš Komisiją*, T-215/02, Rink. VT p. I-A-345 ir II-1685, 65 punktas; 153 punkte minėto sprendimo *Nikolaou prieš Komisiją* 241 punktas).

²⁵⁶ Taigi Sprendimo 1999/396 4 straipsnis neįpareigoja OLAF leisti susipažinti su dokumentais, dėl kurių vyksta vidaus tyrimas, arba pačios OLAF parengtais dokumentais, ypač dėl to, kad tokią pareigą OLAF pripažįstantis šios teisės nuostatos aiškinimas kliudytų šios institucijos veiklai (153 punkte minėto sprendimo *Nikolaou prieš Komisiją* 242 punktas).

257 Toks požiūris neprieštarauja teisei į gerą administravimą, numatyta Chartijos 41 straipsnyje, pagal kurį ši teisė apima kiekvieno asmens teisę susipažinti su savo byla, laikantis teisėto konfidencialumo ir profesinio bei verslo slaptumo. Taigi pagal šį principą galima atsisakyti leisti susipažinti su byla, jei tai būtina konfidencialumui užtikrinti.

258 Atsižvelgiant į tai, kad pagal minėtą aiškinimą OLAF neturi jokios pareigos leisti susipažinti su byla iki galutinės ataskaitos priėmimo, reikia atmesti ieškovų argumentus dėl leidimo susipažinti su tyrimo medžiaga.

259 Dėl susipažinimo su galutine ataskaita reikia konstatuoti, kad jokia iš Sprendimo 1999/396 4 straipsnio išplaukianti pareiga nėra susijusi su šiuo klausimu. Dėl rungimosi principo neteisėti OLAF veiksmai galėtų būti nustatyti, tik jei galutinė ataskaita būtų išplatinta arba po jos būtų priimtas sprendimas asmens nenaudai (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 153 punkte minėto sprendimo *Nikolaou prieš Komisiją* 267 ir 268 punktus).

260 Šioje byloje nėra teigiama, kad ataskaitos buvo paskelbtos prieš tai jų nenusiuntus ieškovams. Kadangi galutinių ataskaitų adresatai, t. y. Komisija ir Prancūzijos arba Liuksemburgo teisminės institucijos, ketino priimti tokį sprendimą ieškovų atžvilgiu remdamosi galutinėmis ataskaitomis, būtent šios institucijos, o ne OLAF, prireikus galėjo leisti ieškovams su jomis susipažinti laikantis jų pačių proceso taisyklių (šiuo klausimu žr. 153 punkte minėto sprendimo *Nikolaou prieš Komisiją* 269 punktą).

261 Taigi reikia konstatuoti, kad OLAF pagrindinėje byloje nepadarė jokio pažeidimo dėl leidimo susipažinti su galutinėmis ataskaitomis.

262 Bet kuriuo atveju, kaip tai išplaukia iš 47 punkto, ieškovams pagal jų pateiktus prašymus buvo leista susipažinti su galutinėmis ataskaitomis, išskyrus su tyrimo dėl *Planistat* bylos, kuri yra susijusi su bylos *Datashop – Planistat* medžiagos išorės elementu, galutine ataskaita.

5. Dėl Eurostato bylos tyrimo per neprotingą terminą ir Reglamento Nr. 1073/1999 6 ir 11 straipsnių pažeidimo

a) Šalių argumentai

263 Ieškovai kaltina OLAF, kad tyrimai buvo baigti priimant galutines ataskaitas tik 2003 m. rugsėjo 25 d., t. y. beveik po trejų metų nuo jų pradžios arba po puse metų nuo kreipimosi į OLAF *Eurocost ir Datashop – Planistat* bylose bei po aštuoniolikos mėnesių nuo jų pradžios arba beveik dvejų metų nuo kreipimosi į OLAF *CESD Communautaire* byloje. Tokie terminai yra neprotingi ir nepagrįsti, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1073/1999 11 straipsnio 7 dalyje nustatytą devynių mėnesių terminą ir to paties reglamento 6 straipsnio 5 dalyje nustatytą pareigą tyrimus atlikti nuolat ir toki laikotarpį, kurio trukmė turi atitikti konkretaus atvejo aplinkybes ir sudėtingumą.

264 Iš tikrųjų Y. Franchet jau 2000 m. kovo mėn. (*Eurocost* byla) ir 2001 m. lapkričio mėn. (*CESD Communautaire* byla) persiuntė OLAF tyrimų pagrindu tapusias audito ataskaitas. Finansų kontrolierius turėjo su *Datashop – Planistat* byla susijusią audito ataskaitą nuo 2000 m. vasario mėn. ir perdavė ją OLAF 2000 m. kovo mėnesį. OLAF pradėjo savo tyrimus tik 2000 m. spalio 6 d. *Eurocost* ir *Datashop* bylose ir 2002 m.

kovo 18 d. *CESD Communautaire* byloje, taigi sprendimui pradėti tyrimą priimti prireikė aštuonių mėnesių (*Eurocost* ir *Datashop* bylose) ir keturių mėnesių (*CESD Communautaire* byloje), nors per šiuos terminus nebuvo rasta laiko išklausti ieškovus.

265 Ieškovai teigia, kad OLAF niekada neinformavo savo priežiūros komiteto apie negalėjimo užbaigti tyrimų per devynių mėnesių terminą priežastis ir apie numatomą tyrimo pabaigos laiką.

266 Taigi, pirmiausia, išnaudodama daug laiko tyrimams pradėti, juos atlikti ir užbaigti, kreipdamasi į teismines institucijas sunkiai suprantamomis sąlygomis ir remdamasi nepilnais ir nebaigtais tyrimais, OLAF veikė nesilaikydama protingų terminų ir gero administravimo bei protingo valdymo principų.

267 Be to, ieškovai dėl tokio delsimo patyrė žalos ir turi teisę apskusti pernelyg ilgą tyrimo laiką net prieš jiems aktyviai dalyvaujant tokiaame tyrime arba prieš sužinant apie jų įtraukimą į šį tyrimą.

268 Komisija pripažįsta, kad praėjo daug laiko nuo tada, kai OLAF gavo jai persiųstas įvairias bylas, kai pradėjo tyrimus ir kai šie tyrimai buvo užbaigti. Šį laikotarpį iš dalies galima paaiškinti pačios OLAF sukūrimu, nes pastaroji pradėjo savo veiklą 1999 m. birželio 1 d. su ankstesnės „Kovos su sukčiavimu koordinavimo“ darbo grupės, kurią ji pakeitė, personalu. Naujų tarnautojų atėjimas buvo išdėstytas etapais nuo 2001 m. vidurio iki 2002 m. vidurio ir dėl šio personalo pasikeitimo buvo visiškai pertvarkyta tarnyba, pakeistas aprūpinimas darbuotojais ir persikirstytos bylos.

269 Vis dėlto pats terminas nėra neprotingas, jei atsižvelgtume į bylos sudėtingumą. Iš tikrųjų OLAF atsitiktinės atrankos būdu pasirinko įvairias su šia byla susijusias medžiagas ir tik sugretinus šias įvairias medžiagas, o tai atlikti buvo galima tik po tam tikro laiko, galėjo paaiškėti tikroji problemos svarba.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

270 Reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 6 straipsnio 5 dalį tyrimai atliekami nuolat ir jie apima tokį laikotarpį, kurio trukmė turi atitikti konkretaus atvejo aplinkybes ir sudėtingumą.

271 Be to, Reglamento Nr. 1073/1999 11 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad tais atvejais, kai tyrimas tęsiasi ilgiau kaip devynis mėnesius, OLAF direktorius priežiūros komitetą informuoja apie priežastis, dėl kurių negalima baigti tyrimo, ir apie numatomą tyrimo pabaigos laiką.

272 Taigi reikia konstatuoti, kad Reglamente Nr. 1073/1999 nenumatytas joks konkretus ir privalomas terminas OLAF tyrimams pabaigti.

273 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pareiga laikytis protingo termino vykdant administracines procedūras yra bendrasis Bendrijos teisės principas, kurio laikymąsi

užtikrina Bendrijos teismai ir kuris taip pat sudaro teisės į gerą administravimą dalį pagal Chartijos 41 straipsnio 1 dalį (2006 m. balandžio 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Angeletti prieš Komisiją*, T-394/03, Rink., Rink. VT p. I-A-2-95 ir II-A-2-441, 162 punktas).

274 Taigi procedūra OLAF negali būti tęsiama ilgiau nei protingas terminas, kuris turi būti įvertintas atsižvelgiant į bylos aplinkybes.

275 Iš šios bylos medžiagos matyti, kad OLAF turėjo su *Datashop*, *Eurocost* ir *CESD Communautaire* bylomis susijusias audito ataskaitas atitinkamai nuo 2000 m. kovo 17 d., 2000 m. balandžio 12 d. ir 2001 m. lapkričio 15 dienos.

276 Iš bylos medžiagos taip pat paaiškėja, kad OLAF pradėjo vidaus tyrimus 2000 m. spalio 6 d. *Datashop* ir *Eurocost* bylose ir 2002 m. kovo 18 d. *CESD Communautaire* byloje. Taigi jai prirėikė atitinkamai beveik septynių ir šešių mėnesių pradėti tyrimus *Datashop* ir *Eurocost* bylose bei keturių mėnesių *CESD Communautaire* byloje.

277 Šie tyrimai buvo užbaigti priimant galutines tyrimo ataskaitas 2005 m. rugsėjo 25 dieną. Taigi *Datashop* ir *Eurocost* bylose atlikti tyrimai buvo baigti praėjus maždaug pustrėčių metų nuo kreipimosi į OLAF ir beveik trejiems metams nuo jų pradžios; *CESD Communautaire* byloje atliktas tyrimas buvo baigtas po maždaug vienerių metų ir dešimties mėnesių nuo kreipimosi į OLAF ir po pusantrų metų nuo jo pradžios.

278 Reikia pažymėti, kad šie terminai galėtų būti pripažinti gana ilgaus.

279 Kaip pripažino pati Komisija, praėjo daug laiko nuo tada, kai OLAF gavo jai persiųstas įvairias bylas, pradėjo tyrimus ir šie tyrimai buvo užbaigti. Šį laikotarpį iš dalies galima paaiškinti pačios OLAF sukūrimu, nes pastaroji pradėjo savo veiklą 1999 m. birželio 1 d. su ankstesnės „Kovos su sukčiavimu koordinavimo“ darbo grupės, kurią ji pakeitė, personalu. Naujų tarnautojų atėjimas buvo išdėstytas etapais nuo 2001 m. vidurio iki 2002 m. vidurio ir dėl šio personalo pasikeitimo buvo visiškai pertvarkyta tarnyba, pakito aprūpinimas darbuotojais ir buvo perskirstytos bylos.

280 Pirmosios instancijos teismo manymu, vien tokie paaiškinimai negali pateisinti šių ilgų terminų. Iš tikrųjų, kaip teisingai konstatuoja ieškovai, atitinkami pareigūnai neturėtų nukentėti dėl Komisijos tarnybų administracinio organizavimo trūkumų. Tai, kad OLAF susidūrė su kūrimosi sunkumais, negali būti priežastis atleisti Komisiją nuo atsakomybės.

281 Vis dėlto, kaip pažymėjo Komisija, taip pat reikia atsižvelgti į bylos sudėtingumą. Eurostato bylos sudėtingumas dėl įvairių atliktų tyrimų ir galimų jų sąsajų nėra ginčijamas ir yra akivaizdus iš bylos medžiagos.

282 Dėl to šios bylos aplinkybėmis terminų negalima laikyti neprotingais.

283 Dėl ieškovų argumento, kad OLAF niekada neinformavo savo Priežiūros komiteto apie negalėjimo užbaigti tyrimų per devynių mėnesių terminą priežastis ir apie numatomą

tyrimo pabaigos laiką, užtenka konstatuoti, kad net jei taip būtų, ieškovai negalėtų įrodyti, kad tai yra pakankamai akivaizdus teisės normos, suteikiančios asmenims teises, pažeidimas.

284 Tokiomis aplinkybėmis reikia atmesti ieškovų kaltinimą dėl tariamo neprotingo tyrimų termino.

285 Iš to, kas išdėstyta, galima daryti išvadą, kad OLAF padarė kelis pažeidimus, dėl kurių galėjo atsirasti Bendrijos atsakomybė. Šie pažeidimai buvo informacijos persiuntimas Liuksemburgo ir Prancūzijos teisminėms institucijoms, prieš tai neišklausius ieškovų ir savo Priežiūros komiteto, ir informacijos apie *Datashop – Planistat* bylos medžiagos persiuntimą Prancūzijos teisminėms institucijoms nutekėjimas.

B — *Dėl Komisijos veiksmų neteisėtumo*

1. Dėl Komisijos atskleistos informacijos

a) Šalių argumentai

286 Ieškovai pažymi, jog institucijos turėjo užtikrinti, kad būtų laikomasi (OLAF) atliekamų tyrimų konfidencialumo ir būtų gerbiama atitinkamų asmenų teisės pagal Reglamento

Nr. 1073/1999 12 straipsnio 3 dalį, taip pat pagrindinės teisės, tačiau Komisija to neužtikrino.

²⁸⁷ Šioje byloje OLAF informacijos ar ataskaitų perdavimas nacionalinėms teisminėms institucijoms lėmė „daugiau ar mažiau suderintus ir turbūt savanoriškus informacijos nutekėjimus iš OLAF“, sukėlusius ieškovų šmeižto žiniasklaidoje kampaniją, kuria buvo rimtai kėsinama į jų teises, garbę ir orumą. Be to, OLAF tyrėjams atlikus ieškovų apklausas spaudai tapo žinomi ypač konkretūs Eurostato bylos faktiniai duomenys. Taigi Komisija neužtikrino konfidencialumo. Taip pat ieškovai pažymi, kad Komisija neginčija šių faktinių aplinkybių.

²⁸⁸ Be to, Komisija pati išplatino informaciją, pažeisdama konfidencialumo pareigą bei rungtyniškumo principą ir nekaltumo prezumpciją. Ieškovai nurodo 2003 m. liepos 9 d. pranešimą spaudai, kuriame Komisija informavo pradėianti drausmines procedūras prieš tris savo pareigūnus. Net jei šiame pranešime buvo patikslinta, kad sprendimas dėl šių procedūrų pradžios buvo priimtas nepažeidžiant nekaltumo prezumpcijos, jis buvo išplatintas esant aplinkybėms, neišvengiamai keliančiomis grėsmę teisėtoms ieškovų teisėms. Be to, šiame pranešime spaudai Komisija viešai išplatino konfidencialius su Eurostato byla susijusius faktinius duomenis, remdamasi tyrimais, kuriems vykstant ieškovai niekada nebuvo iš anksto išklausti.

²⁸⁹ Taip pat 2003 m. rugsėjo 24 d. Komisija Parlamente išplatino tris ieškovus apkaltinančius arba juos kritikuojančius dokumentus (žr. 42 punktą), kurie nebuvo iš anksto pateikti ieškovams ir dėl to šie neturėjo galimybės pareikšti savo pastabų bei

kurie buvo pateikti 2003 m. spalio 10 d. tik ieškovams pateikus prašymą, nepaisant labai plataus jų paplitimo institucijų viduje ir spaudoje nuo 2003 m. rugsėjo 25 dienos.

290 Ieškovai nurodo, kad net jei nagrinėjamuose SAI ir darbo grupės parengtuose dokumentuose jie nebuvo konkrečiai ir asmeniškai kaltinami, atsižvelgiant į tai, kad šių tarnybų užduotis nebuvo formaliai pripažinti sukčiavimo atvejį arba ką nors apkaltinti asmeniškai, jiems buvo žalinga vien faktinė aplinkybė, kad dokumentuose keliamas klausimas dėl tam tikrų konstatuotų faktinių duomenų teisėtumo.

291 Dublike ieškovai nurodo, kad toks išplatimas pažeidė bendrąjį susitarimą dėl santykių tarp Parlamento ir Komisijos (Parlamento vidaus reglamento XIII priedas), pagal kurį, naudodamos bet kokią konfidencialią informaciją, šios institucijos ypač turi gerbti „pagrindines žmogaus teises, įskaitant teises į gynybą ir privataus gyvenimo apsaugą“. Be to, konfidenciali informacija gali būti perduota tik Parlamento pirmininkui, atitinkamų Parlamento komitetų pirmininkams, taip pat biurui ir pirmininkų susirinkimui. Tačiau šioje byloje kalbama apie kur kas didesnę išplatimą, nes realiai išplatinti dokumentai buvo prieinami bet kuriam Parlamento nariui, o iš jų – ir spaudai. Be to, Komisijos pirmininkas perskaitė pranešimą parlamentinių grupių pirmininkams, o ši kategorija nėra numatyta minėto bendrojo susitarimo 1 straipsnio 4 dalyje.

292 Be to, 2003 m. rugsėjo 25 d. kalboje Parlamento grupių pirmininkų konferencijoje Komisijos pirmininkas pareiškė ypač sunkius kaltinimus ieškovams ir ypač Y. Franchet. Net jei Komisijos pirmininkas nepavadino Y. Franchet atsakingu už pažeidimus, jis pastarąjį apkaltino leidus tokiems pažeidimams įvykti. Y. Franchet taip pat buvo

apkaltintas melagingos informacijos suteikimu prižiūrinčiam Komisijos nariui, kaip tai pripažino Komisija, ir suinteresuotumu „nuslėpti tiesą apie praeityje įvykusias aplinkybes“.

293 Taigi pareikšdamas tokius kaltinimus, pateiktus netgi neišklausius kaltinamojo, kuris taip buvo paliktas „sutrypti“ *Cocobu* nariams ir spaudai, ir paremtus tik tvyrant įtarumo atmosferai Komisijos atžvilgiu, kuri dėl to turėjo pasirodyti veikianti griežtai, parengtomis ataskaitomis, pastarosios pirmininkas nesielgė taip garbingai ir sąžiningai, kaip to iš jo galėtų tikėtis kiekvienas pilietis. Jis pažeidė pagrindines teises ir ypač teises į gynybą bei rėmėsi klaidingomis faktinėmis aplinkybėmis paremtais vertinimais. Ieškovai teigia, kad dėl išimtinai politinių motyvų padarytas jo sprendimas įvardyti kaltąjį ir taip išvengti bet kokios kritikos yra nepriimtinas. Ši „skėčio strategija“, kaip ją apibūdino spauda, buvo skirta tik laimėti laiko.

294 Komisija pažymi, kad atsižvelgiant į tai, jog atlikdama savo tyrimus OLAF veikia visiškai nepriklausomai, ji negali kištis į pastarosios tyrimus. Reglamento Nr. 1073/1999 12 straipsnio 3 dalis įpareigoja Komisiją užtikrinti OLAF atliekamų tyrimų konfidencialumą tik tiek, kiek ji apie šiuos tyrimus žino. Komisija prisiima visą galimą OLAF tenkančią atsakomybę, tačiau tai jai nesuteikia jokios kompetencijos kištis į pastarosios tyrimus, siekiant užtikrinti jų konfidencialumą.

295 Dėl 2003 m. liepos 9 d. pranešimo spaudai ir tą pačią dieną priimtų sprendimų Komisija teigia, kad jie atrodo ypač atsargūs, pamatuoti ir įvertinantys asmenų apsaugą, atsižvelgiant į padėtį, „kuriai buvo būdinga nepaneigiama įtampos tarp institucijų atmosfera po 2001 m. patvirtinimo procedūros“.

296 Dėl 2003 m. rugsėjo 24 d. Parlamentui pateiktų trijų dokumentų Komisija konstatuoja, kad santraukoje ir darbo grupės išvadose nėra jokių kaltinimų ieškovams. Antrąja SAI patvirtinta tarpine ataskaita pagrįstame informaciniame rašte pateikiamos preliminarios išvados, kurių išsamumas nebuvo užtikrintas ir kuriose nebuvo aptariamąs galimos tiesioginės ir asmeninės ieškovų atsakomybės klausimas, todėl šie negali remtis tuo, kad minėti dokumentai nebuvo jiems iš anksto pateikti ir kad jie neturėjo galimybės pateikti pastabų. Šiais dokumentais buvo konstatuoti tik sisteminiai veiklos trūkumai. Pripažinimas, kad tokių struktūrų, kaip antai SAI darbo grupė, parengtos ataskaitos galėtų būti žalingos pareigūnams vien dėl to, kad jose buvo nagrinėjamas kai kurių veiksmų ar elgesio teisėtumas, paprasčiausiai užkirstų kelią bet kokiai audito veiklai.

297 Dėl 2003 m. rugsėjo 25 d. Komisijos pirmininko kalbos pažymėtina, kad pastarojoje buvo atlikta analizė neneigiant, jog situacija yra sudėtinga, tačiau nebandant paversti ieškovų „atpirkimo ožiais“. Net jei joje Y. Franchet buvo kaltinamas tuo, kad nesilaikydamas ankstesnės Komisijos duotų instrukcijų nepakankamai greitai pasitraukė iš kai kurių subjektų ir pažeisdamas atsargumo principą tęsė sutartinius santykius su kai kuriomis bendrovėmis, nepaisydamas tam tikrų jam prieinamų audito rezultatų, ji vis dėlto neap kaltino ieškovų dėl šių pažeidimų.

298 Komisija teigia, kad pagrindiniai kaltinimai Y. Franchet yra susiję ne su galimu jo asmeniniu dalyvavimu sukčiaujant ar darant pažeidimus, bet su nepakankamos informacijos perdavimu prižiūrinčiam Komisijos nariui, nes pradėjęs eiti pareigas prižiūrintis Komisijos narys nebuvo informuotas apie Eurostato bylą. Komisija pažymi, kad Komisijos pirmininkas taip pat aiškiai nurodė komunikacijos tarp OLAF ir Komisijos problemas bei pripažino būtinybę pagerinti finansų valdymą centrinės kontrolės lygyje. Jis niekada neminėjo, kad ieškovai turėtų atsakyti baudžiamąja ar drausmine tvarka, tačiau aiškiai nurodė Y. Franchet „administracinę – politinę atsakomybę“.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

299 Pirmiausia dėl ieškovų kaltinimo, kad Komisija neužtikrino bylų medžiagos konfidencialumo jas perduodama nacionalinėms teisminėms institucijoms, užtenka nurodyti, jog pagal Reglamento Nr. 1073/1999 12 straipsnio 3 dalies trečiąją pastraipą institucijos užtikrina, kad būtų laikomasi OLAF atliekamų tyrimų konfidencialumo, taip pat gerbiamos atitinkamų asmenų teisėtos teisės. Vis dėlto ši nuostata negali būti aiškinama kaip nustatanti Komisijai bendrą pareigą užtikrinti, kad OLAF, atliekanti savo tyrimus visai savarankiškai, laikytųsi konfidencialumo. Iš tikrųjų ši nuostata turi būti aiškinama kartu su jos ankstesniąja pastraipa, pagal kurią OLAF generalinis direktorius reguliariai praneša institucijoms apie tyrimų išvadas, atsižvelgdamas į tuos pačius principus. Taigi iš Reglamento Nr. 1073/1999 12 straipsnio išplaukia, kad tais atvejais, kai OLAF generalinis direktorius institucijoms, įskaitant Komisiją, siunčia informaciją dėl tyrimų, tvarkydamos šią informaciją pastarosios turi užtikrinti jos konfidencialumą ir atitinkamų asmenų teises.

300 Dėl to reikia išnagrinėti, ar Komisija veikė neteisėtai, pati išplatindama įvairią su nagrinėjamais tyrimais susijusią informaciją.

Dėl 2003 m. liepos 9 d. Komisijos pranešimo spaudai

301 Ieškovai nurodo 2003 m. liepos 9 d. pranešimą spaudai (IP/03/979) ir teigia, kad Komisija pati išplatino informaciją, pažeisdama konfidencialumo pareigą bei rungtyniškumo principą ir nekaltumo prezumpciją.

302 Reikia pacituoti šį pranešimą spaudai:

„Komisija imasi priemonių dėl finansinių išekvojimų Eurostate

Per pastarąsias savaites Komisija pradėjo savarankišką tyrimą Eurostate. Preliminarūs šių patikrinimų rezultatai aiškiai parodo, kad Eurostate valdymo sistemoje yra įsipareigojimų nevykdymo ir pažeidimų atvejų. Nekliudydama priemonių, kurias šiuo metu visiškai nepriklausomai taiko OLAF, Komisija mano, kad reikia nedelsiant imtis veiksmų dėl šių nerimą keliančių klausimų. Dėl to Komisija šiandien nusprendė imtis įvairių priemonių, skirtų išspręsti labiausiai neatidėliotinas problemas.

Komisijos pirmininkas paskelbė: „Mes kantriai laukėme įvairių atliekamų tyrimų rezultatų. Vis dėlto mūsų savarankiškų patikrinimų rezultatai jau dabar suteikia pagrindą imtis veiksmų ir Komisija aktyviai siekia, kad klausimai būtų sprendžiami sparčiau. Nuo šiandien imamės griežtų ir sunkių, tačiau neišvengiamų priemonių. Bus įvertintos visos praeityje įvykusios aplinkybės ir Eurostate privalės vykdyti savo veiklą laikydamasis taisyklių ir principų, kuriuos ši Komisija prisiekė taikyti.“

Priemonės

Komisija pradėjo drausminę procedūrą dėl trijų Komisijos pareigūnų. Imantis apsaugos priemonių, kai kurie Eurostate vadovai bus perkelti į kitas pareigas ir atliks patarėjų funkcijas.

II - 1690

Jei paaiškėtų, kad dabartinis ar buvęs Eurostato personalo narys pažeidė finansinį reglamentą ir Personalo nuostatus, jam bus pradėta drausminė procedūra. Komisija norėtų pažymėti, kad sprendimai pradėti drausminę procedūrą arba perkelti pareigūnus į kitas pareigas yra priimti nepažeidžiant nekaltumo prezumpcijos principo.

<...>

(Biudžeto GD atlikta po Eurostato vidaus audito pateiktų audito ataskaitų analizė) parodo buvus kai kurių sunkių Finansinio reglamento pažeidimų ir kad veiksmai, kurių buvo imtasi dėl įvairių svarbių vidaus audito ataskaitų aspektų, nebuvo pakankamai platūs ir griežti bei nesuteikė pagrindo reikšmingoms priemonėms.

<...>

(SAI) rezultatai yra preliminarūs ir dar turi būti patvirtinti. Vis dėlto pastarieji rezultatai ir pirmieji faktiniai duomenys leidžia teigti, kad buvo padaryti sunkūs pažeidimai.

Vis dar laukiama OLAF ataskaitos, kuri turėjo būti pateikta birželio pabaigoje.“

³⁰³ Ieškovai teigia, kad šiuo pranešimu spaudai buvo pasikėsinta į jų teises ir pažeistas nekaltumo prezumpcijos principas.

304 Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad šiame pranešime spaudai ieškovai nėra tiesiogiai įvardijami. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad jų pavardės jau buvo plačiai paskleistos viešai, ypač 2003 m. gegužės mėn., nebuvo jokių abejonų, kad dėl įsipareigojimų nevykdymo ir pažeidimų atvejų Eurostato valdymo sistemoje pranešime spaudai buvo nurodoma į ieškovus.

305 Iš tikrųjų pati Komisija jau buvo viešai pranešusi ieškovų pavardes pranešime dėl Eurostato, kuris buvo išplatintas 2003 m. gegužės 19 d. pranešimu spaudai (IP/03/709) ir kurį ieškovai pateikė atsakydami į raštu pateiktą Pirmosios instancijos teismo klausimą. Šiame pranešime nurodyta:

„Praėjusį penktadienį Komisija gavo trumpą tarpinę OLAF pažymą dėl atliekamų tyrimų, susijusių su teiginiais dėl praeityje Eurostate padarytų pažeidimų, kuri patvirtina, kad dėl tam tikrų tiriamų klausimų gali kilti asmeninė kai kurių aukštų pareigūnų atsakomybė. Vis dėlto šioje pažymoje dar nepateikta įrodymų dėl konkrečių pareigūnų. Be to, atitinkami pareigūnai dar nebuvo išklausti OLAF.

Komisija išnagrinės šią situaciją kitame posėdyje šį trečiadienį, kad priimtų visas priemones, kurių reikia siekiant užtikrinti greitą atliekamų tyrimų pabaigą, apginti Bendrijos finansinius interesus ir institucijos bei jos pareigūnų reputaciją. Tokiomis aplinkybėmis Komisija išnagrinės Eurostato generalinio direktoriaus Yves Franchet ir Eurostato direktoriaus Daniel Byk prašymus perkelti juos iš šiuo metu užimamų pareigų, siekiant užtikrinti institucijos interesus ir pasirengti gynybai.

Komisija paprašė OLAF pagreitinti jos atliekamą tyrimą ir ypač suteikti, jos manymu, galbūt įtrauktiems pareigūnams galimybę būti išklaudytiems.“

306 Taigi Komisija aiškiai susiejo ieškovų vardus su tariamais pažeidimais Eurostato byloje. Tai dar kartą pasikartojė 2003 m. gegužės 21 d., Komisijai išplatinus kitą pranešimą spaudai „Komisija imasi veiksmų apsaugoti institucijos ir jos personalo interesus dėl su Eurostatu susijusių teiginių“ (IP/03/723), kurį ieškovai pateikė atsakydami į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktą klausimą ir kuriame nurodoma:

„Šiandien Komisija išnagrinėjo dėl su Europos statistikos tarnyba Eurostatu susijusių teiginių susidariusią situaciją. Dėl to ji patvirtino keturias priemones, skirtas apsaugoti institucijos ir jos personalo interesus.

Pirma, Eurostato generalinio direktoriaus Yves Franchet ir Eurostato direktoriaus Daniel Byk prašymu Komisija pritarė jų perkėlimui į kitas pareigas, kol vyksta tyrimas. Šie perkėlimai jokių būdu nėra drausminė priemonė, tačiau priimami siekiant užtikrinti institucijos interesus ir suteikti atitinkamiems asmenims pakankamas priemones apsiginti nuo teiginių. Nuo šios dienos šie du asmenys laikinai perkeliama į patarėjų pareigas Administracijos generaliniame direktorate. Komisija taip pat nusprendė paskirti dabar generalinio direktoriaus vertimui pareigas užimančią (V. A.) laikinai einančią Eurostato generalinio direktoriaus pareigas, siekdama užtikrinti Eurostato valdymo tęstinumą.

Komisija pažymi, kad šių metų birželio pabaigoje (OLAF) ketina parengti ataskaitą dėl galimo Komisijos pareigūnų dalyvavimo jos atliekamų tyrimų kontekste.

Antra, atsižvelgdama į dėl Y. Franchet ir D. Byk, ypač žiniasklaidoje, susidariusią padėtį, Komisija nusprendė jiems padėti ginti savo reputaciją ir teises į gynybą.

Trečia, ji įgaliojo Biudžeto GD išnagrinėti Eurostato parengtas audito ataskaitas, siekiant patikrinti, kad OLAF tiriamais atvejais buvo tinkamai laikomasi finansiniu reglamentu numatytų taisyklių.

Galiausiai Komisija nusprendė pateikti civilinį ieškinį Respublikos prokuroro Paryžiuje pradėtame tyrime, siekdama apginti institucijos civilinius ir finansinius interesus.

Komisija pažymi, kad OLAF tyrimai dar vyksta, ir nurodo, kad OLAF, pirma, pasiūlys galbūt dalyvavusiems pareigūnams galimybę būti išklaustytiems ir, antra, bandys kuo greičiau užbaigti tyrimus.

Taip pat Komisija nori pabrėžti kiekvieno asmens teisę į nekaltumo prezumpciją ir primena, kad šiuo metu jos turima informacija neleidžia daryti išvadų dėl konkrečių pareigūnų atsakomybės.

OLAF buvo sukurta būtent Bendrijų finansinių interesų gynybai ir yra užtikrinama jos veiklos bei tyrimų atlikimo nepriklausomybė. Komisija gerbia OLAF įgaliojimus. Dėl to ji nesiima jokių veiksmų, kurie galėtų pakenkti OLAF tyrimų rezultatams, ir šių rezultatų neprognozuoja. Vis dėlto tai reiškia, kad Komisija negali pati padaryti tinkamų išvadų, kol OLAF nebaigė savo darbo ir nepateikė ataskaitos.“

307 Taigi šis pranešimas spaudai dar kartą aiškiai susieja ieškovų pavardes ir teiginius dėl Eurostato bylos.

308 Dėl to, atsižvelgiant į aplinkybes ir viešumą, kuriuos pati Komisija jau suteikė ieškovams ir jų galimam dalyvavimui finansiniuose išieškojimuose Eurostate, reikia pažymėti, kad 2003 m. liepos 9 d. Sprendimo pradėti drausmines procedūras prieš tris pareigūnus viešas paskelbimas galėjo patvirtinti nuomonę, kad ieškovai galėtų būti kalti ar bent jau įtariami dėl finansinių išieškojimų, dėl kurių vyksta su Eurostato kompetencijai priklausančių programų valdymu susiję tyrimai. Šio įspūdžio nepanaikina nuoroda, kad „Komisija norėtų pažymėti, jog sprendimai pradėti drausminę procedūrą arba perkelti pareigūnus į kitas pareigas yra priimti nepažeidžiant nekaltumo prezumpcijos principo“ (šiuo klausimu žr. 2007 m. vasario 7 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimų *Clotuche prieš Komisiją*, T-339/03, dar nepaskelbta Rinkinyje, 145 punktą ir *Caló prieš Komisiją*, T-118/04 ir T-134/04, dar nepaskelbta Rinkinyje, 120 punktą).

309 Reikia pažymėti, kad 2003 m. liepos 9 d. Sprendimo pradėti drausmines procedūras viešas paskelbimas tikrai sudarė visuomenei ar bent jos daliai įspūdį, kad ieškovai dalyvavo padarant pažeidimus Eurostate (šiuo klausimu žr. 308 punkte minėto sprendimo *Clotuche prieš Komisiją* 219 punktą ir 308 punkte minėto sprendimo *Caló prieš Komisiją* 155 punktą).

310 Šiuo klausimu reikia priminti, kaip buvo konstatuota 210 ir 211 punktuose, jog nekaltumo prezumpcijos principas reikalauja, kad pažeidimu kaltinamas asmuo laikomas nekaltu tol, kol teismo procese jo kaltė neįrodyta be jokios pagrįstos abejonės. Taigi paskelbiant pranešimą spaudai ir netgi šiandien ieškovų kaltė vis dar neįrodyta.

311 Vis dėlto taip pat reikia priminti, kad institucijoms negali būti kliudoma informuoti visuomenę apie tiriamas bylas (žr. 212 punktą). Tačiau šioje byloje negalima teigti, kad Komisija tai atliko išlaikydama visą reikiamą diskreciją ir atsargumą, rasdama tinkamą pusiausvyrą tarp ieškovų ir institucijos interesų. Iš tikrųjų nusprendama suteikti Eurostato bylai tokį viešumą ir pasistengdama susieti ieškovus su finansiniais išievojimais ji peržengė veiksmų, kuriuos būtų galima pateisinti tarnybos interesais, ribą.

312 Šiomis aplinkybėmis Komisijos argumentas, kad 2003 m. liepos 9 d. pranešimas spaudai buvo ypač atsargus, pamatuotas ir įvertinantis asmenų apsaugą, negali būti patvirtintas atsižvelgiant į padėtį, „kuriai buvo būdinga nepaneigiama įtampos tarp institucijų atmosfera po 2001 m. patvirtinimo procedūros“.

313 Taigi paskelbdama šį pranešimą spaudai Komisija pažeidė nekaltumo prezumpcijos principą.

314 Kaip buvo konstatuota 209 punkte, šis principas suteikia asmenims teises. Be to, reikia pažymėti, kad šios bylos aplinkybėmis minėtas pažeidimas turėtų būti pripažintas pakankamai akivaizdžiu, nes Komisija neturi jokios diskrecijos vykdydama pareigą, kuri jai nurodo laikytis nekaltumo prezumpcijos.

Dėl 2003 m. rugsėjo 24 d. Parlamentui perduotų dokumentų

315 Ieškovai nurodo, kad 2003 m. rugsėjo 24 d. Komisija Parlamente išplatino tris ieškovus apkaltinančius arba juos kritikuojančius dokumentus, kurie nebuvo jiems iš anksto pateikti ir dėl to ieškovai neturėjo galimybės pareikšti pastabų dėl šių dokumentų.

316 Šie dokumentai yra OLAF generalinio direktoriaus parengta „Šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų santrauka“, „Eurostato darbo grupės (TFES) ataskaita – santrauka ir išvados“ bei pagal SAI pateiktą antrąją tarpinę ataskaitą parengtas informacinis raštas dėl Eurostato.

317 „Šiuo metu užbaigtų Eurostato bylų santrauką“ Komisijos pirmininkui nusiuntė OLAF generalinis direktorius. Reikia pažymėti, kad dėl šio dokumento nepersiųtimo ir neišklausymo prieš jį siunčiant ieškovai kaltina tik Komisiją. Taigi užtenka pažymėti, kad tai nebuvo Komisijos parengtas dokumentas ir todėl ji neprivalėjo išklausti

ieškovų prieš jį perduodama Parlamentui. Be to, kaip išplaukia iš 33 ir 35 punktų, OLAF išklaušė ieškovus 2003 m. birželio ir liepos mėn., t. y. gerokai prieš parengdama šią santrauką.

318 Toliau dėl nagrinėjamų darbo grupės ir SAI dokumentų ieškovai pažymi, kad nors juose jie nebuvo konkrečiai ir asmeniškai kaltinami, atsižvelgiant į tai, kad šių tarnybų užduotis nebuvo formaliai pripažinti sukčiavimo atvejį arba ką nors apkaltinti asmeniškai, jiems buvo žalinga vien faktinė aplinkybė, kad dokumentuose keliamas klausimas dėl tam tikrų konstatuotų faktinių duomenų teisėtumo.

319 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad dokumente, kuriame yra darbo grupės ataskaitos santrauka ir išvados, nėra jokių tiesioginių kaltinimų ieškovams. Iš tikrųjų tai nėra sprendimas asmens nenaudai, nes ieškovai negali sėkmingai remtis teisių į gynybą laikymosi principu ginčydami faktinę aplinkybę, kad jie nebuvo išklausti prieš pateikiant šią ataskaitą. Ieškovai taip pat negali remtis jokia dėl ataskaitos persiuntimo Parlamentui padaryta galima žala.

320 Dėl pagal SAI pateiktą antrąją tarpinę ataskaitą parengto informacinio rašto dėl Eurostato pažymėtina, kad jame taip pat nėra jokių tiesioginių kaltinimų ieškovams. Pastarieji teigia, kad šiame dokumente yra ypač Y. Franchet žalingų faktinių duomenų, nes jame minimas skaidrumo trūkumas bendradarbiaujant buvusiam Eurostato generaliniam direktoriui ir prižiūrinčiam Komisijos nariui. Be to, jie pažymi, kad rašte konstatuojama, jog „šių lėšų kontrolės nebuvimas sukėlė nepriimtino dydžio sukčiavimo ir pažeidimų grėsmę“. Vis dėlto Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad ieškovai nebecituoja kito sakinio, pagal kurį, „atsižvelgiant į SAI įgaliojimų pobūdį, negalima padaryti išvados dėl sukčiavimo, siekiant asmeninės naudos galimybes“. Reikia pažymėti, kad šių faktinių duomenų neužtenka įrodyti nei tam, kad ieškovai šiuo klausimu turėjo būti išklausti prieš pateikiant ataskaitą, nei tam, kad perdavimas

Parlamentui jiems padarė kokią nors žalą. Bet kuriuo atveju SAI ataskaita, kuria pagrįstas šis raštas, dar nebuvo galutinė ataskaita. Be to, šio rašto negalima laikyti sprendimu asmens nenaudai.

321 Galiausiai dublike ieškovai nurodo, kad trys nagrinėjami dokumentai buvo išplatinti pažeidžiant bendrąjį susitarimą dėl santykių tarp Parlamento ir Komisijos (Parlamento vidaus reglamento XIII priedas), pagal kurį, naudodamos bet kokią konfidencialią informaciją, šios institucijos ypač turi gerbti „pagrindines žmogaus teises, įskaitant teises į gynybą ir privataus gyvenimo apsaugą“.

322 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas mano, kad užtenka konstatuoti, jog tai yra naujas vykstant procesui pateiktas pagrindas, neparemtas teisiniais ar faktiniais duomenimis, paaiškėjusiais proceso metu. Dėl to jį reikia atmesti kaip nepriimtina pagal Procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalį.

323 Papildomai reikia pažymėti, jog ieškovai nepateikė jokių įrodymų, kad Komisija perdavė konfidencialią informaciją kitiems nei minėtame susitarime numatytiems gavėjams ir kad išplatinti dokumentai buvo prieinami bet kuriam parlamento nariui, o iš jų – ir spaudai.

324 Dėl šių priežasčių, atsižvelgiant į tai, kad Komisija išklausė ieškovus prieš perduodama Parlamentui tris nagrinėjamus dokumentus arba juos informavo apie tokį perdavimą, reikia atmesti ieškovų kaltinimą šiuo klausimu.

Dėl 2003 m. rugsėjo 25 d. Komisijos pirmininko kalbos

325 Ieškovai nurodo, kad 2003 m. rugsėjo 25 d. kalboje parlamentinių grupių pirmininkų konferencijoje Komisijos pirmininkas pareiškė ypač sunkius kaltinimus ieškovams, ypač Y. Franchet, ir taip pažeidė jų pagrindines teises.

326 Komisija teigia, kad šioje kalboje jos pirmininkas neap kaltino ieškovų dėl pažeidimų. Vis dėlto Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad Komisijos taikomas šios kalbos aiškinimas neatitinka tikrovės (žr. 297 ir 298 punktus). Iš tikrųjų šioje kalboje Komisijos pirmininkas pažymi skaidrumo trūkumą bendradarbiaujant Eurostato generaliniam direktoriui ir prižiūrinčiam Komisijos nariui. Vis dėlto jis leidžia suprasti, kad nėra abejonių dėl Eurostato generalinio direktoriaus, kaip ir kito aukšto pareigūno, dalyvavimo darant pažeidimus.

327 Pavyzdžiui jis konstatuoja, kad „nepaisant ankstesnės Komisijos duotų nurodymų pasitraukti iš šių subjektų, <...> generalinis direktorius vis tiek tęsė bendradarbiavimą su šiais subjektais kitokiomis formomis ir būdais“, kad „atsirado nukrypimų“ ir kad „kelios audito ataskaitos <...> pažymėjo buvus kai kada sunkių ar labai sunkių galiojančių teisės aktų pažeidimų, darančių žalą Sąjungos finansiniams interesams“. Jis

toliau pažymėjo, kad Komisija apie aplinkybes „visu jų sunkumu sužinojo 2003 m. gegužę iš pirmosios generaliniam sekretoriui OLAF persiųstos pažymos dėl klausimo esmės“, kad, „greta aplinkybių sunkumo, beprecedentis ir labiausiai pribloškiantis buvo paties Eurostato generalinio direktoriaus ir kito aukšto pareigūno dalyvavimas *Datashops* byloje“ ir kad „nutrūko esminė grandis“, t. y. „politinių pareigūnų teisėtas pasitikėjimas generaliniu direktoriumi, ir tai visiškai pakeitė požiūrį į visą Eurostato bylą bei privertė dar kartą išsamiai išanalizuoti įvykių eigą“.

328 Jis ypač pažymėjo, kad nagrinėjami faktai, „greta jų galimos baudžiamosios kvalifikacijos, yra blogos praktikos, nerūpestingumo <...> ir net vadybos bei kontrolės mėgėjiškumo, aiškių pažeidimų ir sukčiavimo rizikos, jei ne paties sukčiavimo, pavyzdžiai“ ir kad „už tai atsako pats aukščiausias Eurostato hierarchijos lygis“.

329 Be to, dėl skaidrumo trūkumo bendradarbiaujant Eurostato generaliniam direktoriui ir prižiūrinčiam Komisijos nariui Komisijos pirmininkas konstatavo, kad nuo tada, kai jo prašymu 2002 m. liepos mėn. jo kabinetas gavo „pristatomąją pažymą“, iki apie Eurostato bylos medžiagos persiuntimą Liuksemburgo teisminėms institucijoms informuojančio OLAF komunikato išplatavimo „jo kabinetui buvo žinomi kai kurie mįslės elementai, tačiau vien jų neužteko nuspręsti imtis atsakomųjų veiksmų, nes vis dar trūko svarbiausio elemento“, t. y. „paties generalinio direktoriaus dalyvavimo“. Toliau jis pripažįsta, kad „akivaizdų bendradarbiavimo ir todėl reakcijos trūkumą kiekvienas gali vertinti pagal savo administravimo kultūrą“, nes „kai kas gali manyti, jog kabinetas turėjo vykdyti griežtesnę priežiūrą ir pareikalauti informacijos, kurios generalinis direktorius jam iš karto nesuteikė“. Vis dėlto jis pažymi, kad reikia nustatyti,

kas buvo suinteresuotas nusišlepti tiesą apie praeityje įvykusias aplinkybes ir kad tai „tikrai nebuvo Komisijos narys“.

330 Reikia pažymėti, kad iš šių ištraukų aiškiai matyti, kad net jei Komisijos pirmininkas tiesiogiai neapkalto Y. Franchet esant atsakingu už pažeidimus, jis priekaištavo už tai, jog pastarasis leido tokiems pažeidimams atsirasti, ir kad jam Y. Franchet atsakomybė iš tiesų nekėlė jokių abejonų. Be to, jis gana tiesiogiai jį kaltina nusišlepus tiesą apie nagrinėjamas aplinkybes. Jis taip pat pamini „kitą aukštą pareigūną“ dėl *Datashop* bylos, o tai nepalieka jokių abejonų dėl D. Byk tapatybės, nes jo pavardė jau buvo viešai išplatinta pačios Komisijos.

331 Tokiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad savo kalboje Komisijos pirmininkas nepakankamai užtikrino ieškovų pagrindines teises ir ypač nekaltumo prezumpcijos principą, nes šioje kalboje buvę jo pareiškimai, kad „už tai atsako pats aukščiausias Eurostato hierarchijos lygis“ ir „paties Eurostato generalinio direktoriaus ir kito aukšto pareigūno dalyvavimas“, atspindi nuomonę, kad ieškovai yra kalti dėl šioje kalboje jo nurodytų finansinių išekvojimų. Tokie veiksmai yra pakankamai akivaizdus šio principo, suteikiančio asmenims teises, pažeidimas.

332 Iš to, kas išdėstyta, galima daryti išvadą, kad 2003 m. liepos 9 d. pranešimu spaudai ir 2003 m. rugsėjo 25 d. savo pirmininko kalba Komisija padarė pakankamai akivaizdžių nekaltumo prezumpcijos principo pažeidimų, kad dėl jų atsirastų Bendrijos atsakomybė.

2. Dėl drausminių procedūrų

a) Šalių argumentai

333 Ieškovai nurodo, kad Komisija veikė prieštaringai. Iš tikrųjų ji nusprendė pradėti drausmines procedūras, bet tuoj pat jas sustabdė, laukdama savo pačios pradėtų administracinių tyrimų rezultatų. Toks požiūris yra dar sunkiau suprantamas, nes drausminių procedūrų pradžia paremta faktinėmis aplinkybėmis, kurios nesiskyrė nuo konteksto, kai Komisija nusprendė ieškovams suteikti pagalbą. Ieškovai pažymi, kad baudžiamojo skundo pateikimas neužkerta kelio institucijai tęsti drausminį tyrimą, nes galima drausminė sankcija galėtų būti pritaikyta tik pasibaigus nacionalinėse teisminėse institucijose vykdomam baudžiamajam procesui.

334 Ieškovai teigia, kad drausminės procedūros pradėjimas dar nesibaigus vidaus tyrimams neturi jokios prasmės ir prieštarauja protingo valdymo ir gero administravimo principams. Iš tikrųjų pagal 2004 m. birželio 30 d. Informaciniuose pranešimuose Nr. 86-2004 paskelbtas administracinių tyrimų ir drausminių procedūrų vykdymo bendrąsias įgyvendinimo nuostatas administracijos ir personalo generalinis direktorius pradeda drausminę procedūrą po Komisijos tyrimų ir Drausmės tarnybos (IDOC) ataskaitos pateikimo arba, jei taikoma, tuoj po OLAF ataskaitos pateikimo.

335 Vis dėlto šioje byloje 2003 m. liepos 9 d. pradėdama įvairius lygiagrečius tyrimus ir drausmines procedūras Komisija buvo paveikta panikos ir siekė „nuraminti aistras“, kaip tai akivaizdžiai parodo OLAF priežiūros komiteto pirmininko pareiškimai po 2003 m. rugsėjo 3 d. Komisijos generalinio sekretoriaus kalbos Priežiūros komiteto

posėdyje. Taigi Komisija turėjo sulaukti savo pradėtų vidaus tyrimų rezultatų, OLAF veiklos rezultatų ir dar nepradėto IDOC darbo rezultatų prieš nuspręsdama dėl drausminių procedūrų ieškovams pradžios.

336 Ieškovai nurodo, kad net jei sprendimas pradėti drausmines procedūras negali būti laikomas sprendimu jų nenaudai, jis sukelia žalą dėl savo neišvengiamo žeminančio pobūdžio.

337 Komisija pažymi, kad sprendimas pradėti drausminę procedūrą yra tik parengiamasis proceso etapas bei iš anksto nenustato galutinės administracijos pozicijos ir todėl negali būti laikomas sprendimu asmens nenaudai. Be to, ieškovai neįrodė, kad PT atlikti veiksmai buvo visiškai neteisėti, nes PT pateikti drausminių procedūrų pradžia pagrindžiantys kaltinimai buvo patvirtinti daugelyje ataskaitų ir 2003 m. balandžio 3 ir 19 d. OLAF pažymose pateiktoje informacijoje.

338 Komisijos manymu, sustabdyti ieškovų drausmines procedūras buvo pageidautina siekiant išvengti galimo šių procedūrų ir dėl panašių aplinkybių jau pradėtų baudžiamųjų procesų susikirtimo, ypač atsižvelgiant į tai, kad nacionalinės teisminės institucijos gali naudotis administracinėmis institucijoms neprieinamais tyrimo metodais.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 339 Ieškovai kaltina Komisiją, pirma, nusprendus pradėti drausmines procedūras, bet tuoj pat jas sustabdžius ir laukus tyrimų rezultatų ir, antra, pradėjus drausmines procedūras prieš pasibaigiant vidaus tyrimams.
- 340 Pirmiausia Pirmosios instancijos teismas primena, kad PT sprendimas pradėti drausminę procedūrą yra tik parengiamasis proceso etapas. Jis iš anksto nenustato galutinės administracijos pozicijos ir todėl negali būti laikomas sprendimu asmens nenaudai Tarnybos nuostatų 91 straipsnio prasme. Taigi jis gali būti skundžiamas tik papildomai, nagrinėjant ieškinį dėl galutinio drausminio sprendimo pareigūno nenaudai (2003 m. kovo 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Pessoa e Costa prieš Komisiją*, T-166/02, Rink. VT p. I-A-89 ir II-471, 37 punktą).
- 341 Pirma, dėl faktinės aplinkybės, kad drausminės procedūros buvo sustabdytos, reikia priminti, jog Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktojoje pastraipoje yra numatyta, kad „jei pareigūnas už tuos pačius veiksmus patraukiamas baudžiamojon atsakomybėn, galutinis sprendimas priimamas tik tada, kai bylą išnagrinėjęs teismas priima galutinį nuosprendį“. Iš šios nuostatos matyti, kad PT uždrausta priimti galutinį sprendimą drausminėje procedūroje dėl atitinkamo pareigūno veiksmų, kurie tuo pačiu metu yra nagrinėjami baudžiamojame proceso tvarka, kol nėra priimtas baudžiamąją bylą nagrinėjančio teismo sprendimas (340 punkte minėto sprendimo *Pessoa e Costa prieš Komisiją*, T-166/02, Rink. VT p. I-A-129 ir II-343, 45 punktą). Vis dėlto Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktoji pastraipa nesuteikia jokios diskrecijos PT, atsakingai už galutinį sprendimo priėmimą dėl pareigūno, kurio atžvilgiu pradėta drausminė procedūra, priešingai nei Tarnybos nuostatų IX priedo 7 straipsnio antroji pastraipa,

pagal kurią, teismui nagrinėjant baudžiamąją bylą, Drausmės komisija gali nuspręsti atidėti savo nuomonę, kol bus priimtas teismo sprendimas (1998 m. kovo 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tzoanos prieš Komisiją*, T-74/96, Rink. VT p. I-A-129 ir II-343, 32 ir 33 punktai ir 2004 m. birželio 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *François prieš Komisiją*, T-307/01, Rink. p. II-1669, 59 punktas).

342 Reikia pažymėti, kad Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktoji pastraipa turi dvejopą tikslą. Viena vertus, šiuo straipsniu siekiama neapsunkinti baudžiamojon atsakomybėn patraukto pareigūno padėties dėl veiksmų, kurie taip pat yra drausminės procedūros jo institucijoje objektas (341 punkte minėto sprendimo *Tzoanos prieš Komisiją* 34 punktas). Kita vertus, kai drausminė procedūra sustabdoma, kol bus baigtas baudžiamasis procesas, tai leidžia ją atliekant atsižvelgti į nustatytus faktus, kuriais rėmėsi teisėjas, priimdamas galutinį sprendimą baudžiamajoje byloje. Šiuo klausimu reikia priminti, kad Tarnybos nuostatų 88 straipsnio penktojoje pastraipoje patvirtintas principas, jog „baudžiamasis procesas sustabdo drausminę procedūrą“, o tai yra pateisinama, ypač dėl to, kad baudžiamąją bylą nagrinėjantys nacionaliniai teismai turi gerokai didesnes galimybes atlikti tyrimą nei PT (2000 m. lapkričio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *A prieš Komisiją*, T-23/00, Rink. VT p. I-A-263 ir II-1211, 37 punktas). Taigi tuo atveju, kai tie patys faktai gali būti baudžiamojo pažeidimo ir tarnybinių pareigūno pareigų pažeidimo sudėties požymis, administracija privalo remtis vykstant baudžiamajam procesui bylą nagrinėjusio teismo nustatytais faktais. Šiam nustačius bylos faktus, administracija gali juos teisiškai vertinti iš drausmės pažeidimo pozicijų, tikrindama, ar jie laikytini tarnybinių pareigų pažeidimu (341 punkte minėto sprendimo *François prieš Komisiją* 75 punktas).

343 Taigi, kadangi šioje byloje konstatuota, kad drausminė procedūra dėl ieškovų buvo bent iš dalies pradėta dėl tų pačių faktų, dėl kurių vyko baudžiamasis procesas, Komisijai buvo uždrausta priimti galutinį sprendimą drausminėje procedūroje dėl ieškovų, kol baudžiamąją bylą nagrinėjantis teismas nebuvo priėmęs galutinio sprendimo (341 punkte minėto sprendimo *François prieš Komisiją* 73 punktas).

344 Tokiomis aplinkybėmis Komisija negali būti kaltinama už tai, kad ji sustabdė dėl ieškovų pradėtas drausmines procedūras. Atvirkščiai, ji privalėjo jas sustabdyti.

345 Antra, dėl aplinkybės, kad Komisija pradėjo drausmines procedūras prieš pasibaigiant vidaus tyrimams, reikia pritarti, jog pagal administracinių tyrimų ir drausminių procedūrų atlikimo bendrųjų įgyvendinimo nuostatų 4 straipsnio 2 dalį, kuria remiasi ieškovai:

„Prieš pradėdamas tyrimą personalo ir administracijos generalinis direktorius kreipiasi į (OLAF) įsitikinti, kad pastaroji pati neatlieka ir neketina atlikti tyrimo. Kol OLAF atlieka tyrimą Reglamento Nr. 1073/1999 prasme, dėl tų pačių faktinių aplinkybių negali būti pradėtas joks administracinis tyrimas ankstesnio punkto prasme.“

346 Taigi pagal šią nuostatą negalima pradėti drausminės procedūros, kol vyksta OLAF tyrimas dėl tų pačių faktinių aplinkybių. Vis dėlto šis sprendimas dar nebuvo taikomas 2003 m. liepos 9 d., kai buvo priimti sprendimai pradėti drausmines procedūras. Tuo metu galiojo 2002 m. vasario 19 d. Komisijos sprendimo C(2002) 540 dėl administracinių tyrimų ir drausminių procedūrų atlikimo 5 straipsnio 2 dalis, pagal kurią:

„Prieš pradėdamas tyrimą administracijos generalinis direktorius pirmiausia kreipiasi į (OLAF) įsitikinti, kad pastaroji pati neatlieka ir neketina atlikti tyrimo.“

347 Net jei šia nuostata nėra tiesiogiai draudžiama pradėti drausminę procedūrą prieš pasibaigiant OLAF tyrimui dėl tų pačių faktinių aplinkybių, jei ji neturėtų būti šitaip aiškinama, būtų galima suabejoti šios nuostatos prasme. Iš tikrųjų, jei yra numatyta, kad personalo ir administracijos generalinis direktorius turi įsitikinti, jog OLAF pati neatlieka ir neketina atlikti tyrimo, kartu tai reiškia, kad jei taip būtų, drausminės procedūros vis dar nebūtų galima pradėti.

348 Be to, Sprendimo C(2002) 540 5 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad „gavusi OLAF tyrimo ataskaitą PT, jei taikoma, mažiausiai per dvi savaites ją išnagrinėja ir, jei nusprendžia, kad to reikia, paprašo OLAF papildyti ataskaitą arba pradeda papildomą administracinį tyrimą“. Taigi sprendimą pradėti administracinį tyrimą ir, jei reikėtų, drausminę procedūrą PT priėmė remdamasi šia OLAF tyrimo ataskaita.

349 Be to, reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnio 4 dalį dėl OLAF vidaus tyrimų institucijos imasi tokių veiksmų, konkrečiai kalbant, – drausminių ar teisinių, kokių reikalauja tokių tyrimų rezultatai.

350 Tokiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad Komisija neturėjo priimti sprendimo pradėti drausmines procedūras 2003 m. liepos 9 d., nes dėl tų pačių faktinių aplinkybių dar nebuvo pasibaigę OLAF tyrimai. Ji galėjo priimti tokį sprendimą tik po 2003 m. rugsėjo 25 d., gavusi galutines tyrimų ataskaitas.

351 Todėl Komisija pažeidė drausminę procedūrą reguliuojančias teisės normas, draudžiančias pradėti drausminę procedūrą, kol nėra baigti OLAF tyrimai.

352 Reikia pažymėti, kad šiomis teisės normomis ypač siekiama apsaugoti atitinkamą pareigūną, užtikrinant, kad prieš pradėdama drausminę procedūrą PT turėtų tikslus ir pagrįstus faktinius duomenis, ypač išteisinančius, nustatytus platesnes tyrimo galimybes turinčios OLAF atlikto tyrimo metu. Tai reiškia, kad anksčiau nurodytos drausminę procedūrą reguliuojančios teisės normos yra teisės normos, suteikiančios asmenims teises.

353 Be to, reikia pažymėti, kad tai yra pakankamai akivaizdus šių teisės normų pažeidimas, nes Komisija neturi jokios diskrecijos dėl jai nustatytos pareigos laikytis su drausmine procedūra susijusių teisės normų. Iš bylos medžiagos taip pat matyti, kad negalima visiškai paneigti, jog, kaip teigia ieškovai, Komisija pradėjo drausmines procedūras siekdama „nuraminti aistras“. Taigi Komisija nepakankamai atsižvelgė į ieškovų interesus pradėdama drausmines procedūras prieš pasibaigiant tyrimams.

3. Dėl įvairių Komisijos tyrimų ir jų eigos

a) Šalių argumentai

354 Ieškovai nurodo, kad sukuriant darbo grupę buvo pažeistos jų pagrindinės teisės, nes pastaroji buvo sudaryta iš OLAF nepriklausančių pareigūnų, kuriems dėl to nebuvo taikomos griežtos OLAF pareigūnams taikomos taisyklės dėl tinkamumo, įgaliojimų ir konfidencialumo pagal Reglamento Nr. 1073/1999 6 straipsnį, net jei šiai darbo grupei

nuo 2003 m. liepos 23 d. tiesiogiai vadovavo OLAF generalinis direktorius. Be to, Komisijai nusprendus padidinti Eurostato bylai skirtą OLAF personalo 20 skyrių, nėra žinoma apie šių dviejų darbo grupių sąveiką.

355 Ieškovai teigia, kad sumaištis kilo dėl daugelyje administracinių tyrimų taikomų procedūrų. Iš tikrųjų Eurostato byloje tuo pačiu metu buvo atliekami mažiausiai aštuoni tyrimai: mažiausiai penki OLAF tyrimai, SAI tyrimas, darbo grupės tyrimas ir Komisijos Biudžeto GD tyrimas. Be to, buvo kreiptasi į dvi nacionalines teismines institucijas. Įvairūs tyrimai, jų ypatumai ir dubliavimas kėlė daug klausimų dėl šių tyrimų proporcingumo jų išlaidoms.

356 2003 m. spalio 10 d. Komisijos generalinio sekretoriaus laiške neatsakyta į šiuos ieškovų klausimus. Jie pažymi, kad iki 2003 m. liepos 23 d. darbo grupės užduotis buvo perimti atsakomybę už OLAF atliktų tyrimų vidaus ir išorės aspektus ir atlikti administracinį tyrimą, kuriuo siekiama įvertinti personalo atsakomybę už finansinius pažeidimus. 2003 m. rugsėjo 24 d. ataskaitoje „Eurostato darbo grupės (TFES) ataskaita – santrauka ir išvados“ pastaroji atkreipė dėmesį į daugelį iš tiesų su ieškovais ar bet kuriuo atveju su Y. Franchet susijusių problemų ir klausimų.

357 Ieškovai nurodo, kad IDOC personalo suteikimas darbo grupei nėra nekaltas ir turėjo pasekmių administraciniam tyrimui, kurį IDOC galėjo būti pavesta atlikti Eurostato byloje. Iš tikrųjų, atsižvelgiant į tai, kad darbo grupė tikrai išnagrinėjo su ieškovais ir jų asmeniniu dalyvavimu susijusius klausimus, atrodo, kad IDOC atliko jos pagrindinės kompetencijos ribas viršijantį tyrimą.

358 Be to, ieškovai nurodo, kad Komisija pažeidė gero administravimo principą. Iš tikrųjų jie niekada nebuvo išklausti daugelyje Komisijos pradėtų tyrimų. Jiems buvo suteikta vienintelė galimybė pateikti pastabas dėl 2003 m. birželio mėn. Biudžeto GD ataskaitos.

359 Tokie veiksmai parodo nuolatinį bendradarbiavimo ir skaidrumo dėl Eurostato trūkumą. Ieškovai klausia, kodėl finansų kontrolierius niekada neapklausė Eurostato, norėdamas gauti paaiškinimus arba pasikeisti nuomonėmis po *Datashop* audito perdavimo, ir kodėl jis su ypač nerimą keliančiais pareiškimais kreipėsi tiesiai į OLAF. Finansų kontrolierius Eurostatui nepaliko nė vienos savo 2000 m. kovo 2 d. pažymos OLAF kopijos ir tai prieštaravo šioje pažymoje išdėstytoms rekomendacijoms. Taip pat jis niekada neapklausė Eurostato dėl galimų valdymo ir kontrolės mechanizmų trūkumų, nors 2003 m. finansų kontrolierius, SAI ir Biudžeto GD pareiškė tokius kaltinimus. Jei šie ir Komisijos pirmininko pareikšti ir viešai išdėstyti sunkūs kaltinimai būtų pagrįsti, šios tarnybos turėjo kreiptis į atitinkamą Komisijos narį. Vis dėlto daugelį metų jie nesiėmė jokių veiksmų. Ieškovų manymu, niekas negali pateisinti pasikartojančio Komisijos neveiklumo.

360 Be to, ieškovai nurodo į 2003 m. liepos ir spalio mėn. Komisijai pateiktus du parlamento narių klausimus, kurie atspindi Komisijos ir OLAF veiksmams Eurostato byloje būdingą sąmyšį ir priimtų sprendimų teisėtumą. Jie taip pat nurodo, kad spauda galėjo įvertinti Komisijos ir OLAF padarytą „žalą“.

361 Dėl darbo grupės įkūrimo Komisija nurodo, kad jos generalinis sekretorius šį klausimą ieškovams išsamiai išaiškino 2003 m. spalio 10 d. laiške. Be to, iš 2003 m. rugsėjo 24 d. darbo grupės ataskaitos aiškiai matyti, kad jos darbas buvo sutelktas į sisteminius veiklos trūkumus, o ne į išvadų dėl asmenų pateikimą. IDOC personalas į darbo grupę buvo paskirtas *ad hoc*, siekiant užtikrinti darbo grupės kompetencijos apimtį. Komisija

teigia, kad šis paskyrimas buvo įmanomas, nes darbo grupės veikla nebuvo susijusi su Sprendimo C(2002) 540 taikymo sritimi ir ja buvo siekiama kitų tikslų nei administraciniais tyrimais ir drausminėmis procedūromis, t. y. atskleisti sisteminius veiklos trūkumus.

362 Bet kuriuo atveju ieškovai negali spręsti, ar Komisija pasirinko tinkamą vidaus tyrimų visai Eurostato veiklai išaiškinti būdą, nes šie įvairūs tyrimai negalėjo paveikti jų asmeninių teisių.

363 Dėl teisės būti išklausytiems ieškovai patys pripažįsta, kad jie turėjo galimybę pateikti pastabas dėl 2003 m. birželio mėn. Biudžeto GD ataskaitos.

364 Galiausiai Komisija pažymi, kad šiuo metu ji neturi atsakyti į teiginius, bet kita ko, susijusius su kaltinimų, dėl kurių ji nusprendė pradėti ieškovų drausmines procedūras, turiniu. Ieškovų argumentai, kuriais siekiama parodyti jiems suformuluotų kaltinimų nepagrįstumą, gerbiant jų teises į gynybą, bus išnagrinėti tik vykstant šioms procedūroms.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

365 Pirma, dėl darbo grupės sukūrimo užtenka konstatuoti, kad ieškovai konkrečiai neįrodė, kuo pats darbo grupės sukūrimas galėjo pažeisti jų pagrindines teises, ir kaip

galimybė, kad ji negalėjo būti sukurta, tiesiogiai paveikė jų teises. Taigi šį argumentą reikia atmesti.

³⁶⁶ Antra, dėl daugelio tyrimų taip pat užtenka konstatuoti, kad ieškovams nepavyko konkrečiai įrodyti, kodėl pati tyrimų pradžia ir jų atlikimas buvo pakankamai akivaizdus teisės normos, suteikiančios jiems teises, pažeidimas. Net jei toks sąmyšis buvo iš tiesų, kaip konstatuoja Komisija, ieškovai negalėjo spręsti, ar Komisija pasirinko tinkamą vidaus tyrimų visai Eurostato veiklai išaiškinti būdą. Be to, klausimas dėl tyrimų proporcingumo jų išlaidoms niekaip nėra susijęs su teisės norma, suteikiančia asmenims teises. Taigi reikia atmesti argumentus dėl tyrimų gausos.

³⁶⁷ Trečia, dėl tariamo gero administravimo principo pažeidimo, nes Komisija niekada neišklausė ieškovų daugelyje jos pradėtų tyrimų, užtenka konstatuoti, kad ieškovų teisė būti išklaustytiems jau buvo nagrinėta anksčiau, kartu su konkrečiais šiuo klausimu pateiktais argumentais. Reikia tik priminti, kad Komisijai nepriėmus jokių sprendimų ieškovų nenaudai, pastarieji negali sėkmingai remtis teisių į gynybą laikymosi principu, ginčydami faktinę aplinkybę, kad jie nebuvo išklausti prieš patvirtinant įvairių tyrimų ataskaitas arba pažymas.

³⁶⁸ Galiausiai dėl kitų bendrų kaltinimų, pateiktų dėl Komisijos veiksmų, užtenka dar kartą konstatuoti, kad ieškovams nepavyko įrodyti buvus pakankamai akivaizdų teisės normos, suteikiančios asmenims teises, pažeidimą.

4. Dėl atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais

a) Šalių argumentai

³⁶⁹ Ieškovai nurodo, kad Komisija atsisakė jiems perduoti savo turimus iš OLAF gautus dokumentus ir taip pažeidė pagrindinę teisę susipažinti su dokumentais, įtvirtintą EB 255 straipsnyje, Chartijos 41 straipsnyje ir 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, p. 43).

³⁷⁰ Ieškovai nurodo į remiantis Reglamentu Nr. 1049/2001 pateiktus jų ieškinius sujungtose bylose T-391/03 ir T-70/04. Vis dėlto jie pabrėžia, kad jų skundas šiame ieškinyje nėra susijęs su Reglamentu Nr. 1049/2001, nes apima jų asmeninį interesą, neatsižvelgiant į kiekvieno piliečio teisę susipažinti su Komisijos dokumentais. Jie turėjo visiškai atskirą interesą gauti Komisijos turimus OLAF dokumentus, atsižvelgiant į ieškovų asmeninę padėtį Eurostato byloje.

³⁷¹ Konkrečiai kalbant, Komisija atsisakė pateikti 2003 m. kovo 19 d. Prancūzijos teisminėms institucijoms skirtą laišką ir pažymą, 2003 m. spalio 10 d. laiške motyvuodama tuo, kad jie buvo sudėtinė tyrimo procedūros nacionaliniu lygiu dalis. Tačiau tai buvo esminiai bylos medžiagoje esantys dokumentai, kurie galėjo leisti ieškovams įvertinti ir kritikuoti Komisijos bei jos administracinės tarnybos OLAF veiksmų teisėtumą ir apginti savo teises.

372 Komisija tik nurodo aplinkybę, kad ieškovai pateikė ieškinį sujungtose bylose T-391/03 ir T-70/04, remdamiesi Reglamentu Nr. 1049/2001, ir pažymi, kad jų prašymas susipažinti su dokumentais priklauso šio reglamento taikymo sričiai.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

373 Kiek tai susiję su susipažinimu su dokumentais pagal Reglamentą Nr. 1049/2001, ieškovų prašymas nėra susijęs su šiuo procesu, nes jis jau buvo išnagrinėtas 2006 m. liepos 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendime *Franchet ir Byk prieš Komisiją* (T-391/03 ir T-70/04, Rink. p. II-2023).

374 Be to, kadangi ieškovai nurodo turintys atskirą interesą, užtenka konstatuoti, kad šio proceso metu jiems buvo suteikta teisė susipažinti su 2003 m. kovo 19 d. Prancūzijos teisminėms institucijoms nusiųstu laišku ir pažyma ir kad dėl to jie galėjo tinkamai ginti savo teises. Be to, per posėdį jiems buvo suteikta teisė susipažinti su 2003 m. gegužės 16 d. OLAF pažyma, į kurią nurodoma 2003 m. gegužės 19 d. pranešime spaudai, ir jie galėjo tinkamai ginti savo teises.

375 Taigi nėra reikalo priimti sprendimo dėl prašymo susipažinti su Komisijos turimais OLAF dokumentais.

- 376 Iš to, kas išdėstyta, galima daryti išvadą, kad Komisija padarė kelis pažeidimus, galinčius tapti pagrindu atsirasti Bendrijos atsakomybei. Šie pažeidimai yra 2003 m. liepos 9 d. pranešimo spaudai išplatınimas, 2003 m. rugsėjo 25 d. jos pirmininko kalba ir drausminių procedūrų pradėjimas prieš pasibaigiant tyrimams.
- 377 Taigi reikia išnagrinėti tariamos žalos realumą bei tai, ar tarp Pirmosios instancijos teismo konstatuotų pažeidimų ir patirtos žalos yra priežastinis ryšys.

C — Dėl žalos ir priežastinio ryšio

- 378 Atsižvelgiant į šios bylos aplinkybėmis esantį labai glaudų ryšį tarp klausimo, ar ieškovai patyrė atlygintinos žalos, ir priežastinio ryšio tarp konstatuotų pažeidimų ir tariamos žalos, šiuos du klausimus reikia nagrinėti kartu.

1. Šalių argumentai

a) Dėl moralinės žalos

- 379 Pirmiausia ieškovai nurodo, kad buvo „viešai ir sunkiai suteršta“ jų profesinė reputacija, kuri buvo visų pripažįstama ir vertinama Eurostate bei Komisijoje ir už šios institucijos

ribų. Ieškovai, neįspėti ir neišklaustyti, „buvo apšmeižti staigios gynybinės reakcijos metu“, kuri nedaro garbės visai hierarchijai. Be to, audringos tam tikrų Vokietijos spaudos leidinių atakos prieš ieškovus, kurių metu buvo pateikiamos visiškai tikrovės neatitinkančios nuomonės Parlamente ir kai kurių pareigūnų padaryti pareiškimai, privertė ieškovus 2001 m. gegužės 21 d. pateikti skundus dėl šmeižto.

380 Ieškovai taip pat nurodo buvę atstumti profesinės bendruomenės ir patyrę nepataisomą žalą savo reputacijai. Jie patyrė tikrą „profesinį linčo teismą“. Šiuo klausimu ieškovai nurodo 2003 m. rugsėjo 3 d. Komisijos generalinio sekretoriaus kalbą OLAF priežiūros komitete.

381 Y. Franchet, išleistas į pensiją 2004 m. kovo mėn., patyrė visišką ir šiurkštų bet kokių ryšių su savo bendradarbiais, partneriais ir profesine aplinka nutrūkimą. Apie jį agresyviai ir neteisingai buvo skleidžiami gandai.

382 Dėl D. Byk, nors jį atrankos komisija pripažino geriausiai tinkančiu užimti Eurostato direktoriaus pareigas, į kurias pretendavo po šios tarnybos reorganizacijos, jis nebuvo pasirinktas dėl prieš jį pradėtos procedūros. Perkeltas į Personalo ir administracijos GD jis turėjo atsisakyti bet kokių perspektyvų ir vilčių kada nors gauti jo specializaciją ir patirtį atitinkantį darbą. Spauldoje išplatinti nepagrįsti kaltinimai sukėlė neišmatuojamas kančias ir neabejotiną sielvartą.

383 Ieškovai taip pat atkreipia dėmesį į sunkias pasekmes jų privačiam ir socialiniam gyvenimui. Jų artimųjų buvo klausinėjama šia tema. Be to, pablogėjo ieškovų sveikatos

būklė, o D. Byk patyrė insultą, kuris galėjo būti susijęs su dėl Eurostato bylos kilusiu nerimu ir susijaudinimu. Jie teigia tapę aplink juos sukurto politinio žaidimo atpirkimo aukomis ir labiausiai nukentėję, nes vykdė savo pareigą elgtis atsargiai.

384 Moralinę žalą ieškovai preliminariai vertina 800 000 eurų, nes tai atitinka Komisijos ir OLAF padarytų pažeidimų sunkumą ir pasekmes jų fizinei ir psichinei sveikatai. Šią sumą ieškovai turėtų pasidalyti po lygiai, nes jie nukentėjo dėl tų pačių pažeidimų, tokiomis pat sąlygomis ir, nors pasekmės jų sveikatai buvo kiek skirtingos, jos turėtų būti vertinamos vienodai.

385 Ieškovų teigimu, jei Komisija ir OLAF būtų reagavusios į perduotas 2000 m. Y. Franchet atlikto vidaus audito ataskaitas dėl nagrinėjamų bylų ir jei nuo tada būtų pradėtas dialogas, Eurostato bylos niekada nebūtų buvę ir niekas nebūtų neteisėtai sutrukdytas. Tai, kad Komisija ir OLAF nereagavo, didžiąja dalimi lėmė tolesnę įvykių eigą ir ieškovams pateiktus neteisėtus kaltinimus.

386 Ieškovai pažymi, kad visų akyse jie yra kalti, nepaisant to, kad D. Byk baudžiamoji byla vis dar nagrinėjama Paryžiuje, o drausminės procedūros dar nepasibaigusios. Viešas apkaltinimas be teismo sprendimo ir tikro išankstinio tyrimo buvo sunkus pažeidimas ir didelės moralinės žalos, didėjančios kančioms besitęsiant, šaltinis. Šis viešas apkaltinimas taip pat galėjo turėti įtakos Prancūzijos teisminių institucijų atlikto tyrimo rezultatams.

387 Komisija neginčija, kad dėl ieškovo išgyventos situacijos galėjo atsirasti moralinė žala. Vis dėlto ji nesupranta, nei kaip galima žala buvo įvertinta 800 000 eurų, nei kokia šios sumos dalis turėtų tekti kiekvienam iš ieškovo ir kokių pagrindų.

b) Dėl materialinės žalos

388 Ieškovai nurodo, kad jų patirtą materialinę žalą daugiausia sudaro didelės išlaidos, kuriais jie patyrė gindami savo teises nuo tada (2003 m. gegužės mėn.), kai pirmą kartą sužinojo apie jiems pateiktus kaltinimus.

389 Jie preliminariai įvertina materialinę žalą 200 000 eurų, tačiau ji gali padidėti. Ši žala galėtų būti sumažinta, jei Pirmosios instancijos teismas nuspręstų priteisti iš Komisijos visas bylinėjimosi išlaidas.

390 Dublike ieškovai patikslina, kad materialinę žalą sudaro ne vien išlaidos advokatų mokesčiams ir honorarams. Iš tikrųjų jie patyrė didelių išlaidų, kurių negalima priskirti bylinėjimosi išlaidoms, pavyzdžiui, transporto išlaidas dėl daugelio kelionių tarp Nicos ir Liuksemburgo arba Briuselio, į kurias jie turėjo vykti nuo šio proceso pradžios 2003 m. gegužę. Be to, nuo šios datos ieškovai turėjo gintis prieš OLAF ir visos ikiteisminės prašymų ir skundų procedūros metu bei dėl to kreiptis pagalbos į savo advokatus, o šios išlaidos nėra padengiamos bylinėjimosi išlaidomis. Be to, jie patyrė papildomų išlaidų ir mokesčių dėl Prancūzijoje atliktų tyrimų, nes reikėjo padengti kelionės išlaidas ir Prancūzijos advokatų honorarus. Ieškovai taip pat nurodo savo ieškinį pagal Reglamentą Nr. 1049/2001.

391 Pirmosios instancijos teismui paprašius, ieškovai yra pasirengę išsamiau pagrįsti jų materialinės žalos sudedamąsias dalis, išskyrus šio proceso išlaidas.

392 Komisija nurodo, kad ieškovai neįrodo patyrę materialinę žalą. Išlaidos, kurias ieškovai patyrė dėl savo gynybos priskiriamos ne materialinei žalai, o bylinėjimosi išlaidoms. Jie negali atgauti negrąžinamų išlaidų dalies ją apibrėždami kaip materialinę žalą, nes šios išlaidos buvo patirtos vykstant ikiteisminei procedūrai.

c) Dėl priežastinio ryšio

393 Ieškovai nurodo, kad visos jų patirtos žalos tiesioginė priežastis yra neteisėti Komisijos, OLAF ir kitų tarnybų veiksmai. Pavyzdžiui, juos sunkiai paveikė nelauktas į juos nukreiptų puolimų pobūdis, Prancūzijos teisminių institucijų pateikti kaltinimai be išankstinio tyrimo ir negerbiant jų gynybos teisių, išankstinės apklausos nebuvimas, tyčia suorganizuoti apšmeižti siekiantys informacijos nutekėjimai ir pradėtos vėliau tuoj pat sustabdytos drausminės procedūros, skirtos tam, kad Komisija „išsaugotų veidą“ prieš Parlamentą.

394 Ieškovai pažymi, kad jei Komisija būtų veikusi teisėtai, ji nebūtų įtraukusi ieškovų, o jų reputacija nebūtų viešai sunaikinta. Jie nebūtų „apleisti“ savo darbo aplinkos ir Komisijos pirmininko paskelbti atsakingais už niekšingą elgesį. Iš tikrųjų be Eurostato bylos to nebūtų buvę. „Institucinės sumaišties“, dėl kurios turėjo būti pasmerkta Komisija, buvo galima išvengti tik tokiais manevrais, kurių sudėtinė dalis buvo ieškovų

apkaltinimas. Be to, vieši kaltinimai galėjo paveikti Prancūzijos teisminių institucijų atliekamus tyrimus dėl D. Byk.

395 Galiausiai ieškovai klausia, kas galėjo būti jų patirtos žalos šaltinis, jei ne tai, kaip su jais elgėsi Komisija ir OLAF. Jie klausia, kaip Komisija gali, viena vertus, pripažinti, kad jiems buvo padaryta reali moralinė žala, ir, antra vertus, neigti priežastinį ryšį tarp šios žalos atsiradimo ir jos padarytų pažeidimų.

396 Komisija nurodo, kad ieškovai nepateikė priežastinio ryšio įrodymų. Tiesioginė ieškovo patirtos žalos priežastis buvo informacijos nutekėjimai į spaudą, tačiau jie nepateikė nė vieno reikšmingo įrodymo, kad dėl šių nutekėjimų atsakinga Komisija arba OLAF.

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas

397 Pirmiausia reikia priminti, jog pagal nusistovėjusią teismų praktiką, kad žala būtų atlygintina, ji turi pakankamai tiesiogiai atsirasti dėl veiksmų, kuriais kaltinama (1979 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dumortier Frères ir kt. prieš Tarybą*, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ir 45/79, Rink. p. 3091, 21 punktas; 93 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *International Procurement Services prieš Komisiją* 55 punktas; 1997 m. birželio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Perillo prieš Komisiją*, T-7/96, Rink. p. II-1061, 41 punktas ir 2000 m. birželio 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Meyer prieš Komisiją*, T-72/99, Rink. p. II-2521, 49 punktas). Iš nusistovėjusios teismo praktikos taip pat išplaukia, kad priežastinį ryšį EB 288 straipsnio antrosios pastraipos prasme turi įrodyti ieškovas (šiuo

klausimu žr. 1992 m. sausio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Finsider ir kt. prieš Komisiją*, C-363/88 ir C-364/88, Rink. p. I-359, 25 punktą; 1995 m. rugsėjo 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Blackspur ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, T-168/94, Rink. p. II-2627, 40 punktą ir 1998 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Coldiretti ir kt. prieš Komisiją*, T-149/96, Rink. p. II-3841, 101 punktą).

³⁹⁸ Šiuo klausimu reikia priminti, kad OLAF pažeidimai, dėl kurių galėjo atsirasti Bendrijos atsakomybė, buvo informacijos persiuntimas Liuksemburgo ir Prancūzijos teisminėms institucijoms, prieš tai neišklausius ieškovų ir savo Priežiūros komiteto, ir informacijos apie *Datashop – Planistat* bylos persiuntimą Prancūzijos teisminėms institucijoms nutekėjimas (žr. 285 punktą). Komisijos pažeidimai, dėl kurių galėjo atsirasti Bendrijos atsakomybė, buvo 2003 m. liepos 9 d. pranešimo spaudai išplatrinimas, 2003 m. rugsėjo 25 d. jos pirmininko kalba ir drausminių procedūrų pradėjimas prieš pasibaigiant tyrimams (žr. 376 punktą).

³⁹⁹ Šioje byloje ieškovai nurodė dvi atskiras žalos rūšis, t. y. moralinę žalą ir materialinę žalą. Pirmosios instancijos teismo manymu, reikia paeiliui išnagrinėti kiekvieną iš šių žalos rūšių, siekiant įvertinti, kiek yra įrodytas, pirma, jų atsiradimas ir, antra, tarp kiekvienos iš jų ir vieno iš OLAF ar Komisijos padarytų pažeidimų esantis priežastinis ryšys.

a) Dėl moralinės žalos

⁴⁰⁰ Reikia pažymėti, kad OLAF atliktas *Eurocost* ir *Datashop – Planistat* bylų medžiagos perdavimas nacionalinėms teisminėms institucijoms neišklausius ieškovų padarė jiems žalos. Iš tikrųjų negalėjimas pareikšti savo nuomonės dėl su jais tiesiogiai susijusių aplinkybių ir apsiginti neabejotinai sukėlė ieškovams neteisingumo jausmą ir

nusivylimą. Reikia konstatuoti, kad ši žala atsirado tiesiogiai iš neteisėtų OLAF veiksmų ir kad todėl tarp šių veiksmų ir minėtos žalos yra priežastinis ryšys.

401 Dėl to, kad OLAF prieš šiuos perdavimus neinformavo savo priežiūros komiteto, užtenka pažymėti, kad ši aplinkybė ieškovams nesukėlė jokios papildomos žalos. Iš tikrųjų šio pažeidimo pasekmės buvo tokios pačios kaip ir atsiradusios dėl to, kad ieškovai nebuvo išklausti, ir todėl negali būti laikomi savarankiška žala.

402 Dėl informacijos apie *Datashop – Planistat* bylos medžiagos perdavimą Prancūzijos teisminėms institucijoms nutekėjimo net Komisija pripažįsta, kad jais buvo pasikėsinta į ieškovų garbę ir reputaciją, atsižvelgiant į tai, kad informacija buvo išplatinta spaudoje. Taip pat reikia konstatuoti, kad priežastinio ryšio tarp OLAF padaryto pažeidimo ir ieškovų moralinės žalos tiesioginis pobūdis nekelia abejonių. Iš tikrųjų konfidencialiai informacijai nutekėjus jos išplatınimas buvo numatoma ir normali šio pažeidimo pasekmė, todėl priežastinis ryšys yra pakankamai tiesioginis.

403 Dėl 2003 m. liepos 9 d. pranešimo spaudai išplatınimo (žr. 302 punktą) reikia pažymėti, kad visuomenei laisvai prieinamu pranešimu spaudai sudarydama įspūdį, jog ieškovai buvo susiję su nagrinėjamais išekvojimais, Komisija pasikėsino į ieškovų reputaciją ir garbę (žr. 308–310 punktus). Atsižvelgiant į tai, kad šį pranešimą spaudai išplatino pati Komisija, tiesioginis priežastinis ryšys tarp šio Komisijos padaryto pažeidimo ir tokios moralinės žalos nekelia jokių abejonių.

404 Be to, dėl Komisijos pirmininko kalbos negalima paneigti, kad tokiais pareiškimais Parlamente jis pasikėsino į ieškovų reputaciją ir garbę (žr. 326–331 punktus) ir kad dėl to tarp šių pareiškimų ir žalos yra tiesioginis priežastinis ryšys.

405 Dėl to, kad Komisija pradėjo drausmines procedūras dėl ieškovų prieš baigiantis OLAF tyrimams, reikia pažymėti, kad tuo buvo pasikėsinta į ieškovų reputaciją, sutrikdytas jų asmeninis gyvenimas ir sukurta netikrumo būsena, o tai sukėlė moralinę žalą, kuri turi būti atlyginta (šiuo klausimu žr. 341 punkte minėto sprendimo *François prieš Komisiją* 110 punktą). Be to, nors Komisija šias procedūras tuoj pat sustabdė, toks sustabdymas viešai neturėjo jokios įtakos, nes 2003 m. liepos 9 d. pranešime spaudai informuojama tik apie sprendimus pradėti drausmines procedūras, o ne jas sustabdyti. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad OLAF tyrimai buvo baigti praėjus dviem mėnesiams nuo drausminių procedūrų pradžios ir nuo tos datos Komisija galėjo teisėtai pradėti pastarąsias procedūras, ši netikrumo būsena tęsėsi neilgai.

406 Be to, ieškovai nurodo, kad nors atrankos komisija D. Byk pripažino geriausiai tinkančiu užimti Eurostato direktoriaus pareigas, į kurias jis pretendavo po šios tarnybos reorganizacijos 2003 m. rudenį, jis nebuvo pasirinktas dėl prieš jį pradėtos procedūros. Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad ieškovai savo teiginių neįrodė. Atvirksčiai, iš 2004 m. kovo 5 d. pažymos, kurią ieškovai pateikė atsakydami į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktą klausimą, matyti, kad nagrinėjamos pareigoms užimti nustatytus reikalavimus atitiko trys kandidatai, tarp jų ir D. Byk. Iš šios pažymos taip pat paaiškėja, kad Patariamasis komitetas pažymėjo gerą kitų dviejų kandidatų kvalifikaciją. Taigi šį argumentą reikia atmesti.

407 Bet kuriuo atveju D. Byk galėjo reikalauti panaikinti tariamą kandidatūros atmetimą, jei manė, kad šis buvo neteisėtai pagrįstas tuo, jog dėl jo buvo atliekama drausminė

procedūra (šiuo klausimu žr. 340 punkte minėto sprendimo *Pessoa e Costa prieš Komisiją* 69 punktą).

- 408 Ieškovai taip pat nurodo, kad buvo padaryta žala jų sveikatos būklei. Pirmiausia Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad ieškovai niekaip negrindė savo argumentų įrodančiais dokumentais, pavyzdžiui, medicinos pažymomis, ir dėl to ši žala nėra įrodyta.
- 409 Bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad ieškovams nepavyko įrodyti, jog anksčiau nustatyti pažeidimai buvo tiesioginė galimo poveikio jų fizinei ar psichinei sveikatai priežastis 397 punkte minėtos teismo praktikos prasme. Be to, ieškovai patys paminėjo „audringas tam tikrų Vokietijos spaudos leidinių atakas“ prieš juos, kurios taip pat galėjo būti tokio poveikio priežastis.
- 410 Galiausiai dėl moralinės žalos dalies, susijusios su sunkiomis pasekmėmis jų artimiesiems, reikia pažymėti, kad šie ieškovų teiginiai nebuvo paremti jokiais konkrečiais įrodymais, kurie galėtų patvirtinti čia nurodytos žalos dalies atsiradimą bei tariamos žalos ir dėl ieškovų atliktų tyrimo ir drausminių procedūrų priežastinį ryšį (šiuo klausimu žr. 2002 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Zavvos prieš Komisiją*, T-21/01, Rink. VT p. I-A-101 ir II-483, 334 punktą).
- 411 Iš to, kas išdėstyta, paaiškėja, kad dėl neteisėtų OLAF ir Komisijos veiksmų ieškovai patyrė neteisingumo jausmą ir nusivylimą bei buvo pasikėsinta į jų garbę ir profesinę

reputaciją. Atsižvelgiant į ypatingas šios bylos aplinkybes ir į tai, kad ieškovo reputacija buvo labai sunkiai paveikta, reikia *ex aequo et bono* įvertinti žalos dydį 56 000 eurų.

b) Dėl materialinės žalos

⁴¹² Ieškovai nurodo, kad jų patirtą materialinę žalą daugiausia sudaro didelės išlaidos, kurias jie patyrė gindami savo teises nuo tada (2003 m. gegužės mėn.), kai pirmą kartą sužinojo apie jiems pateiktus kaltinimus.

⁴¹³ Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad prašymas dėl materialinės žalos atlyginimo negali būti pripažintas priimtiniu. Nors ieškovai bendrą žalos dydį įvertino 200 000 eurų, jie nepateikė sumų, kuriomis vertinamos įvairios šią tariamą žalą sudarančios dalys, bei neįrodė ir net nenurodė, kokios ypatingos aplinkybės pateisino žalos sumų nenurodymą ieškinyje. Šiuo klausimu neužtenka pažymėti, kad „Pirmosios instancijos teismui paprašius“ jie yra „pasirengę išsamiau pagrįsti jų (tariamą) materialinės žalos sudedamąsias dalis, išskyrus šio proceso išlaidas“. Taigi reikia pripažinti, kad nagrinėjamas prašymas dėl materialinės žalos atlyginimo neatitinka Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies reikalavimų ir dėl to turi būti atmestas kaip nepriimtinas (šiuo klausimu žr. 2004 m. rugsėjo 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Hectors prieš Parlamentą*, C-150/03 P, Rink. p. I-8691, 62 punktą; 1990 m. rugsėjo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Hanning prieš Parlamentą*, T-37/89, Rink. p. II-463, 82 punktą ir 2006 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Camós Grau prieš Komisiją*, T-309/03, Rink. p. II-1173, 166 punktą).

⁴¹⁴ Papildomai reikia pažymėti, kaip teisingai konstatuoja Komisija, kad išlaidos, kurias ieškovai patyrė dėl savo gynybos, priskiriamos ne materialinei žalai, o bylinėjimosi išlaidoms. Šiuo klausimu reikia priminti, kad su teisiniu procesu susijusios šalių

išlaidos savaime negali būti laikomos žala, nepatenkančia į bylinėjimosi išlaidas (šiuo klausimu žr. 1999 m. birželio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Montorio*, C-334/97, Rink. p. I-3387, 54 punktą).

- 415 Dėl mokesčių advokatams, sumokėtų prieš teismo proceso pradžią, pažymėtina, kad nurodyta žala iš tikrųjų atsirado dėl ieškovų laisvo pasirinkimo ir todėl negali būti tiesiogiai priskiriama Komisijai (šiuo klausimu žr. 2007 m. birželio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Internationaler Hilfsfonds prieš Komisiją*, C-331/05 P, Rink. p. I-5475, 27 punktą).
- 416 Tai reiškia, kad ieškovai ieškiniu dėl žalos atlyginimo negali reikalauti atlyginti žalą, atsiradusią dėl procedūros Komisijoje administracinėje dalyje tariamai turėtų išlaidų. Reikia pažymėti, kad toks pats sprendimas turėtų būti taikomas ir dėl mokesčių advokatams, susijusių su procedūra OLAF.
- 417 Dėl galimų išlaidų, susijusių su procedūromis nacionaliniuose teismuose, reikia konstatuoti, kad jos negali būti atlyginamos šioje byloje, nes nėra priežastinio ryšio tarp tariamos žalos ir OLAF bei Komisijos padarytų pažeidimų (šiuo klausimu žr. 341 punkte minėto sprendimo *François prieš Komisiją* 109 punktą). Bet kuriuo atveju nacionaliniu lygiu patirtų išlaidų atlyginimo klausimas priklauso išimtinai nacionalinio teismo kompetencijai ir, šioje srityje nesant Bendrijos suderinimo priemonių, pastarasis turi išspręsti šį klausimą taikydamas atitinkamas nacionalinės teisės nuostatas (šiuo klausimu žr. 243 punkte minėto sprendimo *Nölle prieš Tarybą ir Komisiją* 37 punktą).
- 418 Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad ieškovų prašymas dėl materialinės žalos atlyginimo yra nepriimtinas ir bet kuriuo atveju nepagrįstas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

419 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies vienas ar dalis reikalavimų atmetama, Pirmosios instancijos teismas gali paskirstyti išlaidas šalims, tačiau pagal to paties reglamento 88 straipsnį bylose tarp Bendrijų ir jų tarnautojų institucijos pačios padengia savo išlaidas.

420 Šiuo atveju, kadangi ieškinys buvo patenkintas iš dalies, įvertinus bylos aplinkybes teisinga būtų nurodyti, kad Komisija, be savo bylinėjimosi išlaidų, padengia visas ieškovų patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Dėl šių motyvų

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

1. Nurodyti Komisijai sumokėti Yves Franchet ir Daniel Byk 56 000 EUR dydžio sumą.

II - 1728

2. Atmesti likusią ieškinio dalį.

3. Priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Jaeger

Tiili

Tchipev

Paskelbta 2008 m. liepos 8 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

E. Coulon

M. Jaeger

Turinys

Teisinis pagrindas	II - 1597
Faktinės bylos aplinkybės	II - 1608
Procesas ir šalių reikalavimai.	II - 1617
Dėl teisės	II - 1619
I — Dėl prašymo atsiimti kai kuriuos ieškinio priedus	II - 1619
A — Šalių argumentai	II - 1619
B — Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1621
II — Dėl per ankstyvo ieškinio pobūdžio	II - 1625
A — Šalių argumentai	II - 1625
B — Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1626
III — Dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės atsiradimo	II - 1627
A — Dėl OLAF veiksmų neteisėtumo	II - 1629
1. Dėl OLAF padarytų pažeidimų perduodant su Eurostato byla susijusias bylos medžiagas Prancūzijos ir Liuksemburgo teisminėms institucijoms	II - 1629
a) Šalių argumentai	II - 1629
b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1634
Dėl tyrimų pobūdžio nustatymo	II - 1634
Ieškovų, Komisijos ir OLAF priežiūros komiteto informavimas	II - 1637
— Ieškovų informavimas	II - 1637
— Komisijos informavimas	II - 1647
— OLAF priežiūros komiteto informavimas	II - 1649
Poveikis nacionalinėms teisminėms institucijoms	II - 1651

2. Dėl OLAF atskleistos informacijos	II - 1652
a) Šalių argumentai	II - 1652
b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1654
Dėl informacijos nutekėjimų	II - 1654
— Dėl informacijos nutekėjimo buvimo ir turinio	II - 1655
— Teisės normų, suteikiančių asmenims teises, tariamų pažeidimų, galėjusių atsirasti dėl informacijos nutekėjimo iš OLAF, analizė	II - 1664
Dėl 2003 m. rugsėjo 24 d. perdavimo	II - 1667
Dėl OLAF generalinio direktoriaus išreikštos pozicijos	II - 1668
3. Dėl tariamų pažeidimų parengiant ir perduodant pažymas ir galutines ataskaitas	II - 1670
a) Šalių argumentai	II - 1670
b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1673
4. Dėl atsisakymo leisti susipažinti su kai kuriais dokumentais	II - 1676
a) Šalių argumentai	II - 1676
b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1677
5. Dėl Eurostato bylos tyrimo per neprotingą terminą ir Reglamento Nr. 1073/1999 6 ir 11 straipsnių pažeidimo	II - 1679
a) Šalių argumentai	II - 1679
b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1681
B — Dėl Komisijos veiksmų neteisėtumo	II - 1684
1. Dėl Komisijos atskleistos informacijos	II - 1684
a) Šalių argumentai	II - 1684
b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1689
Dėl 2003 m. liepos 9 d. Komisijos pranešimo spaudai	II - 1689
	II - 1731

	Dėl 2003 m. rugsėjo 24 d. Parlamentui perduotų dokumentų . . .	II - 1697
	Dėl 2003 m. rugsėjo 25 d. Komisijos pirmininko kalbos	II - 1700
2.	Dėl drausminių procedūrų.	II - 1703
	a) Šalių argumentai	II - 1703
	b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas.	II - 1705
3.	Dėl įvairių Komisijos tyrimų ir jų eigos	II - 1709
	a) Šalių argumentai	II - 1709
	b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas.	II - 1712
4.	Dėl atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais	II - 1714
	a) Šalių argumentai	II - 1714
	b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas.	II - 1715
C —	Dėl žalos ir priežastinio ryšio	II - 1716
	1. Šalių argumentai	II - 1716
	a) Dėl moralinės žalos.	II - 1716
	b) Dėl materialinės žalos	II - 1719
	c) Dėl priežastinio ryšio.	II - 1720
	2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1721
	a) Dėl moralinės žalos.	II - 1722
	b) Dėl materialinės žalos	II - 1726
	Dėl bylinėjimosi išlaidų.	II - 1728